

Vergaderjaar 1994–1995

24 130

Verslag van de Algemene Rekenkamer over 1994

Nr. 3

DEEL 3. ZELFSTANDIGE BESTUURSORGANEN EN MINISTERIËLE VERANTWOORDELIJKHEID

Inhoud	Blz.	2 11	Voorlichtingscampagnes en voorlichtings uitgaven	44
BAND A		BAND B		
Deel 1	De Algemene Rekenkamer in 1994	5	Deel 3	Zelfstandige bestuursorganen en ministeriële verantwoordelijkheid
1	Inleiding	5		3
2	Onderzoek bij organen buiten het Rijk	6		3
3	Rechtmatigheidsonderzoek	8	1	Inleiding
4	Doelmatigheidsonderzoek	10	1 1	Historisch resume
5	Nationale en internationale samenwerking	11	1 2	Onderzoekskader
6	Organisatie en middelen	12		6
	Overzicht van in het verslagjaar gepubliceerd onderzoek	16	2	Inventarisatie van zelfstandige bestuursorganen
			2 1	Algemeen
Deel 2	Vervolgonderzoeken	19	2 2	Uitkomst van de inventarisatie
			2 3	Rechtsvormen
	BINNENLANDSE ZAKEN	19	2 4	Taken
2 1	Coördinerende rol Binnenlandse Zaken	19	2 5	Financieel belang
			2 6	Personeel
	ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN	21	2 7	Conclusies
2 2	Informatietechnologie in het primair en secundair onderwijs	21	2 8	Reacties ministers en commentaar Rekenkamer
2 3	Scholenbouw voortgezet onderwijs	23	3	Regeling van de inrichting van zelfstandige bestuursorganen
			3 1	Algemeen
	FINANCIËN	24	3 2	Aangeven van motivatie en doelstelling
2 4	Roerende zaken in rijkseigendom	24	3 3	Wettelijke grondslag voor de taakuitoefening
			3 4	Aangeven verhouding tussen hoofdtak en neventaak
	DEFENSIE	25	3 5	Wettelijk vastleggen bekostigingswijze
2 5	Controle F 16 project	25	3 6	Afleggen verantwoording
			3 7	Regelen bestuurssamenstelling en rechtspositie personeel
2 6	VERKEER EN WATERSTAAT	26	3 8	Vastleggen openbaarheid
	Onderhoud rijksvaarwegen	26	3 9	Rechtsbescherming en klachtenbehandeling
	VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT	29	3 10	Conclusies
2 7	Toetsbaarheid kinderopvangbeleid	29	3 11	Reacties ministers en commentaar Rekenkamer
				24
	DIVERSEN	31		Regeling van toezicht op zelfstandige bestuursorganen
2 8	Onderzoek naar verzelfstandigingen 1987–1994	31	4	Algemeen
2 9	Prijzen bij het Rijk	35		Recht op inlichtingen
2 10	Contracten voor de interne bedrijfsvoering van de rijksoverheid	41	4 1	26
			4 2	26

4 3	Periodieke verantwoordingsinformatie	27	8	Kabinetsreactie en nawoord Rekenkamer	58
4 4	Mogelijkheden tot beïnvloeding prestaties en kosten	29	8 1	Kabinetsreactie	58
4 5	Bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen en het stellen van nadere regels	30	8 2	Nawoord Rekenkamer	60
4 6	Toezicht op zelfstandige bestuursorganen die Europese regelgeving uitvoeren	31			
4 7	Conclusies	33			
4 8	Reacties ministers en commentaar Rekenkamer	34			
5	Toezicht in de praktijk informatievoorziening en sturing	36			
5 1	Algemeen	36			
5 2	Informatievoorziening regeling versus praktijk	36			
5 3	Minimum informatiepakket	37			
5 4	Jaarlijkse informatievoorziening in de praktijk	38			
5 5	Periodieke informatievoorziening in de praktijk	40			
5 6	Stellen van bekostigingsvoorwaarden	40			
5 7	Benoeming en vertegenwoordiging	41			
5 8	Overige wijzen van ministeriele beïnvloeding	42			
5 9	Conclusies	43			
5 10	Reacties ministers en commentaar Rekenkamer	43			
6	Ontwikkeling personeelsuitgaven bij zelfstandige bestuursorganen	45			
6 1	Algemeen	45			
6 2	Invloed minister op personeelsomvang, arbeidsvoorwaarden en bestuursvergoedingen	46			
6 3	Personeelsomvang	46			
6 4	Arbeidsvoorwaarden	47			
6 5	Salarissen en vergoedingen management en besturen	49			
6 6	Loonsom	49			
6 7	Conclusies	51			
6 8	Reacties ministers en bestuursvoorzitters van enkele onderzochte organen en commentaar Rekenkamer	52			
7	Slotbeschouwing en aanbevelingen	53			
7 1	Slotbeschouwing en aanbevelingen	53			
7 2	Reacties ministers en commentaar Rekenkamer	54			
				Bijlagen	
			1	Overzicht van de in het onderzoek betrokken ministeries en de met hen verbonden zelfstandige bestuursorganen	65
			2	Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die in 1993 bestonden, maar niet zijn meegenomen in het onderzoek	71
			3	Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die niet meegenomen zijn in het onderzoek van de Rekenkamer omdat zij na 31-12-1993 zijn ingesteld of vermoedelijk zullen worden ingesteld	73
			4	Overzicht van beschrijvende kenmerken van de zelfstandige bestuursorganen, betrokken in het onderzoek	74
			5	Overzicht van organisaties die in de loop van het onderzoek onder de aandacht zijn gekomen, maar die niet meegenomen zijn in het onderzoek Van deze organen is het niet duidelijk of het zelfstandige bestuursorganen betreft	81
			6	Overzicht van aspecten die zijn geregeld met betrekking tot de inrichting en de vormgeving van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen	85
			7	Overzicht van de minimaal wenselijk geachte aspecten die zijn geregeld met betrekking tot het toezicht op zelfstandige bestuursorganen	91
			8	Overzicht van verplichte en feitelijk aanwezige documenten op het ministerie	98

Deel 3. Zelfstandige bestuursorganen en ministeriële verantwoordelijkheid

Samenvatting

De relatie tussen de rijksoverheid en zelfstandige bestuursorganen (die een publieke taak hebben zonder dat ze hiërarchisch onder een minister vallen) staat de laatste jaren volop in de belangstelling

De Algemene Rekenkamer verrichtte in 1993 en 1994 een rijksbreed onderzoek naar de wijze waarop de ministeriële verantwoordelijkheid voor zelfstandige bestuursorganen is geregeld en naar de wijze waarop ministers in de praktijk aan deze verantwoordelijkheid invulling geven

Tot de zelfstandige bestuursorganen behoren uiteenlopende organisaties als de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, de bedrijfsverenigingen, de Verzekeringskamer en de Dienst Omroepbijdragen. De taken waarmee deze organen zijn belast, variëren van het verstrekken van uitkeringen en subsidies en het innen van heffingen tot het houden van toezicht en het afgeven van keuringscertificaten

Het al dan niet aangemerkt worden als zelfstandig bestuursorgaan heeft juridische consequenties. Zo vallen zelfstandige bestuursorganen in principe onder de Algemene wet bestuursrecht. Hierdoor wordt aan burgers en organisaties een bepaalde rechtsbescherming geboden

Tot nu toe bestond geen compleet overzicht van zelfstandige bestuursorganen. Uit een inventarisatie van de Rekenkamer bleek dat er per 1 september 1993 189 zelfstandige bestuursorganen of clusters van zelfstandige bestuursorganen waren. Daarvan betrok de Rekenkamer er 162 in haar onderzoek. Naar deze organen vloede in 1992 bijna f 38 miljard aan begrotingsgeld (18% van de totale uitgaven van het Rijk in dat jaar). Zowel de totale uitgaven als de ontvangsten van de onderzochte organen bedroegen in 1992 naar schatting f 160 miljard. Circa 78% daarvan betrof uitgaven en ontvangsten in het kader van de sociale zekerheid en de wettelijke ziektekostenverzekeringen

In 1990 legde de regering in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie een aantal punten vast dat bij nieuwe zelfstandige bestuursorganen geregeld zou dienen te zijn. De Tweede Kamer gaf in 1991 aan behoefte te hebben aan een toetsing van alle zelfstandige bestuursorganen aan het door de regering gegeven kader. De Rekenkamer stelde vast dat in het peiljaar 1993 voor geen van de in het onderzoek betrokken organen alle punten uit het Regeringsstandpunt geregeld waren. Voor 81 organen werden in de regeling zelf of in de memorie van toelichting geen argumenten genoemd voor het op afstand plaatsen van de publieke taak, zoals volgens het Regeringsstandpunt gewenst is. Bij 17 organen was er geen wettelijke basis voor de uitvoering van publieke taken en bij 45 organen was de bekostigingswijze niet bij of krachtens een specifieke wet geregeld

Voor de organen verbonden met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van Justitie, van Verkeer en Waterstaat en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij waren gemiddeld de minste aspecten geregeld

Om toezicht op zelfstandige bestuursorganen te kunnen uitoefenen dient de minister te beschikken over bepaalde bevoegdheden

Het volgende is gebleken voor 31 organen had de minister noch een andere toezichthouder de bevoegdheid om inlichtingen, van welke aard dan ook, te vragen. Een derde van de organen was niet verplicht om jaarlijks verantwoordingsinformatie aan de minister te zenden en voor 59 organen hadden de minister of andere toezichthouders geen bevoegdheid aanwijzingen te geven en/of nadere regels te stellen. Slechts voor een van de 33 organen die EG regelgeving uitvoeren (waar de minister door de Europese Commissie op kan worden aangesproken) zijn alle door de Rekenkamer gewenste bepalingen voor toezicht vastgelegd.

De Rekenkamer meent dan ook dat ministers in veel gevallen onvoldoende bevoegdheden hebben om hun algemene verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein waarop de organen actief zijn en voor het begrotingsgeld dat met de uitvoering van de publieke taken door de organen gemoeid is, te kunnen dragen. Deze situatie deed zich vooral voor bij de ministeries van Verkeer en Waterstaat, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en Financien.

In de praktijk beschikten de ministeries voor 54% van de met hen verbonden bestuursorganen niet over de jaarlijkse verantwoordingsinformatie waarover ze volgens de Rekenkamer wel zouden moeten beschikken om goed toezicht te kunnen uitoefenen. Slechts voor 30% van de organen was een evaluatierapport beschikbaar dat voldeed aan de eisen die de Rekenkamer daaraan stelt. De ministeries van Justitie, van Financien, van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer scoorden op bovenstaande punten het minst goed.

De Rekenkamer constateerde voorts dat bij 41 organen ambtenaren van het ministerie als lid zitting hadden in het bestuur, het meest bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De Rekenkamer wijst op het risico van vermenging van verantwoordelijkheden dat in deze situatie op kan treden.

Het vermoeden dat de secretarissen-generaal in 1993 hebben geuit in de nota «De organisatie en werkwijze van de Rijksdienst» dat de arbeidskosten bij zelfstandige bestuursorganen sneller zouden stijgen dan bij het Rijk, werd voor wat betreft de totale arbeidskosten, door het onderzoek bevestigd. Voor wat betreft de arbeidskosten per werknemer was dat echter niet het geval.

De Rekenkamer achtte het gewenst dat de (vak) minister zicht houdt op de ontwikkeling van de arbeidskosten bij zelfstandige bestuursorganen.

De Rekenkamer meent dat inrichting en vormgeving van de afzonderlijke zelfstandige bestuursorganen dermate verschillend zijn geregeld dat gesproken kan worden van wildgroei. De wijze waarop ministers invulling geven aan hun ministeriele verantwoordelijkheid voor zelfstandige bestuursorganen vertoont naar het oordeel van de Rekenkamer veel tekortkomingen.

De Rekenkamer beveelt de ministers aan

- meer helderheid te scheppen ten aanzien van de vraag welke organen gerekend moeten worden tot de zelfstandige bestuursorganen,
- de regelgeving voor deze organen zodanig aan te passen dat duidelijkheid ontstaat over taken, bekostigingswijze, samenstelling en inrichting ervan,
- in de regelingen de door de Rekenkamer noodzakelijk geachte bevoegdheden voor toezicht van de ministers/toezichthouders op te nemen,

- scherper toe te zien op het verkrijgen van informatie die de organen krachtens de regeling aan het ministerie dienen te zenden,
- voorwaarden te scheppen om de binnenkomende verantwoordingsinformatie te beheren en te bewaken,
- zorgvuldig kennis te nemen van de door de zelfstandige bestuursorganen toegezonden verantwoordingsinformatie en naar aanleiding daarvan, indien nodig, actie te ondernemen,
- zelfstandige bestuursorganen regelmatig te evalueren op hun functioneren, taakuitoefening en effectiviteit

Namens het gehele kabinet zonden de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financien een reactie op de onderzoeksresultaten van de Rekenkamer. Hierin schreven zij dat de aanbevelingen van de Rekenkamer strookten met de inzet van het kabinet om te komen tot «het herstel van het politieke primaat». De bevindingen van de Rekenkamer zullen door het kabinet worden langsgelopen om van geval tot geval na te gaan waar veranderingen noodzakelijk zijn in de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen ministers en zelfstandige bestuursorganen. In de eerste helft van 1996 zal het kabinet over de gerealiseerde en in gang gezette verbeteringen aan de Tweede Kamer rapporteren.

De ministers wezen verder op de overeenkomsten tussen de onderzoeksrapportage van de Rekenkamer en het onlangs door het kabinet naar de Tweede Kamer gezonden rapport «Verantwoord verzelfstandigen» van de commissie Sint. Een van de door het kabinet overgenomen aanbevelingen uit dit rapport is dat verzelfstandigingsvoorstellen worden ingericht en uitgewerkt langs een vast stramien van denkstappen, waarbij elke stap zorgvuldig gemotiveerd wordt.

Naast de gecoördineerde kabinetsreactie ontving de Rekenkamer van alle ministers een afzonderlijke reactie. In deze reacties plaatsten de ministers een aantal kanttekeningen bij de onderzoeksuitkomsten ten aanzien van hun ministerie. Tevens gingen de ministers in op de aanbevelingen van de Rekenkamer. Deze werden door hen in grote lijnen onderschreven.

De Rekenkamer merkt in haar nawoord op dat zij hoopt dat de coördinerende rol van de ministers van Financien en van Binnenlandse Zaken zodanig ingevuld zal worden dat dit leidt tot de gewenste «eenheid in verscheidenheid» in de vormgeving en inrichting van zelfstandige bestuursorganen, alsmede tot een beter toezicht op deze organen. De effecten van de verschillende aangekondigde initiatieven hoopt zij over enige jaren in een vervolgonderzoek positief te kunnen waarderen.

1. Inleiding

1.1. Historisch resumé

De afgelopen decennia is er sprake van een tendens tot het functioneel decentraliseren van overheidstaken. Functionele decentralisatie houdt in dat overheidstaken door bestaande of nieuwe bestuursorganen worden uitgevoerd, waarbij de ministeriële verantwoordelijkheid tot op zekere hoogte is ingeperkt. Het gaat hierbij om organen die niet hiërarchisch onder een minister vallen, de zogenoemde zelfstandige bestuursorganen.

In 1971 brak de commissie Interdepartementale Taakverdeling en Coördinatie, op grond van voorbeelden uit Zweden, Engeland en de Verenigde Staten, een lans voor de verzelfstandiging van uitvoerende overheidstaken¹. Het onderwerp stond in de jaren zeventig echter niet hoog op de politieke agenda. Pas in de jaren tachtig kwam er meer belangstelling voor. Naar aanleiding van enkele concrete voorstellen tot functionele decentralisatie werd in de Tweede Kamer de noodzaak bepleit om tot een brede gedachtenwisseling te komen over het langs deze weg op afstand plaatsen van publieke taken.

Naar aanleiding hiervan heeft de regering in 1990 een standpunt over functionele decentralisatie ingenomen (het zogenoemde Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie)². Dit Regeringsstandpunt bevat een lijst van punten die geregeld dienen te zijn indien overgegaan wordt tot het instellen van een zelfstandig bestuursorgaan.

Er was alle aanleiding tot het ontwikkelen van een visie op functionele decentralisatie. De externe commissie Ministeriële Verantwoordelijkheid (commissie-Scheltema) merkte in het rapport «Steekhoudend Minister-schap» (1992) op dat sprake was van een sterk verbrokkeld verzelfstandigingsbeleid waarbij veel onduidelijkheden bestonden over de precieze inhoud van de ministeriële verantwoordelijkheid. Volgens de commissie was sprake van vaak ondoorzichtige wetgeving over zelfstandige bestuursorganen en van het ontbreken van een consistente lijn bij het instellen van nieuwe zelfstandige bestuursorganen³.

In 1993 kondigde de minister van Binnenlandse Zaken aan dat voorbereidingen getroffen zouden worden voor een algemene (kader-)wet op de zelfstandige bestuursorganen⁴.

Recent is in het rapport «Verantwoord verzelfstandigen» van de commissie-Sint aandacht gewijd aan de condities waaronder in- en externe verzelfstandigingen zouden moeten plaatsvinden en aan de wijze waarop het toezicht op verzelfstandigde onderdelen van de rijksoverheid moet worden geregeld⁵.

1.2. Onderzoekskader

In de Tweede Kamer is in 1993 overeenstemming bereikt over de inhoud van het concept «ministeriële verantwoordelijkheid». Besloten werd aan te sluiten bij de omschrijving in het rapport «Steekhoudend Minister-schap»: «De regel van de ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat de minister door de Staten-Generaal ter verantwoording kan worden geroepen voor ieder bestuurshandelen dat onder zijn zeggenschap plaats vindt. De verantwoordelijkheid gaat niet verder dan de bevoegdheden van de minister: zonder bevoegdheid geen verantwoordelijkheid. Maar binnen die grens geldt de verantwoordelijkheid onverkort: zij is niet beperkt tot hetgeen de minister persoonlijk kan worden aangerekend»⁶.

¹ Rapport Bestuursorganisatie bij de kabinetsformatie, 1971

² Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie, Tweede Kamer, vergaderjaar 1990–1991, 21 042, nr 4

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 1992–1993, 21 427, nrs 40 en 41, blz 47

⁴ Handelingen, Tweede Kamer, vergaderjaar 1993–1994, nr 21, blz 1570

⁵ Verantwoord verzelfstandigen, rapportage van de commissie-Sint, 14 september 1994

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 1992–1993, 21 427, nrs 40–41, blz 53

Het behoort volgens de Algemene Rekenkamer tot de algemene, regelgevende verantwoordelijkheid van de minister om er zorg voor te dragen dat de inrichting en vormgeving van zelfstandige bestuursorganen duidelijk zijn geregeld. Ook het toezicht op zelfstandige bestuursorganen (informatievoorziening en bevoegdheden voor sturing) dient duidelijk en consistent te zijn geregeld, dit vanuit een algemene verantwoordelijkheid van de minister voor het beleidsterrein waarop zelfstandige bestuursorganen actief zijn en voor het begrotingsgeld dat met de taakuitoefening van deze organen is gemoeid.

Dit uitgangspunt van de Rekenkamer sluit aan bij wat de regering in de Miljoenennota 1994 over zelfstandige bestuursorganen heeft geschreven: «In het bijzonder wanneer het gaat om verzelfstandiging van publieke taken, waarbij de goederen en diensten ook na verzelfstandiging met collectieve middelen worden bekostigd, is het van belang de relatie met en de bijsturingmogelijkheden van de rijksoverheid goed te expliciteren⁷»

De Rekenkamer verrichtte tussen juli 1993 en november 1994 een rijksbreed onderzoek naar de wijze waarop de ministerieel verantwoordelijkheid voor zelfstandige bestuursorganen is geregeld en naar de wijze waarop in de praktijk aan deze verantwoordelijkheid invulling wordt gegeven.

Doel van het onderzoek was het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

a Welke zelfstandige bestuursorganen konden in 1993 worden onderscheiden en welk bedrag aan begrotingsgeld was met deze organen gemoeid?

b Zijn de inrichting en vormgeving van deze organen geregeld in overeenstemming met de belangrijkste toetsingspunten die daaromtrent in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie zijn vastgelegd?

c Voldoet de wijze waarop het ministerieel toezicht op zelfstandige bestuursorganen is geregeld aan een aantal minimumeisen?

d Wordt de minister in de praktijk van voldoende informatie voorzien om zijn/haar toezichthoudende verantwoordelijkheid waar te kunnen maken?

e Hoe hebben, in de periode 1987 tot en met 1993, de personeelsuitgaven bij een selectie van zelfstandige bestuursorganen zich ontwikkeld en hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot die bij de rijksoverheid?

De personeelsuitgaven bij een selectie van zelfstandige bestuursorganen (onderzoeksvraag e) werden afzonderlijk onderzocht nadat de minister van Binnenlandse Zaken de Rekenkamer in juni 1993 had verzocht bij haar onderzoek ook aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het personeelsvolume en de loonkosten bij zelfstandige bestuursorganen. Aanleiding voor deze suggestie was de nota «De organisatie en werkwijze van de Rijksdienst» van de secretarissen generaal waarin werd gesignaleerd dat de ontwikkeling van de arbeidskosten bij organisaties in het zogenoemde maatschappelijke middenveld (waaronder veel zelfstandige bestuursorganen vallen) de arbeidskostenontwikkeling bij de overheid overtrof. Volgens de secretarissen generaal zou het zakelijker wordende klimaat binnen de overheid niet mogen worden ontvlucht door overdracht van publieke taken aan zelfstandige bestuursorganen⁸.

In aansluiting op de omschrijving van een «bestuursorgaan» in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn in dit onderzoek als zelfstandige bestuursorganen aangemerkt publiekrechtelijke organen waaraan de uitoefening van een publieke taak is opgedragen zonder dat sprake is van (volledige) hiërarchische ondergeschiktheid aan de minister, alsmede

⁷ Tweede Kamer vergaderjaar 1993–1994
23 400 nr 1 blz 76

⁸ Tweede Kamer vergaderjaar 1992–1993
21 835 nr 15

privaatrechtelijk vormgegeven organen die met openbaar gezag zijn bekleed⁹.

De memorie van toelichting bij de Awb omschrijft het begrip «openbaar gezag» als het beschikken over een publiekrechtelijke bevoegdheid tot het bepalen van de rechtspositie (de rechten en/of verplichtingen) van andere rechtssubjecten. Voorbeelden van openbaar-gezagstaken zijn vergunningverlening, keuring en certificering, registratie, het houden van toezicht, het toekennen van uitkeringen of subsidies en het innen van heffingen¹⁰.

Alhoewel er bij een aantal zelfstandige bestuursorganen, met name op het terrein van de sociale zekerheid, sprake is van een zekere samenhang in de uitvoering van de publieke taken, is in dit onderzoek de aandacht op afzonderlijke organen gericht.

Bij de totstandkoming van het kabinet-Kok in augustus 1994 werd het beleidsveld Cultuur losgemaakt uit het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en samengevoegd met het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. In dit kader werden de namen van de ministeries van Onderwijs en Wetenschappen en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur gewijzigd in «Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen» en «Volksgezondheid, Welzijn en Sport».

In dit onderzoeksverslag worden evenwel de oude namen gebruikt, aangezien de Rekenkamer de situatie per september 1993 in kaart heeft gebracht.

De Rekenkamer zond haar bevindingen ten aanzien van de inrichting van en het toezicht op zelfstandige bestuursorganen in december 1994 aan alle ministers. In februari 1995 ontving zij van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën een reactie namens het hele kabinet. Daarnaast stuurden alle ministers nog een afzonderlijke reactie.

Haar bevindingen ten aanzien van de personeelsuitgaven stuurde de Rekenkamer in januari 1995 ter kennisneming aan alle ministers en aan de besturen van de onderzochte organen. In februari 1995 reageerde de minister van Binnenlandse Zaken, aan wie nadrukkelijk om commentaar was gevraagd. Ook van enkele andere ministers en van een aantal besturen werden reacties ontvangen. De reacties zijn in hoofdlijnen in dit onderzoeksverslag opgenomen.

⁹ In navolging van artikel 1 1-2 c van de Awb worden de onafhankelijke, bij wet ingestelde organen die uitsluitend met rechtspraak zijn belast, niet als zelfstandig bestuursorgaan aangemerkt. Hiertoe worden ook de bij wet ingestelde tuchtcolleges gerekend. Ook vormen van tuchtrecht die geheel buiten de overheid om tot stand zijn gekomen (bijvoorbeeld de Raad voor de Journalistiek en de consumentengeschillencommissies), behoren niet tot het onderzoeksdomain. Tevens zijn de bij wet ingestelde adviesorganen (ex artikel 79 Grondwet) die op geen enkele wijze een openbaar gezagstaak uitvoeren van het onderzoek uitgesloten (conform de lijn, zoals gevolgd in het Regeringsstandpunt functionele decentralisatie). Tenslotte zijn de op artikel 133 van de Grondwet berustende organen van functioneel bestuur (wetenschappen) uitgesloten van het onderzoek.

¹⁰ De taken van de publiekrechtelijk vormgegeven zelfstandige bestuursorganen en de openbaar-gezagstaken van privaatrechtelijke bestuursorganen worden verder eenvoudigheidshalve als «publieke taken» aangeduid.

2. Inventarisatie van zelfstandige bestuursorganen

2.1 Algemeen

Er bestaat geen volledig beeld van de verzameling organisaties die als zelfstandig bestuursorgaan kunnen worden aangemerkt. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft in 1983 een overzicht samengesteld van ongeveer 600 organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid¹. Niet al deze organen en rechtspersonen voldoen echter aan de in paragraaf 1.2 gegeven omschrijving van een zelfstandig bestuursorgaan.

Ten tijde van het onderzoek waren twee overzichten beschikbaar van zelfstandige bestuursorganen. De minister van Binnenlandse Zaken heeft een overzicht samengesteld van met de rijksoverheid verbonden bestuursorganen die onder het bereik van de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman vallen (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo, Stb. 1993, 535). In het Aanwijzingsbesluit zijn 147 (clusters van) organen opgenomen. Daarnaast bevat bijlage Z van de Staatsalmanak een overzicht van zelfstandige bestuursorganen. Dit overzicht komt grotendeels overeen met dat in het Aanwijzingsbesluit.

Het al dan niet aangemerkt worden als zelfstandig bestuursorgaan heeft juridische consequenties. Zo vallen zelfstandige bestuursorganen in principe onder de Algemene wet bestuursrecht. Hierdoor wordt aan burgers en organisaties een bepaalde rechtsbescherming geboden.

In het onderzoek is getracht de zelfstandige bestuursorganen in Nederland zo volledig mogelijk in kaart te brengen.

2.2 Uitkomst van de inventarisatie

Uit de inventarisatie van de Rekenkamer kwam naar voren dat er per 1 september 1993 189 zelfstandige bestuursorganen of clusters van zelfstandige bestuursorganen waren die aan de in paragraaf 1.2 gegeven omschrijving voldeden. Clusters van zelfstandige bestuursorganen bestaan uit gelijksoortige organisaties die op basis van dezelfde regeling een gelijksoortige taak verrichten. Voorbeelden van clusters zijn de Grondkamers (12 instellingen) en de instellingen die keuringen verrichten op basis van de Wet gevaarlijke werktuigen (13 instellingen).

De Rekenkamer trof tevens een aantal organisaties aan die grote gelijkenis vertonen met zelfstandige bestuursorganen. In het algemeen gaat het daarbij om privaatrechtelijke organisaties ten aanzien waarvan discussie mogelijk is over de vraag in hoeverre zij bekleed zijn met openbaar gezag. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn auteursrechtorganisaties als de Vereniging Buma en de Stichting Reprorecht. Deze organisaties zijn krachtens de Auteurswet met de bevoegdheid bekleed om namens rechthebbenden auteursrechtelijke vergoedingen vast te stellen en de desbetreffende bedragen te innen. Deze bevoegdheid is volgens het Ministerie van Justitie evenwel niet publiekrechtelijk van aard, maar privaatrechtelijk.

Andere voorbeelden zijn de besturen van particuliere onderwijsinstellingen en de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen, die bijdragen aan de versterking van de regionale economische structuur door middel van onder andere financiële participatie in bedrijven.

Dit type organisatie, waarvan, gelet op de gehanteerde omschrijving, de status niet met zekerheid vastgesteld kon worden, is niet in het onderzoek betrokken. Een overzicht van deze organen is opgenomen in bijlage 5.

¹ Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid. Den Haag, 1983.

Van de 189 geïnventariseerde (clusters van) zelfstandige bestuursorganen zijn er uiteindelijk 162 in het onderzoek betrokken. Een overzicht van deze 162 (clusters van) organen is opgenomen in bijlage 1.

De overige 27 (clusters van) zelfstandige bestuursorganen zijn om onderstaande redenen buiten het onderzoek gelaten.

In de eerste plaats zijn zelfstandige bestuursorganen die in 1993 «op papier» nog bestonden, maar die geen activiteiten meer verrichtten, niet meegenomen in de analyse en rapportage. Het gaat onder meer om de Gemeenschappelijke Medische Dienst, die per 1 juli 1992 is opgegaan in het Gemeenschappelijk Administratiekantoor.

Ten tweede is om praktische redenen een aantal organen uitgesloten waarvan de openbaar-gezagstaak slechts een geringe neventaak is ten opzichte van de hoofdactiviteiten van het orgaan. Te denken is bijvoorbeeld aan een cluster van 9911 garagebedrijven die erkend zijn als APK-keuringsstation.

Ten derde is om praktische redenen een aantal natuurlijke personen dat bekleed is met openbaar gezag niet in het onderzoek meegenomen. Een voorbeeld van deze categorie is de geneeskundige als bedoeld in artikel 31 van het Schepelingenbesluit.

Tenslotte zijn in het onderzoek enkele organen buiten beschouwing gebleven die de Rekenkamer pas getraceerd heeft na afronding van de gegevensverzameling.

Een overzicht van de 27 geïnventariseerde zelfstandige bestuursorganen die om de hiervoor genoemde redenen niet in het onderzoek zijn betrokken, is opgenomen in bijlage 2.

Bijlage 3 bevat een overzicht van 28 zelfstandige bestuursorganen die eind 1993 of later in het leven zijn geroepen of die ministers voornemens zijn op te richten en die evenmin in het onderzoek zijn betrokken.

De 162 in het onderzoek betrokken (clusters van) zelfstandige bestuursorganen zijn verbonden met 12 ministeries; alleen bij het Ministerie van Algemene Zaken zijn geen zelfstandige bestuursorganen aangetroffen.

In totaal zijn 139 afzonderlijke zelfstandige bestuursorganen en 23 clusters van zelfstandige bestuursorganen betrokken in het onderzoek. De 23 clusters omvatten tezamen 406 organen. In totaal omvatten de 162 (clusters van) zelfstandige bestuursorganen dus 545 afzonderlijke organisaties².

Uit elk van de 23 clusters is één willekeurige organisatie gekozen die dit cluster in het vervolg van het onderzoek vertegenwoordigt.

2.3. Rechtsvormen

De 162 (clusters van) zelfstandige bestuursorganen verschillen van elkaar qua rechtsvorm. In tabel 1 is aangegeven om welke rechtsvormen het gaat.

² De gegevens over de clusters van organen zijn als volgt verzameld. Wat betreft het financieel belang en het aantal werknemers is informatie verzameld per cluster, dat wil zeggen over alle organisaties in het cluster (bijvoorbeeld over alle 19 Raden voor de Kinderbescherming). Wat betreft alle andere aspecten die in de hoofdstukken 2, 3, 4 en 5 aan bod komen is om praktische redenen en vanuit een oogpunt van vergelijkbaarheid steeds uitgegaan van een willekeurig gekozen organisatie uit het cluster (in het geval van de Raden voor de Kinderbescherming bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming Maastricht).

tabel 1 rechtsvormen

<i>rechtsvorm</i>	<i>aantal organen</i>	<i>%</i>	<i>voorbeeld van een orgaan met deze rechtsvorm</i>
publiekrechtelijke organen			
orgaan zonder rechtspersoonlijkheid	40	25	<i>Raad voor de Luchtvaart</i>
orgaan met rechtspersoonlijkheid			
sui generis	44	27	<i>Arbeidsvoorzieningsorganisatie</i>
openbaar lichaam ex artikel 134 Grondwet	5	3	<i>Orde van Advocaten</i>
privaatrechtelijke organen			
stichting	58	35	<i>Stichting Administratie Indonesische Pensioenen</i>
vereniging	4	3	<i>Stamboekvereniging voor paarden</i>
naamloze vennootschap	5	3	<i>De Nederlandsche Bank NV</i>
besloten vennootschap	4	3	<i>Facilitair Bedrijf Loodswezen BV</i>
overige privaatrechtelijke organen	2	1	<i>Ziekenfonds Amsterdam</i>
totaal	162	100	

In het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie wordt opgemerkt dat bij de keuze van de rechtsvorm de publiekrechtelijke organisatievorm de voorkeur verdient vanwege de waarborgen die het publiekrecht aan deze organisatievorm verbindt.

Een voorbeeld van een ministerie met relatief veel zelfstandige bestuursorganen met een privaatrechtelijke rechtsvorm, is het Ministerie van Economische Zaken. Ambtelijk werd aangegeven dat dit een historisch gegroeide situatie is. Bij nieuwe verzelfstandigingen hangt volgens dit ministerie de vraag naar de optimale juridische en organisatorische vormgeving van een orgaan vooral af van het type taak dat moet worden uitgevoerd, waarbij in principe de voorkeur wordt gegeven aan een publiekrechtelijke rechtsvorm.

2.4. Taken

De taken waarmee de organen zijn belast, variëren van het verstrekken van uitkeringen en subsidies tot het doen van bindende kwaliteitsbeoordelingen. 93 van de 162 organen (57%) vervult meer dan één publieke taak.

In tabel 2 is per taak aangegeven hoeveel organen deze als hoofdtaak uitvoeren.

tabel 2 taken van zelfstandige bestuursorganen

<i>hoofdtak</i>	<i>aantal organen</i>	<i>%</i>	<i>voorbeeld van een orgaan dat deze taak als hoofdtak heeft</i>
houden van toezicht	20	12	<i>Verzekeringskamer</i>
geven van bindende kwaliteitsbeoordelingen	26	16	<i>Liftinstituut</i>
verlenen van vergunningen	7	4	<i>St. Nat. en Internat. Wegvervoer Organisatie</i>
opstellen van bindende regelgeving	8	5	<i>Orde van Advocaten</i>
registreren	8	5	<i>Bureau Architectenregister</i>
nemen van overige bindende beslissingen	10	6	<i>Raden voor de Kinderbescherming</i>
verstrekken van uitkeringen, subsidies	49	31	<i>Preventiefonds</i>
innen van heffingen	4	3	<i>Dienst Omroepbijdragen (KPN)</i>
adviseren, stimuleren, opleiden, beheren	23	14	<i>Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie</i>
onderzoeken	7	4	<i>Spoorwegongevallenraad</i>
<i>totaal</i>	162	100	

De oudste organen in het onderzoek zijn universiteiten: de Rijksuniversiteit Leiden is opgericht in 1575. In totaal zijn zeven (clusters van) organen reeds voor 1900 ingesteld. De meeste organen dateren van na 1950, namelijk 121 (75%). Met name na 1980 is een groot aantal organen ingesteld of met een publieke taak belast, te weten 66 (41%).

In bijlage 4 is per orgaan de rechtsvorm, het type hoofdtak als zelfstandig bestuursorgaan en de datum van oprichting respectievelijk aanwijzing weergegeven.

2.5. Financieel belang

Zelfstandige bestuursorganen kunnen bekostigd worden uit de rijksbegroting en/of uit heffingen en/of tarieven. 99 organen (61%) worden geheel of ten dele bekostigd uit begrotingsgeld, hetzij via een rijksbijdrage, hetzij via leningen of garanties. 101 organen (62%) worden (mede) uit heffingen en/of tarieven bekostigd.

In tabel 3 is per ministerie aangegeven welke op de rijksbegroting verantwoorde bedragen er in zelfstandige bestuursorganen omgaan.

tabel 3 uitgaven voor en ontvangsten van zelfstandige bestuursorganen ten laste / ten gunste van de rijksbegroting
(bedragen x f 1 000)

ministerie	gerealiseerde	geraamde	uitstaande	garanties	gerealiseerde	geraamde
	uitgaven	uitgaven	leningen		ontvangsten	ontvangsten
	1992	1993	31-12-1992	31-12-1992	1992	1993
Buitenlandse Zaken	17 200	17 200	0	0	0	0
Justitie	278 581	279 552	0	0	6 911	7 199
Binnenlandse Zaken	5 410 185 ¹	5 512 372 ¹	0	0	8	9
Onderwijs en Wetenschappen	4 399 515	4 388 090	3 150	11 760	245 426	258 734
Financiën	11 622	3 009	0	80	1 922 529	1 965 477
Defensie	0	0	0	0	0	0
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	11 627	11 102	0	0	86	100
Verkeer en Waterstaat	201 091	36 926	210 900	5	234 489	90 053
Economische Zaken	291 748	297 990	349 051	0	48 705	47 523
Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	302 909	233 861	15 612	113 506	7 781	8 693
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	23 043 543	22 917 631	0	805	88 343	140 322
Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	3 798 728	4 051 555	0	8 539	880 054	932 018
totaal	37 766 749	37 749 288	578 713	134 695	3 434 332	3 450 128

¹ Hierin zijn begrepen de pensioenbijdragen aan het ABP van alle ministeries, lagere overheden, onderwijsorganisaties, overheidsstichtingen, etc., die direct of indirect ten laste komen van de rijksbegroting.

In totaal is zowel in 1992 als in 1993 bijna f 38 miljard begrotingsgeld naar zelfstandige bestuursorganen gevloeid. De uitgaven van het rijk aan zelfstandige bestuursorganen dienden zowel ter dekking van de kosten die de organen maken om de publieke taak te kunnen uitvoeren (uitvoeringskosten) als voor de uitgaven van de organen die ten goede komen aan derden (programmakosten). Voorbeelden van deze laatste uitgaven zijn uitkeringen en subsidies die door het orgaan verstrekt worden.

De ontvangsten van zelfstandige bestuursorganen die ten goede kwamen aan de rijksbegroting bedroegen zowel in 1992 als in 1993 ruim f 3,4 miljard.

In bijlage 4 zijn per orgaan de uitgaven en ontvangsten ten laste of ten gunste van de rijksbegroting weergegeven.

De totale uitgaven van zelfstandige bestuursorganen in 1992 worden geschat op circa f 160 miljard. De ontvangsten in dat jaar worden geschat op ongeveer hetzelfde bedrag.

Van de totale uitgaven werd in 1992 f 126 miljard (78%) besteed in het kader van de sociale zekerheid en de wettelijke ziektekostenverzekeringen³. Afgezien van de organen op dit terrein zijn zelfstandige bestuursorganen met relatief hoge uitgaven het ABP (in 1992 f 14,9 miljard), de openbare universiteiten (f 3,1 miljard) en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie (f 2,3 miljard).

³ Het betreft de totale uitgaven van de volgende zelfstandige bestuursorganen: Sociale Verzekeringsbank, Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds, Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds, Algemeen Werkloosheidsfonds, Toeslagenfonds, bedrijfsverenigingen, Administratiekantoren, Ziekenfondsraad, Centraal Administratiekantoor en de ziekenfondsen.

2.6. Personeel

In 1992 bedroeg het aantal werknemers bij zelfstandige bestuursorganen circa 130 000. De grootste organen waren de openbare universiteiten (gezamenlijk circa 36 000 personeelsleden) en de Administratiekantoren GAK en GUO met in totaal ruim 20 000 personeelsleden. Voor 22 organen gaven de ministeries aan dat departementale ambte-

naren administratieve ondersteuning verleenden bij de uitvoering van de publieke taak. Het ging hierbij in totaal om 309 departementale ambtenaren.

In tabel 4 wordt een indruk gegeven van de geschatte personele omvang van de zelfstandige bestuursorganen in het onderzoek.

In bijlage 4 is per orgaan het (geschatte) aantal personeelsleden weergegeven.

tabel 4 personele omvang van zelfstandige bestuursorganen in 1992

<i>aantal werknemers in dienst</i>	<i>aantal organen</i>	<i>%</i>
geen	46	28
1 - 5	25	16
6 - 25	23	14
26 - 100	19	12
101 - 200	7	4
201 - 1000	22	14
1001 - 10.000	12	7
> 10.000	3	2
onbekend	5	3
<i>totaal</i>	162	100

Bij de categorie «geen werknemers in dienst» behoren 25 organen waarvoor de werkzaamheden uitgevoerd worden door departementale ambtenaren of door een andere organisatie.

Een voorbeeld van zo'n orgaan is de Commissie Geneeskundige Verzorging Politie. Deze Commissie is belast met het beheer van de ambtelijke Dienst Geneeskundige Verzorging Politie (DGVP) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De administrateur, tevens ambtenaar, die de dagelijkse leiding heeft van de DGVP is ook directeur van een particuliere ziektekostenverzekeraar die op contractbasis personeel ter beschikking stelt aan de DGVP.

2.7. Conclusies

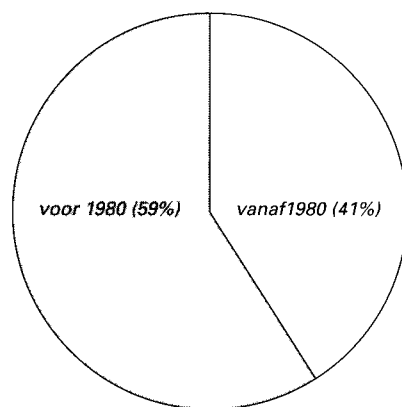
In het onderzoek is gebleken dat onduidelijkheid bestaat over de vraag welke organen als zelfstandig bestuursorgaan kunnen worden aangemerkt. De onduidelijkheid wordt versterkt door het bestaan van onvolledige overzichten van zelfstandige bestuursorganen.

De Rekenkamer inventariseerde in totaal 190 (clusters van) zelfstandige bestuursorganen, waarvan er 162 in het onderzoek zijn betrokken. Bijna de helft hiervan is op privaatrechtelijke leest geschoeid, terwijl de regering zich in 1990 op het standpunt gesteld heeft dat de publiekrechtelijke organisatievorm de voorkeur verdient.

De publieke taak die het meest aan de zelfstandige bestuursorganen is opgedragen is het verstrekken van uitkeringen en subsidies. Bijna een derde van de onderzochte organen was met deze taak belast.

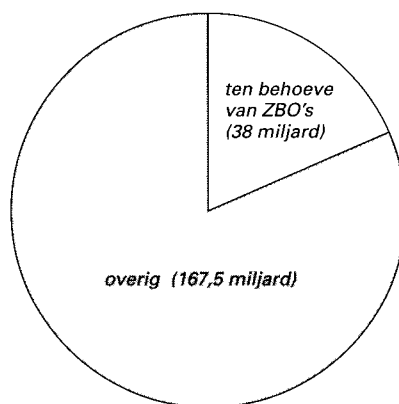
Ruim 40% van de zelfstandige bestuursorganen dateert van na 1980.

Zelfstandige bestuursorganen

De bekostiging van de onderzochte 162 zelfstandige bestuursorganen legde een aanzienlijk beslag op de rijksbegroting, namelijk bijna f 38 miljard, ofwel 18% van de totale uitgaven van het rijk in 1992.

Uitgaven van het Rijk

Geschat wordt dat de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen in 1992 in totaal circa f 160 miljard aan uitgaven hadden en eenzelfde bedrag aan ontvangsten. De zelfstandige bestuursorganen gaven f 126 miljard uit op het terrein van de sociale zekerheid en de wettelijke ziektekostenverzekeringen.

Het aantal personeelsleden dat in 1992 bij de zelfstandige bestuursorganen in dienst was, bedroeg naar schatting circa 130 000.

2.8. Reacties ministers en commentaar Rekenkamer

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen schreef in zijn reactie fundamenteel bezwaar te hebben tegen het aanmerken van openbare universiteiten en hogescholen als zelfstandige bestuursorganen. De minister gaf aan dat de kerntaken van universiteiten en hogescholen geen typische overheidstaak zijn, omdat dezelfde taken eveneens door

bijzondere universiteiten en hogescholen worden uitgevoerd, zonder dat dit hen het predikaat zelfstandig bestuursorgaan oplevert. Ook het feit dat hoger-onderwijsinstellingen diploma's verstrekken met civiel effect achtte de minister geen reden om ze als zelfstandig bestuursorgaan aan te merken. Volgens de minister verbinden immers niet de instellingen maar de overheid dat civiel effect aan diploma's. De minister achtte het dan ook principieel onjuist om openbare universiteiten en hogescholen vanwege hun publiekrechtelijke grondslag wel als zelfstandig bestuursorgaan aan te merken, terwijl de privaatrechtelijke instellingen die dezelfde taken uitvoeren onder hetzelfde wettelijke regime, dat niet zijn. De aanwijzing van openbare universiteiten en hogescholen in het Aanwijzingsbesluit Wob/WNo betekent volgens de minister niet meer dan dat het wenselijk is dat rechtswaarborgen voortvloeiend uit de Wob en WNo ook gelden voor de hogescholen en universiteiten.

Verder merkte de minister op dat de Staatsexamencommissies niet op de lijst staan in het Aanwijzingsbesluit Wob/WNo en dat er bij de Staatsexamencommissie m a v o thans sprake is van een mandaatregeling. De Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars wordt door de minister beschouwd als een gesubsidieerde instelling zonder bijzondere status en de Dienst Omroepbijdragen kan volgens de minister niet zonder meer als zelfstandig bestuursorgaan worden aangemerkt aangezien het nog een onderdeel is van KPN NV.

De Rekenkamer merkt hierbij op dat de openbare universiteiten en hogescholen publiekrechtelijke instellingen zijn en om die reden voldoen aan de definitie van zelfstandig bestuursorgaan zoals geformuleerd in artikel 1.1 Awb. Voor wat betreft de overige onderwijsinstellingen zou het uitreiken van diploma's, waaraan voor de burger rechtsgevolgen zijn verbonden, beschouwd kunnen worden als het uitoefenen van openbaar gezag.

De Rekenkamer deelt overigens de mening van de minister dat het onwenselijk is om instellingen voor hoger onderwijs die opereren binnen een wettelijk kader, in het ene geval wel en in het andere geval niet te bestempelen als zelfstandig bestuursorgaan en dringt dan ook aan op het verschaffen van meer duidelijkheid over de status van het gehele onderwijsveld. Voor de overige door de minister genoemde organen is de Rekenkamer van mening dat deze in het peiljaar 1993 voldeden aan de gehanteerde definitie van een zelfstandig bestuursorgaan. De Staatsexamencommissies zijn publiekrechtelijke organen waarvoor toen nog geen mandaatregeling gold. De Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars is een privaatrechtelijke organisatie met als taak het verdelen van subsidies. De Dienst Omroepbijdragen is belast met de inning van wettelijke heffingen.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij maakte in zijn reactie bezwaar tegen de bestempeling tot zelfstandig bestuursorgaan van de Stichting kwaliteitsgarantie vleeskalvesector, de Stichting Fonds Nederlandse Veefokkerij en het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen.

De Rekenkamer is van mening dat in het peiljaar 1993 de drie genoemde organen, gelet op hun rechtsvorm en de aard van hun taken, voldeden aan de gehanteerde definitie van een zelfstandig bestuursorgaan. Het gaat respectievelijk om

- een privaatrechtelijke organisatie, belast met het vaststellen van regels en het uitoefenen van controle,
- een privaatrechtelijke organisatie, belast met de verdeling van de opbrengst van wettelijke heffingen,
- een publiekrechtelijk orgaan

De minister voor Ontwikkelingssamenwerking schreef, mede namens de minister van Buitenlandse Zaken, dat enkele organen waarvan de

Rekenkamer de status onduidelijk achtte zijns inziens geen zelfstandige bestuursorganen zijn. Het betreft de Medefinancieringsorganisaties, de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden en de Netherlands University Foundation for International Cooperation. De relatie van deze organen met hun counterparts in de ontwikkelingslanden wordt volgens de minister niet beheerst door het Nederlandse publiekrecht. Daarom ontbreekt de voor een bestuursorgaan noodzakelijke gezagsverhouding.

3. Regeling van de inrichting van zelfstandige bestuursorganen

3.1. Algemeen

Het behoort tot de algemene regelgevende verantwoordelijkheid van bewindspersonen om ervoor zorg te dragen dat de inrichting en vormgeving van zelfstandige bestuursorganen duidelijk zijn geregeld. Het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie uit 1990 bevat een groot aantal punten dat volgens de regering geregeld dient te zijn indien overgegaan wordt tot het instellen of aanwijzen van zelfstandige bestuursorganen.

De Rekenkamer is nagegaan in hoeverre bestaande regelgeving inzake zelfstandige bestuursorganen overeenkomt met de belangrijkste punten zoals genoemd in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie¹.

Daarbij is niet alleen gekeken naar regelingen die na het verschijnen van het Regeringsstandpunt van kracht zijn geworden, maar ook naar regelingen die dateren van vóór 1990. Dat de Staten-Generaal geïnteresseerd zijn in een dergelijke beschrijving van regelingen van bestaande zelfstandige bestuursorganen, blijkt uit de motie-Van den Berg c.s. die op 22 mei 1991 door de Tweede Kamer is aangenomen². In deze motie wordt de regering uitgenodigd om een project ter evaluatie van bestaande zelfstandige bestuursorganen te starten, waarbij alle bestaande organen van functioneel bestuur aan het in het Regeringsstandpunt ontwikkelde kader worden getoetst.

In bijlage 6 is per orgaan aangegeven welke in het onderzoek betrokken aspecten zijn geregeld³.

3.2. Aangeven van motivatie en doelstelling

In het Regeringsstandpunt is benadrukt dat bij de instelling of aanwijzing van een zelfstandig bestuursorgaan steeds beargumenteerd moet worden waarom de betrokken overheidstaak niet of niet langer onder volledige verantwoordelijkheid van de minister uitgevoerd dient te worden⁴. Dit is later door de Tweede Kamer onderschreven.

Volgens het Regeringsstandpunt dient bij de instelling of aanwijzing van een zelfstandig bestuursorgaan tevens aangegeven te worden welke (beleids)doelen de minister respectievelijk de wetgever wil bereiken met de uitvoering van de publieke taak door het orgaan.

Voor 81 zelfstandige bestuursorganen (50%) is in de regeling of in de memorie van toelichting bij de (instellings)wet gemotiveerd waarom de publieke taak op afstand van de overheid uitgevoerd dient te worden. In tabel 5 is voor deze organen aangegeven welke overwegingen daarbij een rol hebben gespeeld.

¹ In het onderzoek zijn niet alle toetsingspunten uit het Regeringsstandpunt betrokken

² Motie-Van den Berg c.s., Tweede Kamer, vergaderjaar 1990–1991, 21 042, nr. 9

³ In deze nota wordt onder «regeling» verstaan een (instellings)wet, algemene maatregel van bestuur, ministeriele regeling, statuten en/of een overeenkomst tussen ministerie en orgaan. Deze hebben alle bindende werking. Waar in het vervolg van deze nota gesproken wordt over een wet (in plaats van «regeling») wordt een specifieke (instellings)wet bedoeld, en niet een begrotingswet, tenzij anders is aangegeven.

⁴ Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie, Tweede Kamer, vergaderjaar 1990–1991, 21 042, nr. 4, blz. 17, Handelingen Tweede Kamer, vergaderjaar 1990–1991, 29 blz. 80–4489

tabel 5 overwegingen voor het op afstand plaatsen van de publieke taak

<i>overweging</i>	<i>aantal</i> ¹
verbetering doelmatigheid/doeltreffendheid	21
wenselijkheid om deskundigen taak te laten uitvoeren	15
wenselijkheid om sector zichzelf te laten besturen	13
wenselijkheid om maatschappelijke organisaties taak te laten uitvoeren	9
wenselijkheid om taak dichterbij de burger te brengen	12
bevorderen onpartijdige besluitvorming	13
anders	27
geen overwegingen in de regeling of in de toelichting op de regeling vermeld	81

¹ Bij een aantal zelfstandige bestuursorganen is meer dan een soort overweging in de (toelichting op) de regeling vermeld

Bij 110 organen (68%) was aangegeven welke doelen bereikt dienden te worden, zij het dat de doelen doorgaans weinig concreet geformuleerd waren. Een voorbeeld van een weinig specifieke doelstelling werd aangetroffen in artikel 1 lid 1 van de Wet op het Praeventiefonds. Het Praeventiefonds subsidieert volgens dit artikel maatregelen «ter voorkoming van ziekte of bevordering van gezondheid».

De Rekenkamer is bij drie ministeries nagegaan in hoeverre sprake was van een visie op de inrichting en vormgeving van zelfstandige bestuursorganen. Deze drie (de ministeries van Economische Zaken, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) gaven aan dat bij het instellen van zelfstandige bestuursorganen achteraf beschouwd geen sprake is geweest van een consistente visie op de door het ministerie gewenste inrichting en vormgeving van deze organen, waarbij als redegeving werd verwezen naar de leeftijd van enkele organen.

3.3. Wettelijke grondslag voor de taakuitoefening

Volgens het Regeringsstandpunt dient de uitoefening van een publieke taak door zelfstandige bestuursorganen (zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke organen) steeds een grondslag te hebben in een formele wet. Indien zelfstandige bestuursorganen ontstaan op grond van een overdracht van taken door de minister, dienen de Staten-Generaal geïnformeerd te worden over het feit dat de minister daarvoor niet langer volledig verantwoordelijk is.

Van de 89 publiekrechtelijke organen in het onderzoek zijn er 88 bij of krachtens wet ingesteld. In de instellingsregeling is de taak van het orgaan omschreven. Eén publiekrechtelijk orgaan, de Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling (verbonden met het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur), is ingesteld bij niet op een wet steunende ministeriele regeling en heeft derhalve geen grondslag in een formele wet.

De 73 in het onderzoek betrokken privaatrechtelijke organen zijn opgericht bij notariële akte. De publieke taken van 57 van deze 73 organen hebben hun grondslag in een formele wet. Van de overige 16 privaatrechtelijke organen zijn de publieke taken uitsluitend in een ministeriële regeling (8 organen) of in statuten (8 organen) vastgelegd. De taakuitvoering door deze 16 organen heeft daarmee geen grondslag in een formele wet.

In totaal zijn dus aan 17 zelfstandige bestuursorganen publiekrechtelijke bevoegdheden opgedragen zonder een wettelijke basis daarvoor. Het merendeel van deze organen is verbonden met het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (6), het Ministerie van Economische Zaken (5) en het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (3). Het gaat bij de meerderheid van deze organen om een publieke taak die bestaat uit het toekennen van uitkeringen of subsidies, zoals bij het Borgstellingsfonds voor de Landbouw, de Stichting Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf en het Voorzieningsfonds voor kunstenaars.

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij gaf aan dat de toedeling van openbaar gezag aan zelfstandige bestuursorganen zonder wettelijke basis bij dit ministerie een historisch gegroeide situatie was.

Van ambtelijke zijde werd door het Ministerie van Economische Zaken opgemerkt dat bij eerdere externe verzelfstandiging van departementale diensten de ministeriele verantwoordelijkheid ingeperkt is, zonder dat de Staten-Generaal hiervan altijd op de hoogte zullen zijn geweest. Het ministerie verklaarde dit door te wijzen op de leeftijd van enkele zelfstandige bestuursorganen.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaf aan dat voor de toedeling aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie van een aantal uitvoerende taken in het kader van het Europees Sociaal Fonds gekozen was voor een privaatrechtelijke overeenkomst met dit orgaan. Voor werkzaamheden met een hoger «besturingsgehalte» ging de voorkeur van dit ministerie echter uit naar taaktoedeling bij wet.

3.4 Aangeven verhouding tussen hoofdtaak en neventaak

Niet-publieke werkzaamheden van organen kunnen volgens het Regeringsstandpunt belemmerend werken op de uitvoering van de publieke taak. Tevens kan er ongewenste vermenging optreden van de publieke taak en de andere werkzaamheden.

Bij de instelling of aanwijzing van zelfstandige bestuursorganen dient daarom te worden aangegeven of en onder welke voorwaarden het orgaan niet-publieke werkzaamheden mag uitvoeren naast de publieke taak.

Bij 42 organen (26%) is over de verhouding tussen de publieke taak en de niet-publieke activiteiten een bepaling opgenomen in de regeling.

In de meeste gevallen betrof het bepalingen waardoor aan het orgaan expliciet toegestaan werd om bepaalde nevenactiviteiten te ontplooiën. Zo heeft het Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie op basis van artikel 66 Politiewet de mogelijkheid gekregen om naast de reguliere politie-opleidingen ook andere opleidingen te verzorgen.

3.5 Wettelijk vastleggen bekostigingswijze

De Staten-Generaal dienen volgens het Regeringsstandpunt geïnfomeerd te worden over de wijze van bekostiging van het orgaan. De bekostiging van zelfstandige bestuursorganen geschiedt immers uit collectieve middelen, hetzij uit begrotingsgeld, hetzij uit heffingen of tarieven (of een combinatie van beide vormen). Bij of krachtens wet dienen derhalve bepalingen vastgelegd te worden over de bekostigingswijze van de aan het orgaan opgedragen taken⁵. Tevens acht de Rekenkamer het gewenst dat begrotingsgeld dat bestemd is voor de uitvoering van publieke taken door zelfstandige bestuursorganen, als zodanig op de departementale begroting herkenbaar is. Dit gezien het feit dat het budgetrecht een van de voornaamste mogelijkheden van de Staten-Generaal is om controle op zelfstandige bestuursorganen uit te oefenen.

⁵ Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie. Tweede Kamer vergaderjaar 1990-1991 21 042 nr 4 blz 27

Voor 45 van de 162 organen was de wijze van bekostiging niet bij of krachtens een specifieke wet vastgelegd. 27 van deze 45 organen werden uit begrotingsgeld bekostigd. In totaal vloeide in 1992 f 508 miljoen aan begrotingsgeld naar deze zelfstandige bestuursorganen. Deze 27 organen zijn niet altijd duidelijk identificeerbaar op de begroting.

De overige 18 organen waarvan de bekostigingswijze niet bij of krachtens wet was vastgelegd, werden uit heffingen of tarieven bekostigd. Indien bestuursorganen heffingen in rekening brengen, dienen deze krachtens artikel 104 van de Grondwet hun grondslag te hebben in een formele wet of in een van een dergelijke wet afgeleide regeling. Door één cluster van organen, de keuringsinstellingen voor plantaardig uitgangst/teeltmateriaal (verbonden met het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij), werden heffingen in rekening gebracht die hun basis uitsluitend hadden in notarieel vastgelegde statuten. De minister is voornemens te voorzien in een publiekrechtelijke basis voor deze heffingen.

In tabel 6 is per ministerie aangegeven of de wijze van bekostiging bij of krachtens een specifieke wet is geregeld.

tabel 6 aantal organen waarvan de bekostigingswijze een wettelijke basis heeft

ministerie	aantal organen	bekostigingswijze vastgelegd bij of krachtens specifieke wet	
		Ja	Nee
Buitenlandse Zaken	1	0	1
Justitie	13	10	3
Binnenlandse Zaken	6	5	1
Onderwijs en Wetenschappen	16	13	3
Financiën	7	6	1
Defensie	1	1	0
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	7	6	1
Verkeer en Waterstaat	24	14	10
Economische Zaken	16	9	7
Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	24	13	11
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	18	15	3
Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	29	25	4
<i>totaal</i>	162	117	45

Uit tabel 6 blijkt dat met alle ministeries, met uitzondering van het Ministerie van Defensie, zelfstandige bestuursorganen zijn verbonden waarvan de bekostigingswijze niet bij of krachtens een specifieke wet geregeld was.

Met name met de ministeries van Binnenlandse Zaken, van Economische Zaken en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij zijn organen verbonden waar een aanzienlijk bedrag aan begrotingsgeld naar toe vloeide, zonder dat de wijze van bekostiging bij of krachtens een specifieke wet was geregeld. Het betreft het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds (f 106 miljoen), NOVEM BV (f 181 miljoen) en het Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw (f 63 miljoen).

3.6. Afleggen verantwoording

Volgens het Regeringsstandpunt dient geregeld te zijn hoe zelfstandige bestuursorganen verantwoording af moeten leggen over de uitvoering

van hun publieke taak en het financieel beheer en hoe de controle hierop dient plaats te vinden. Omdat het van belang is zelfstandige bestuursorganen regelmatig te evalueren is het volgens het Regeringsstandpunt wenselijk dat ook over evaluaties bepalingen in de regeling zijn opgenomen.

In tabel 7 is aangegeven voor hoeveel organen bepalingen zijn vastgelegd over het afleggen van verantwoording.

tabel 7 bepalingen over verantwoordingsinformatie

soort verantwoordingsinformatie	organen waarvoor bepalingen zijn vastgelegd over het afleggen van verantwoording in deze vorm	
	aantal	%
Jaarverslag	116	72
Jaarrekening	116	72
Accountantsverklaring	86	53
Evaluatie	21	13
Geén bepaling over verantwoordingsinformatie	29	18

3.7. Regelen bestuurssamenstelling en rechtspositie personeel

Het bestuur, of een of meer leden hiervan, is veelal het echelon dat het orgaan in en buiten rechte vertegenwoordigt. De wijze van benoeming van het bestuur dient volgens het Regeringsstandpunt in de regeling te zijn vastgelegd.

Bij 5 van de 153 organen met een bestuur waren in de regeling geen bepalingen opgenomen over de wijze van benoeming, schorsing en ontslag van bestuursleden.

Bij de organen waarvan de topstructuur uit meer dan één echelon bestaat (bijvoorbeeld een bestuur en een raad van toezicht), dienen de taken en bevoegdheden van de verschillende echelons in de regeling te worden vastgelegd. Bij 75% van de organen waarvan de topstructuur uit meer dan één echelon bestaat, was dit het geval.

Ten aanzien van het personeel wordt in het Regeringsstandpunt opgemerkt dat in de regeling bepalingen dienen te worden opgenomen over de rechtspositie van het personeel. In het onderzoek is nagegaan of in de regelingen is vastgelegd hoe de arbeidsvoorwaarden van het personeel tot stand komen. Bij de helft van de organen met personeel was dit het geval. Bij deze organen waren ruim 35 000 werknemers in dienst.

3.8. Vastleggen openbaarheid

Zelfstandige bestuursorganen worden gewoonlijk niet rechtstreeks ter verantwoording geroepen door een democratisch gekozen orgaan als de Staten-Generaal⁶. Het is dus wenselijk dat bepalingen vastgelegd zijn omtrent de openbaarheid van vergaderingen en de openbaarheid van bestuur, zo stelt het Regeringsstandpunt.

Over de openbaarheid van vergaderingen zijn voor 40 organen (25%) bepalingen vastgelegd, waarbij overigens slechts in 17 gevallen bepaald was dat vergaderingen in principe openbaar zijn.

De Wet openbaarheid van bestuur is van toepassing op 121 (75%) van de onderzochte zelfstandige bestuursorganen. Het betreft de organen die als zodanig zijn genoemd in het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wet openbaarheid van bestuur.

⁶ Indien de Staten-Generaal besluiten tot het instellen van een parlementaire enquête, kunnen personeel en/of bestuurlijke echelons van zelfstandige bestuursorganen wel rechtstreeks en onder ede gehoord worden door de Enquêtecommissie

3 9 Rechtsbescherming en klachtenbehandeling

Duidelijk moet zijn of, en op welke wijze, mogelijkheden tot bezwaar of beroep tegen beslissingen van het orgaan openstaan

Ten aanzien van 32 organen (20%) was in 1993 de mogelijkheid voor administratief beroep expliciet in de regeling vastgelegd. Inmiddels is per 1 januari 1994 de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in werking getreden, die zich in principe uitstrekt tot alle zelfstandige bestuursorganen. In de Awb is vastgelegd dat tegen een besluit van een bestuursorgaan in eerste aanleg een bezwaarschrift ingediend kan worden bij het bestuursorgaan zelf, waarna beroep openstaat bij de administratieve rechter.

Volgens het Regeringsstandpunt geldt bij zelfstandige bestuursorganen als uitgangspunt dat de competentie van de Nationale ombudsman zich in beginsel ook behoort uit te strekken tot deze organen. Sinds 1 november 1993 is bij algemene maatregel van bestuur de competentie van de Nationale ombudsman uitgebreid tot 120 van de 162 in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen. Voorbeelden van organen die niet onder de competentie van de Nationale ombudsman vallen, zijn de Reclasseringsstichtingen, het Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut voor de Politie, de Pensioenkamer en de ziekenfondsen.

Volgens de Nationale ombudsman dienen bestuursorganen er zorg voor te dragen dat klachten van burgers worden onderkend en passend worden behandeld⁷. Een waarborg om klachten te onderkennen en passend te behandelen is het instellen van een klachtenregeling. Voor 11 organen (7%) waren bepalingen over het indienen van klachten opgenomen in de regeling.

Sommige ministeries stellen prijs op informatie over het aantal klachten over organen en de inhoud ervan. Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat ervaart het bijvoorbeeld als een gemis dat het geen overzicht ontvangt van de bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen binnengekomen klachten.

3 10 Conclusies

De Rekenkamer concludeerde dat de wijze waarop inrichting en vormgeving van de onderzochte zelfstandige bestuursorganen geregeld zijn, lang niet altijd overeenkomt met het toetsingskader uit het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie. Zo was bij 17 organen geen wettelijke basis aanwezig voor de opgedragen publieke taken. Verder werden bij bijna alle ministeries zelfstandige bestuursorganen aange troffen waarvan de bekostigingswijze niet bij of krachtens een specifieke wet geregeld was. Het ging in totaal om 45 organen, waarnaar in 1992 f 508 miljoen uit de rijksbegroting vloeyde. In strijd met artikel 104 van de Grondwet werden door een cluster van organen heffingen opgelegd zonder dat daarvoor een wettelijke basis aanwezig was.

Voor 18% van de zelfstandige bestuursorganen waren in het geheel geen bepalingen vastgelegd over het afleggen van verantwoording. De rechtsbescherming van degenen waarop beslissingen van zelfstandige bestuursorganen betrekking hebben, is in principe geregeld door het van kracht worden van de Algemene wet bestuursrecht per 1 januari 1994. Voor een kwart van de organen zijn de Wet Nationale ombudsman en de beginselen van openbaar bestuur zoals vervat in de Wet openbaarheid van bestuur niet van toepassing.

⁷ M. Oosting. De overheid in 1991 beoordeeld door de Nationale Ombudsman. In: Bestuurs wetenschappen 1992, nr. 6, blz. 497.

Voor geen enkel orgaan zijn alle door de Rekenkamer onderzochte toetsingspunten uit het Regeringsstandpunt geregeld. Gemiddeld was per orgaan iets meer dan de helft van de toetsingspunten geregeld.

Het bleek dat bij zelfstandige bestuursorganen die verbonden zijn met de ministeries van Justitie, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Verkeer en Waterstaat en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid relatief minder aspecten van inrichting en vormgeving zijn geregeld dan bij de organen die verbonden zijn met de overige ministeries

Voor de organen verbonden met het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen waren gemiddeld de meeste aspecten geregeld

Gebleken is dat voor zelfstandige bestuursorganen die na 1980 zijn ingesteld gemiddeld iets meer aspecten geregeld waren dan voor de oudere organen

Een aantal organen ontving aanzienlijke bedragen aan collectieve middelen (namelijk tussen f 63 miljoen en f 11 miljard), terwijl voor die organen relatief weinig aspecten van de inrichting en vormgeving waren geregeld. Het betreft de Commissie Geneeskundige Verzorging Politie en de Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (Binnenlandse Zaken), het Borgstellingsfonds voor de Landbouw en het Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw (Landbouw, Natuurbeheer en Visserij), de bedrijfsverenigingen, het Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds, het Algemeen Werkloosheidsfonds en het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en de Dienst Omroepbijdragen (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur)

Samenvattend concludeerde de Rekenkamer dat de inrichting en vormgeving van de zelfstandige bestuursorganen zo uiteenlopend is geregeld dat gesproken kan worden van wildgroei

3.11 Reacties ministers en commentaar Rekenkamer

De ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Verkeer en Waterstaat waarschuwden dat door de grote diversiteit aan zelfstandige bestuursorganen te kenschetsen als «wildgroei», onterecht de indruk wordt gewekt van een ongebreidelde groei in organen. Volgens de minister van Verkeer en Waterstaat deed de term «wildgroei» geen recht aan de huidige inspanningen binnen de rijksdienst om vorm en inhoud te geven aan de gewenste bestuursrelatie tussen te vormen kerndepartementen en verzelfstandigde diensten. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport was van mening dat het gezien de diversiteit aan zelfstandige bestuursorganen van belang is dat het voor de wetgever inzichtelijk blijft tot hoever de ministerieel verantwoordelijkheid reikt. Volgens deze minister heeft de wetgever steeds nadrukkelijk stilgestaan bij het opdragen van taken aan en de instelling van zelfstandige bestuursorganen.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij merkte op dat voor de overgrote meerderheid van de onder zijn ministerie ressorterende zelfstandige bestuursorganen in redelijkheid niet kan worden gesteld dat de bekostigingswijze bij of krachtens wet, niet zijnde een begrotingswet, geregeld dient te zijn. Volgens de minister wordt in de begroting van zijn ministerie de nodige informatie gegeven over de activiteiten die door de aan het ministerie gekoppelde fondsen worden uitgevoerd.

De minister van Economische Zaken gaf aan dat naar zijn mening de begrotingswet goed geschikt is om de basis te vormen voor de nadere invulling van de financiële relatie met een zelfstandig bestuursorgaan.

De Rekenkamer beklemtoont dat de eis om bepalingen over de bekostigingswijze bij of krachtens wet vast te leggen vevat is in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie. Specifieke voorwaarden die de minister zou willen stellen aan de bekostiging van een orgaan kunnen niet vastgelegd worden in een begrotingswet, dat kan wel in een instellingswet. Overigens constateerde de Rekenkamer dat op de

begroting van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij het geld dat bestemd was voor zelfstandige bestuursorganen niet altijd als zodanig identificeerbaar was.

4. Regeling van toezicht op zelfstandige bestuursorganen

4.1. Algemeen

Centraal in dit hoofdstuk staat de mate waarin aan ministers en/of aan eventuele toezichthouders bevoegdheden zijn verleend voor het uitoefenen van toezicht op zelfstandige bestuursorganen. Uitgangspunt van de Rekenkamer is dat ministers tenminste over de volgende bevoegdheden dienen te beschikken:

- a de minister dient het recht te hebben de inlichtingen te verkrijgen die hij nodig heeft om verantwoording af te kunnen leggen aan de Staten-Generaal;
- b de minister dient periodiek bepaalde verantwoordingsstukken te ontvangen;
- c de minister dient de mogelijkheid te hebben om invloed uit te kunnen oefenen op de prestaties in relatie tot de daarmee gemoeide uitgaven;
- d de minister dient de bevoegdheid te hebben om aanwijzingen te geven of nadere regels te stellen ten aanzien van de uitvoering van de publieke taak;
- e er dienen specifieke voorzieningen voor toezicht te zijn in het geval dat het zelfstandig bestuursorgaan Europese regelgeving uitvoert.

De minister kan bevoegdheden voor toezicht ook opdragen aan een toezichthouder. De toezichthouder dient de minister periodiek voldoende te informeren over zijn bevindingen. De informatiestroom tussen toezichthouder en minister is in dit onderzoek overigens niet nader onderzocht.

In bijlage 7 is per orgaan aangegeven of de minister dan wel een toezichthouder beschikt over de volgens de Rekenkamer minimaal wenselijk geachte bevoegdheden voor toezicht op zelfstandige bestuursorganen.

4.2. Recht op inlichtingen

In tabel 8 is per ministerie aangegeven bij hoeveel organen de minister om de inlichtingen kan vragen die hij nodig acht (algemeen inlichtingenrecht), bij hoeveel organen de minister om specifieke informatie kan vragen en bij hoeveel organen de minister in het geheel geen inlichtingenrecht heeft.

tabel 8 inlichtingenrecht bij zelfstandige bestuursorganen per ministerie

ministerie	aantal organen per ministerie	organen waar minister algemeen inlichtingen- recht heeft		organen waar minister specifiek inlichtingenrecht heeft		organen waar minister geen inlichtingenrecht heeft	
		aantal	%	aantal	%	aantal	%
		Buitenlandse Zaken	1	0	-	1	100
Justitie	13	7	54	13	100	0	-
Binnenlandse Zaken	6	3	50	5	83	1	17
Onderwijs en Wetenschappen	16	12	75	14	88	2	13
Financiën	7	1	14	4	57	3	43
Defensie	1	0	-	0	-	1	100
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	7	1	14	6	86	1	14
Verkeer en Waterstaat	24	6	25	16	67	6	25
Economische Zaken	16	5	31	15	94	1	6
Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	24	8	33	14	58	10	42
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	18	4	22	15	83	3	17
Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	29	17	59	21	72	7	24
<i>totaal</i>	162	64	40	124	77	35	22

Bij 4 van de 35 organen waar de minister geen inlichtingenrecht had, beschikte een toezichthouder over de bevoegdheid om inlichtingen te vragen

In het bijzonder de ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Financien hadden relatief vaak geen bevoegdheid tot het vragen van inlichtingen bij zelfstandige bestuursorganen die met deze ministeries verbonden waren

Voor 35 organen is in de regeling een bepaling vastgelegd dat de minister specifiek toezicht dient te houden op de kwaliteit van de uitvoering van de publieke taak. Zo is bijvoorbeeld het toezicht op de door het Liftinstituut uitgevoerde liftkeuringen opgedragen aan de Arbeidsinspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het Liftinstituut is wettelijk verplicht gegevens over liftkeuringen en het verstrekken van certificaten aan de Arbeidsinspectie te zenden. Een punt van zorg voor het Liftinstituut is dat de Arbeidsinspectie met deze informatie vrijwel niets doet. Ook wanneer een lift volgens het Liftinstituut door de Arbeidsinspectie zou moeten worden verzegeld (in 1990 kwam dat circa tien keer voor) zou deze dienst volgens het Liftinstituut niet altijd of in een veel te laat stadium tot actie overgaan. Afgekeurde liften zouden daardoor in principe in bedrijf kunnen blijven.

4.3 Periodieke verantwoordingsinformatie

Om zijn toezichthoudende rol goed te kunnen vervullen is het wenselijk dat de minister periodiek van zelfstandige bestuursorganen specifieke inlichtingen ontvangt over de uitvoering van de publieke taak en over het financieel beheer. Het gaat om de volgende soorten verantwoordingsinformatie:

- jaarverslag,
- prestatiegegevens,
- jaarrekening,
- accountantsverklaring,
- evaluatierapport

De 37 organen zonder rechtspersoonlijkheid (commissies en raden) in het onderzoek beschikken meestal niet over een afzonderlijke jaarrekening en accountantsverklaring aangezien de uitgaven en ontvangsten van deze organen een onderdeel vormen van de rekening van het ministerie. Voor deze organen bestaat de door de Rekenkamer gewenst geachte periodieke verantwoordingsinformatie dus uit jaarverslag, prestatiegegevens en evaluatierapport. Om zicht te houden op de kosten van deze organen dient de minister tevens inzicht te hebben in de vergoedingsregeling voor de leden van deze commissies en raden.

In tabel 9 is per ministerie aangegeven voor hoeveel organen is vastgelegd dat de door de Rekenkamer gewenste soorten verantwoordingsinformatie aan het ministerie toegezonden dienen te worden.

tabel 9

verplichte toezending van verantwoordingsinformatie aan het ministerie volgens de regeling

ministerie	verplichte toezending jaarverslagen geregeld		verplichte toezending prestatiegegevens geregeld		verplichte toezending jaarrekening geregeld		verplichte toezending accountantsverklaring geregeld		verplichte toezending ebvalueringsrapport geregeld	
	aantal	%	aantal	%	aantal	% ¹	aantal	% ¹	aantal	%
Buitenlandse Zaken	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100
Justitie	10	77	3	23	2	50	2	50	0	–
Binnenlandse Zaken	3	50	1	17	4	100	3	75	2	33
O&W	12	75	2	13	11	92	11	92	5	31
Financiën	5	71	0	–	4	57	3	43	0	–
Defensie	0	–	0	–	–	–	–	–	0	–
VROM	3	43	0	–	2	40	2	40	0	–
Verkeer en Waterstaat	5	21	6	25	5	25	5	25	1	4
Economische Zaken	10	63	3	19	7	50	8	57	1	6
LNV	8	33	1	4	15	94	8	50	1	4
SZW	13	72	5	28	13	76	6	35	1	6
WVC	19	66	13	45	19	76	15	60	2	7
totaal	89	55	35	22	83	66	64	51	14	9

¹ Het percentage van de organen per ministerie waar verplichte toezending van het betreffende document is gewenst. Hierbij is rekening gehouden met de 37 commissies/raden, waar een uitzondering is gemaakt voor de jaarrekening en de accountantsverklaring

Van de 125 organen waarvan de Rekenkamer het wenselijk acht dat zij jaarlijks het jaarverslag, prestatiegegevens, de jaarrekening en een accountantsverklaring aan de minister zenden, zijn slechts 22 organen verplicht om de minister jaarlijks van alle vier soorten verantwoordingsinformatie te voorzien. Met name ontbreekt vaak de verplichting om prestatiegegevens aan de minister te zenden. Twee organen zijn verplicht om (een deel van) de verantwoordingsinformatie aan de toezichthouder te sturen in plaats van aan het ministerie.

Van de 125 organen hoeven er 25 geen enkele van de vier genoemde soorten jaarlijkse verantwoordingsinformatie aan het ministerie te sturen.

Hier gaat hierbij hoofdzakelijk om organen die bekostigd worden uit heffingen of tarieven, waaronder enkele die aanzienlijke opbrengsten genereren. Voorbeelden zijn de Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen en het Loodswezen (Ministerie van Verkeer en Waterstaat) en de Dienst Omroepbijdragen (Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur), die in 1992 bedragen aan heffingen en tarieven indien die varieerden van f 100 miljoen tot bijna f 1 miljard.

Van de 37 commissies en raden die uit begrotingsgeld worden bekostigd en waarvan het wenselijk wordt geacht dat zij verplicht worden tenminste jaarlijks een jaarverslag met prestatiegegevens aan het ministerie te zenden, zijn er 24 waarvoor deze verplichting niet geldt. Voor 9 commissies en raden was in de regeling geen bepaling opgenomen die waarborgt dat het ministerie geïnformeerd is over de vergoedingsregeling voor bestuursleden.

Slechts voor 14 van de 162 organen gold de verplichting om de minister op een of andere wijze te informeren over de uitkomst van evaluatie-

onderzoek Voor 4 van deze 14 organen zijn de ministers gehouden om enige jaren na inwerkingtreding van de wet waarbij deze organen zijn ingesteld of met een publieke taak zijn belast, een evaluatie van de werking, de doeltreffendheid en/of de effecten van deze wet aan de Staten-Generaal te overleggen

Enkele ministeries gaven aan het toezicht op zelfstandige bestuursorganen in het verleden niet op basis van een consistente visie te hebben ingericht Zo gaf bijvoorbeeld het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan dat de criteria voor de keuze van toezichtsinstrumenten nog niet zijn uitgekristalliseerd

Ook bij het Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij ontbreekt een expliciete visie op de inrichting van het toezicht Het laatste ministerie gaf aan dat veel ad hoc was geregeld

4.4 Mogelijkheden tot beïnvloeding prestaties en kosten

Om de omvang van de collectieve middelen die naar zelfstandige bestuursorganen vloeien te kunnen beheersen, dient de minister de mogelijkheid te hebben om invloed uit te oefenen op de prestaties en de met die prestaties gemoeide uitgaven De voor een gefundeerd oordeel benodigde informatie over voorgenomen en gerealiseerde prestaties en uitgaven kan worden aangetroffen in de jaarrekening en de begroting of het jaarplan die door het orgaan worden opgesteld Indien een orgaan uit begrotingsgeld wordt gefinancierd, dient de minister dan ook de bevoegdheid te hebben om de begroting of het jaarplan en de jaarrekening van het orgaan vast te stellen of goed te keuren

Zo gaf het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur aan het goedkeuren van de begroting van de cultuurfondsen op basis waarvan vervolgens subsidie aan deze fondsen wordt verstrekt, als een belangrijk instrument te beschouwen om invloed uit te oefenen op de wijze waarop collectieve middelen worden ingezet om de beleidsdoelen op het gebied van cultuur te bereiken

Voor organen die naast de publieke taak niet publieke nevenwerkzaamheden verrichten, beschouwt het Ministerie van Economische Zaken het goedkeuren van de begroting als een instrument ter beoordeling van de vraag of de «overhead» niet op de publieke taakuitvoering wordt afgewenteld

De Rekenkamer constateerde dat de ministers of aangewezen toezichthouders voor ongeveer twee derde van de in totaal 99 begrotingsgefinancierde organen de bevoegdheid hebben om de begroting of het jaarplan goed te keuren of vast te stellen Voor eveneens ongeveer twee derde van deze organen hebben de ministers (of een toezichthouder) de bevoegdheid om de jaarrekening goed te keuren

Voor 57 van de 99 begrotingsgefinancierde organen hebben de ministers de bevoegdheid om zowel de begroting of het jaarplan als de jaarrekening goed te keuren Bij 25 organen hebben de ministers of aangewezen toezichthouders geen enkele bevoegdheid ten aanzien van de goedkeuring van de begroting of het jaarplan en de jaarrekening Dit speelde vooral bij de ministeries van Onderwijs en Wetenschappen (7 organen) en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (7 organen)

Met name met de ministeries van Binnenlandse Zaken en van Onderwijs en Wetenschappen zijn organen verbonden die een aanzienlijk beslag legden op begrotingsgeld en waar de ministers desondanks niet de bevoegdheid hebben om de begroting en de jaarrekening goed te keuren Het betreft het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds (f 106 miljoen), de

openbare universiteiten en hogescholen (f 3,1 miljard) en de Landelijk organen voor het Leerlingwezen (f 142 miljoen) Ten aanzien van de openbare universiteiten en hogescholen verviel de bevoegdheid tot goedkeuring van de begroting en de jaarrekening door de inwerking-treding van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek op 31 juli 1993

Indien organen bekostigd worden uit heffingen of tarieven dient de minister de bevoegdheid te hebben om de tarieven en heffingen vast te stellen of goed te keuren

Door het vaststellen van de hoogte van het tarief of de heffing, kan de minister invloed uitoefenen op de voorgenomen activiteiten en de daarmee verband houdende uitgaven In een begroting en jaarrekening van het orgaan kan de informatie die nodig is voor de vaststelling van de hoogte van de heffingen en tarieven, aangetroffen worden Het is daarom wenselijk dat de goedkeuring van de hoogte van de heffing en/of het tarief gekoppeld is aan de goedkeuring van de begroting of het jaarplan en de jaarrekening

De Rekenkamer constateerde dat de minister bij 66 van de 101 zelfstandige bestuursorganen die worden bekostigd uit heffingen of tarieven de bevoegdheid heeft om de hoogte hiervan goed te keuren of vast te stellen Met name de ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Economische Zaken en van Verkeer en Waterstaat hebben deze bevoegdheid relatief vaak

Voor een aantal organen die aanzienlijke bedragen aan heffingen of tarieven in rekening brengen, hebben de ministers niet de bevoegdheid om de hoogte hiervan goed te keuren Het betreft onder meer het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting, verbonden met het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, dat in 1992 f 103 miljoen aan heffingen oplegde

Bij 30 van de 66 organen waar ministers de hoogte van de heffing of het tarief goed kunnen keuren, hebben ministers noch toezichthouders de bevoegdheid om de begroting of het jaarplan en de jaarrekening van de desbetreffende organen goed te keuren

4.5 Bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen en het stellen van nadere regels

In tabel 10 is per ministerie aangegeven voor hoeveel organen ministers

- een aanwijzingsbevoegdheid hebben Onder aanwijzingen worden verstaan de incidentele opdrachten of instructies van de minister aan het orgaan, zoals de opdracht om een regeling te ontwerpen in het kader van nieuw beleid,
- de bevoegdheid hebben om in te grijpen als een orgaan de publieke taak niet naar behoren vervult (taakverwaarlozingsbepaling),
- de bevoegdheid hebben om algemene regels te stellen Een voorbeeld is het kunnen geven van voorschriften aan zelfstandige bestuursorganen ten aanzien van de inrichting van hun administratie

tabel 10 bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen en het stellen van nadere regels per ministerie

ministerie	aantal organen per ministerie	organen waar minister aanwijzingen aan kan geven		organen waar minister in kan grijpen bij taak- verwaarlozing		organen waar de minister nadere regels kan stellen		organen waar minister deze bevoegdheden niet heeft	
		aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
		Buitenlandse Zaken	1	0	-	0	-	0	-
Justitie	13	6	46	1	8	4	31	6	46
Binnenlandse Zaken	6	2	33	0	-	3	50	3	50
O&W	16	11	69	8	50	12	75	1	6
Financiën	7	4	57	2	29	3	43	1	14
Defensie	1	0	-	0	-	0	-	1	100
VROM	7	2	29	0	-	4	57	3	43
Verkeer en Waterstaat	24	11	46	8	33	6	25	11	46
Economische Zaken	16	7	44	3	19	4	25	8	50
LNV	24	4	17	1	4	5	21	17	71
SZW	18	9	50	7	39	14	78	3	17
WVC	29	18	62	14	48	21	72	5	17
totaal	162	74	46	44	27	76	47	60	37

Uit de tabel blijkt dat de ministers voor 60 organen geen enkele bevoegdheid hebben om aanwijzingen te geven en/of nadere regels te stellen. Vooral ten behoeve van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij zijn weinig bevoegdheden geregeld om corrigerend op te kunnen treden.

Bij één van deze 60 organen, de Coöperatieve Centrale Rabobank (die krachtens een ministeriele regeling belast is met het toezicht op de bij haar aangesloten banken), beschikte een toezichthouder, namelijk de Nederlandsche Bank, op basis van de regeling over de bevoegdheid om aanwijzingen te geven.

Een voorbeeld van een aanwijzing is de aanwijzing die het Liftinstituut kreeg, nadat het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid had vernomen dat dit instituut een achterstand had in het keuren van liften. Het Liftinstituut werd erop gewezen dat het er zorg voor dient te dragen dat bezitters van liften aan hun wettelijke plichten moeten kunnen voldoen.

4.6. Toezicht op zelfstandige bestuursorganen die Europese regelgeving uitvoeren

Artikel 5 van het EG-verdrag bepaalt dat de lidstaten alle maatregelen moeten treffen die de nakoming van de uit dit verdrag of uit handelingen van de instellingen van de Europese Gemeenschap voortvloeiende verplichtingen beogen te verzekeren¹. Deze bepaling is van betekenis voor de relatie tussen decentrale organen en de centrale overheid: de centrale overheid kan zich bij niet-naleving van gemeenschapsrecht door zelfstandige bestuursorganen niet beroepen op de constitutionele onafhankelijkheid of eigen bevoegdheden van deze organen. De lidstaat wordt namelijk verantwoordelijk gehouden voor overtreding van gemeenschapsrecht door zelfstandige bestuursorganen.

Wil de minister deze verantwoordelijkheid kunnen dragen, dan dienen volgens de Rekenkamer enkele bepalingen in de regelgeving per orgaan vastgelegd te zijn. De minister dient:

¹ Verdrag tot oprichting van de EEG, Rome, 25 maart 1957, Trb 1957, 91

- een inlichtingenrecht te hebben, om aan een eventuele informatie-behoefte door de Europese Commissie of het Europese Hof van Justitie te kunnen voldoen;
- de bevoegdheid te hebben om aanwijzingen te geven in het geval dat het zelfstandige bestuursorgaan de opgedragen taak niet in overeenstemming met de bepalingen uit het gemeenschapsrecht vervult;
- zich ervan te verzekeren dat een financiële aansprakelijkheidsregeling voor het orgaan wordt vastgesteld om eventuele schadeclaims die ontstaan in het geval dat het orgaan zijn taak niet naar behoren vervult, te kunnen verhalen of verrekenen.

De ministeries gaven aan dat in totaal 33 zelfstandige bestuursorganen betrokken zijn bij de uitvoering van specifieke Europese regelgeving. In bijlage 7 is aangegeven welke organen het betreft.

In tabel 11 is per ministerie aangegeven voor hoeveel van deze organen de drie aspecten in de regeling zijn vastgelegd.

tabel 11 voorzieningen voor toezicht op zelfstandige bestuursorganen die Europese regelgeving uitvoeren

<i>ministerie</i>	<i>aantal organen per ministerie</i> ¹	<i>inlichtingenrecht van de minister</i>	<i>taakverwaarlozingsregeling voor de minister</i>	<i>financiële aansprakelijkheidsregeling</i>
Justitie	1	1	0	0
Binnenlandse Zaken	1	1	0	0
Financiën	4	4	2	0
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	2	2	0	0
Verkeer en Waterstaat	8	5	2	0
Economische Zaken	5	5	1	0
Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	8	5	1	0
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	2	2	1	1
Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	2	2	0	0
<i>totaal</i>	33	27 (82%)	7 (21%)	1 (3%)

¹ aantal met een ministerie verbonden organen, dat betrokken is bij de uitvoering van specifieke EG regelgeving

Slechts voor één cluster van organen, de instellingen die keuringen verrichten in het kader van de Wet gevaarlijke werktuigen, zijn alle door de Rekenkamer gewenste bepalingen in de regelingen vastgelegd.

Het Ministerie van Financiën gaf aan dat de Verzekeringkamer en de Stichting Toezicht Effectenverkeer een eigen risico dragen bij aansprakelijkheidsstelling tot een bepaald maximumbedrag. Voor de aansprakelijkheidsstelling die boven dit maximale bedrag uitgaat, geldt een vrijwaring van de overheid.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wees op de onduidelijke consequenties van EG-regelgeving voor de invulling van het toezicht op buitenlandse keuringsinstellingen die op de Nederlandse markt zijn toegelaten. Niet duidelijk is of aan deze instellingen in het kader van Nederlands toezichtbeleid extra eisen kunnen worden gesteld, bijvoorbeeld ten aanzien van de verantwoording.

4.7 Conclusies

De Rekenkamer concludeerde dat de ministers en/of toezichthouders voor geen van de organen over alle door de Rekenkamer noodzakelijk geachte bevoegdheden voor toezicht beschikten. De bevoegdheden waarover de ministers wel beschikten, varieerden sterk per orgaan.

Een derde van de zelfstandige bestuursorganen, sommige met aanzienlijke ontvangsten uit collectieve middelen, was niet verplicht om jaarlijks verantwoordingsinformatie aan de minister te zenden en slechts 9% was verplicht om de minister te informeren over evaluatie onderzoek. Verder waren met alle ministeries, uitgezonderd de ministeries van Justitie en van Buitenlandse Zaken, zelfstandige bestuursorganen verbonden waar de minister noch een toezichthouder de bevoegdheid heeft om informatie, van welke aard ook, op te vragen. Het betreft in totaal 35 organen. De Rekenkamer was van mening dat ministers niet goed toezicht uit kunnen oefenen op organen waarbij noch zijzelf, noch een toezichthouder de bevoegdheid hebben om inlichtingen te vragen.

Bij 26% van de begrotingsgefinancierde organen had de minister niet de bevoegdheid om de begroting of het jaarplan en de jaarrekening goed te keuren en bij 35% van de organen die uit heffingen of tarieven worden bekostigd had de minister geen bevoegdheid om de hoogte van deze heffingen en tarieven goed te keuren. Uit een oogpunt van de beheersing van de collectieve middelen die naar zelfstandige bestuursorganen vloeien, achtte de Rekenkamer dit ongewenst.

Voor 59 organen hadden de ministers of toezichthouders niet de bevoegdheid om aanwijzingen te geven en/of nadere regels te stellen. Met name de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij had weinig bevoegdheden om corrigerend op te treden.

De drie soorten bepalingen die naar de mening van de Rekenkamer in de regeling vastgelegd dienen te zijn indien organen EG-regelgeving uitvoeren, waren vrijwel nergens alle drie aanwezig.

Gemiddeld was per orgaan minder dan de helft geregeld van de bevoegdheden voor toezicht die de Rekenkamer tenminste wenselijk acht voor ministers of een toezichthouder. De ministeries van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Verkeer en Waterstaat, van Financien en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij weken in ongunstige zin van dit gemiddelde af. Bij 6 organen hadden de ministers geen enkele van de minimaal wenselijk geachte bevoegdheden om informatie te vragen of corrigerend op te treden, en was er ook geen andere toezichthouder aangewezen. Het betrof vooral organen die verbonden zijn met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

De ministers van Onderwijs en Wetenschappen en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur hadden gemiddeld de meeste bevoegdheden voor toezicht op zelfstandige bestuursorganen.

Overigens bleken ministers bij zelfstandige bestuursorganen die na 1980 zijn ingesteld gemiddeld over iets meer bevoegdheden voor toezicht te beschikken, dan bij de oudere organen.

Samenvattend concludeerde de Rekenkamer dat de reikwijdte van de specifieke ministeriele verantwoordelijkheid voor zelfstandige bestuursorganen (die niet verder reikt dan de ministeriele bevoegdheden, zie paragraaf 1.2) sterk varieert per orgaan en gemiddeld genomen niet omvangrijk is. Over het algemeen beschikten de ministers over te weinig bevoegdheden voor toezicht om hun algemene verantwoordelijkheid voor

de publieke taakuitoefening en voor het daarmee gemoeide begrotingsgeld, waar te kunnen maken

4.8 Reacties ministers en commentaar Rekenkamer

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport achtte het juist dat een minister het algemene beleid van een zelfstandig bestuursorgaan dient te kunnen sturen. Aanwijzingen of nadere regels zijn daar echter niet het enige instrument voor. De bevoegdheid om goedkeuring te verlenen aan de jaarlijkse activiteitenplannen (aan de hand waarvan het orgaan jaarlijks wordt «afgerekend») kan in bepaalde gevallen voldoende zijn, aldus de minister.

Naar aanleiding van de door de Rekenkamer geconstateerde manco's in de regeling van het toezicht op de Registratiecommissies KNMG en NMT, merkte de minister op dat in het wetsvoorstel Beroepen in de individuele gezondheidszorg een regeling is opgenomen met betrekking tot de specialismen, waarin de minister meer bevoegdheden krijgt.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gaf aan dat hoewel in veel gevallen door zijn ministerie is afgezien van het verlenen van goedkeuring aan begroting en jaarrekening, door verplichte toezending van relevante informatie wel degelijk gemonitord wordt op de besteding van middelen, waarna deze kennis wordt gebruikt bij de evaluatie van bekostigingsstelsels en bij de herverdelingen over de instellingen.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij merkte op dat ten aanzien van de organen waarvoor het inlichtingenrecht niet is geregeld en er geen bevoegdheden zijn tot het geven van aanwijzingen, er in de praktijk niet of nauwelijks problemen zijn. Veel van de onder zijn ministerie genoemde organen zijn in de praktijk immers nauw gelieerd aan het ministerie, bijvoorbeeld door middel van de bestuurssamenstelling.

De Rekenkamer wijst op de mogelijkheid dat er vermenging plaatsvindt van bestuurlijke en toezichthoudende verantwoordelijkheden van de ambtelijke leden van het bestuur van een zelfstandig bestuursorgaan (zie ook paragraaf 5.7).

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid schreef het minder juist te achten dat de Rekenkamer situaties waarin het inlichtingenrecht niet is gegeven aan de minister maar aan een toezichtsorgaan, had gekenschetst als situaties waarin de ministerieel bevoegdheid niet afdoende is geregeld.

De Rekenkamer merkt hierbij op dat zij situaties waarin de minister bevoegdheden voor toezicht heeft, in tekst en tabellen heeft onderscheiden van situaties waarin niet de minister maar een toezichthouder over deze bevoegdheden beschikt. In haar oordeel over de regeling van de bevoegdheden voor toezicht heeft de Rekenkamer echter, in tegenstelling tot wat de minister opmerkt, aan beide situaties een positieve waarde toegekend. Noodzakelijke voorwaarde hiervoor is wel dat de minister periodiek voldoende geïnformeerd wordt door de toezichthouder. Deze informatiestroom is door de Rekenkamer niet onderzocht.

De minister van Financien merkte op dat de wettelijke geheimhoudingsplicht op grond van de EG-richtlijnen het specifieke inlichtingenrecht van De Nederlandsche Bank, de Verzekeringkamer en de Stichting Toezicht Effectenverkeer beperkt. Voorts merkte de minister op dat evaluatie-rapporten bij de met het ministerie verbonden organen niet aan de orde zijn omdat de instellingen hetzij pas kort bestaan hetzij anderszins kritisch worden gevolgd.

De Rekenkamer vraagt zich af hoe de opvatting van de minister dat evaluatierapporten bij de met zijn ministerie verbonden organen niet aan de orde zijn, te rijmen is met de opvatting van het kabinet op dit punt (zie slotpassage paragraaf 8.1)

5. Toezicht in de praktijk: informatievoorziening en sturing

5.1 Algemeen

De minister kan alleen goed toezicht houden wanneer de informatievoorziening tussen ministerie en orgaan aan twee eisen voldoet. In de eerste plaats dient op het ministerie de verantwoordingsinformatie aanwezig te zijn waarover de minister volgens de regeling dient te beschikken (zie paragraaf 5.2). De aanwezigheid van de volgens de regeling aan de minister toe te zenden informatie houdt echter niet noodzakelijkerwijs in dat de minister over voldoende informatie beschikt om zijn algemene verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein waarop zelfstandige bestuursorganen actief zijn waar te maken. Daarom is als tweede eis gesteld dat de op het ministerie aanwezige verantwoordingsinformatie tenminste zou dienen te bestaan uit een door de Rekenkamer minimaal noodzakelijk geacht informatiepakket (zie hiervoor paragraaf 5.3 tot en met 5.5).

Toezicht houden betekent dat de minister zich informeert over het functioneren van het orgaan met het doel om, indien noodzakelijk, corrigerend op te treden. De Rekenkamer heeft geïnventariseerd van welke mogelijkheden ter beïnvloeding van zelfstandige bestuursorganen de ministers gebruik maken. Nagegaan is onder andere of ten aanzien van organen bekostigingsvoorwaarden zijn gehanteerd. Ook is geïnventariseerd of de minister betrokken is bij de benoeming van leden van de directie, het bestuur en/of het toezichthoudend echelon van het zelfstandig bestuursorgaan en of het ministerie in het orgaan vertegenwoordigd is.

5.2 Informatievoorziening: regeling versus praktijk

In tabel 12 is per ministerie weergegeven in hoeverre de minister in de praktijk beschikte over de verantwoordingsinformatie die hij periodiek krachtens de regeling dient te ontvangen. Per orgaan is deze informatie weergegeven in bijlage 8.

tabel 12 informatievoorziening: regeling versus praktijk

ministerie	begroting		jaarpplan		jaarsverslag		jaarrekening		accountants- verklaring		prestatie gegevens		evaluatie rapport		vergoedings regeling bestuur		arbeidsvoor- waarden- regeling personeel	
	R	P	R	P	R	P	R	P	R	P	R	P	R	P	R	P	R	P
	Buitenlandse Zaken	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
Justitie	3	3	2	2	9	7	2	2	2	2	3	3	0	0	9	9	1	1
Binnenlandse Zaken	4	4	1	0	3	3	3	3	2	2	0	0	1	0	2	1	4	4
O&W	12	11	5	5	12	11	11	11	11	11	2	2	5	1	7	7	11	9
Financiën	4	2	0	0	5	5	4	4	3	3	0	0	0	0	2	1	0	0
Defensie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
VROM	1	1	0	0	3	3	2	2	2	2	0	0	0	0	2	1	0	0
Verkeer en Waterstaat	5	5	1	1	4	4	4	4	4	4	5	4	0	0	7	4	1	0
Economische Zaken	8	8	4	4	9	7	7	7	8	8	3	2	1	1	3	1	4	0
LNV	14	12	4	2	8	7	15	13	8	5	1	1	1	1	11	10	1	0
SZW	6	6	1	1	13	12	13	13	6	6	5	3	0	0	5	3	2	2
WVC	18	18	12	9	15	15	15	15	11	11	9	7	1	0	13	8	8	5
totaal	75	70	30	24	82	75	77	75	58	55	29	23	10	4	62	46	32	21

R = aantal organen waarvoor het document volgens de regeling op het ministerie aanwezig zou moeten zijn,
P = aantal organen waarvoor dit in de praktijk het geval is

Bij de verantwoordingsinformatie achteraf zijn in deze tabel recent opgerichte organen buiten beschouwing gelaten, omdat de ministeries redelijkerwijs wat betreft deze organen nog niet over deze informatie konden beschikken. Bij de jaarverslagen, jaarrekeningen, accountantsverklaringen en prestatiegegevens zijn organen van 1992 en jonger buiten beschouwing gelaten. Bij de evaluatierapporten zijn organen opgericht of aangewezen na 1989 buiten beschouwing gelaten.

Uit tabel 12 blijkt dat de ministeries van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur het minst goed bleken te voldoen aan de in de regelingen vervatte eisen inzake het beschikken over informatie. Bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij waren – in strijd met de regelingen – drie van de acht accountantsverklaringen niet aanwezig. Bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen waren vier van de vijf voorgeschreven evaluatierapporten niet aanwezig.

5.3. Minimum-informatiepakket

Het pakket aan informatie waarover de minister en/of toezichthouder in het kader van het toezicht op zelfstandige bestuursorganen naar het oordeel van de Rekenkamer minimaal zou dienen te beschikken, verschilt al naar gelang de wijze waarop een zelfstandig bestuursorgaan wordt bekostigd (via begrotingsgeld dan wel via heffingen of tarieven). In tabel 13 is voor vier categorieën van organen aangegeven uit welke verantwoordingsinformatie het minimum-informatiepakket bestaat. Met uitzondering van de evaluatierapporten gaat het om informatie met een jaarlijkse frequentie of (bij de vergoedingsregeling voor bestuursleden) om informatie die de actuele stand van zaken weergeeft. De periodiek aan te leveren evaluatierapporten worden apart behandeld in paragraaf 5.5.

tabel 13 minimum-pakket ter informatie van de minister voor verschillende categorieën zelfstandige bestuursorganen

orgaan	organen geheel of ten dele bekostigd uit begrotingsbeleid		organen uitsluitend bekostigd uit heffingen of tarieven	
	exclusief commissies / raden a ¹	uitsluitend commissies / raden b ²	tarieven of heffingen die niet door de minister behoeven te worden goedgekeurd / vastgesteld c ³	tarieven of heffingen die door de minister dienen te worden goedgekeurd / vastgesteld d ⁴
begroting / jaarplan	•			•
jaarverslag	•	•	•	•
jaarrekening	•		•	•
accountantsverklaring	•		•	•
prestatiegegevens	•	•	•	•
actuele vergoedingsregeling bestuur		•		
evaluatie rapport (periodiek)	•	•	•	•

¹ Met behulp van de begroting en/of het jaarplan wordt de minister in staat gesteld om de rijksbijdrage voor het orgaan vast te stellen. Via de overige genoemde documenten wordt de minister geïnformeerd over het recht en doelmatig functioneren van het orgaan.

² Zie paragraaf 4.3

³ In het geval van organen waarbij de minister de tarieven of heffingen niet vaststelt of goedkeurt dient de minister te beschikken over hetzelfde minimum-informatiepakket als bij de begrotings gefinancierde organen met uitzondering van de begroting of het jaarplan.

⁴ Omdat de hoogte van de door de minister goed te keuren heffingen en tarieven mede bepaald wordt door de activiteiten van een orgaan in het jaar waarover de tarieven of heffingen vooraf vastgesteld dienen te worden, is tevens informatie over deze voorgenomen activiteiten van belang. Derhalve behoort voor deze categorie ook de begroting of een jaarplan tot de vereiste minimum informatie voor de minister.

5.4. Jaarlijkse informatievoorziening in de praktijk

Tabel 14 geeft per type orgaan weer in hoeverre de ministeries beschikken over de minimaal wenselijk geachte jaarlijkse verantwoordingsinformatie. (Voor de afzonderlijke organen is deze informatie opgenomen in bijlage 8).

tabel 14 aantal organen waarvan op het ministerie het jaarlijkse minimum-informatiepakket aanwezig was

ministerie	Organen geheel of ten dele bekostigd uit begrotingsgeld				Organen uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven			
	exclusief commissies / raden (n=62)		uitsluitend commissies / raden (n=37)		tarieven / heffingen die niet door de minister dienen te worden goedgekeurd / vastgesteld (n=18)*		tarieven / heffingen die door de minister dienen te worden goedgekeurd / vastgesteld (n=42)	
	minimum-informatiepakket aanwezig				minimum-informatiepakket aanwezig			
	ja	nee	ja	nee	ja	nee	ja	nee
Buitenlandse Zaken	1	0	-	-	-	-	-	-
Justitie	2	2	3	6	-	-	-	-
Binnenlandse Zaken	3	1	1	1	-	-	-	-
O&W	11	1	1	3	-	-	-	-
Financien	0	1	-	-	0	2 ¹	1	2
Defensie	-	-	0	1	-	-	-	-
VROM	-	-	1	1	0	2	1	2
Verkeer en Waterstaat	2	0	1	3	0	4 ¹	3	10
Economische Zaken	6	1	0	2	-	1	2	4
LNV	8	4	2	6	0	1	1	2
SZW	3	1	0	1	2	4	1	6
WVC	12	3	2	2	1	2	3	4
<i>totaal</i>	48	14	11	26	3	15	12	30

¹ Drie organen zijn in dit overzicht niet meegenomen, omdat ze recent zijn aangewezen of opgericht als gevolg waarvan het ministerie redelijkerwijs nog niet over de verantwoordingsinformatie van deze organen kon beschikken

Over het geheel genomen bleken de ministeries voor 85 (54%) van de 159 vóór 1992 bestaande zelfstandige bestuursorganen niet over het relevante minimum-informatiepakket te beschikken. Dit pakket hoefde krachtens de regeling ook niet aanwezig te zijn bij eventuele toezicht-houders.

De ministeries van Justitie, van Financien, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Verkeer en Waterstaat en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid weken in ongunstige zin af van het gemiddelde. Met uitzondering van het Ministerie van Buitenlandse Zaken was bij geen enkel ministerie het minimum-informatiepakket voor alle daarmee verbonden organen aanwezig.

Bij een aantal ministeries en/of toezichthouders ontbrak de minimaal noodzakelijk geachte informatie over organen die een aanzienlijk beslag op de collectieve middelen leggen. Het gaat onder andere om de Stichting Administratie Indonesische Pensioenen, die in 1992 f 229 miljoen ontving van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, en het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, dat in 1992 f 102 miljoen aan tarieven in rekening bracht.

Wanneer een orgaan naast de publieke taak andere activiteiten verricht, zou in de verantwoordingsinformatie van dit orgaan afzonderlijk verslag gedaan dienen te worden van de uitvoering van de publieke taak. Dit bleek niet altijd het geval te zijn. Zo was uit de jaarstukken van het Liftinstituut niet op te maken of de in 1992 en 1993 gemaakte winst voortkwam uit de keuringen die voortvloeien uit de wettelijke taak of uit nevenactiviteiten. Deze informatie is relevant omdat het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid als voorwaarde heeft gesteld dat het Liftinstituut geen winst maakt bij de uitvoering van zijn wettelijke taak.

Van de organen waarover de Rekenkamer in het kader van dit onderzoek een recente accountantsverklaring ontving, bleek in zeven gevallen een verklaring met beperking te zijn afgegeven (Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie, Instituut voor Leerplan-ontwikkeling, Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen, Havenschap Vlissingen, Raad voor de Casinospelen, Jachtfonds en het Liftinstituut). In drie gevallen (Registratiekamer, Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie en het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering) was een verklaring van oordeelonthouding afgegeven. Naar zes van deze tien organen vloeide begrotingsgeld, in 1992 in totaal f 284 miljoen.

Van de begrotingsgefinancierde organen waarover de Rekenkamer in het kader van dit onderzoek een accountantsverklaring ontving, was bij 13 organen (20%) niet uit de accountantsverklaring op te maken of de uitgaven van het orgaan waren verricht in overeenstemming met de van toepassing zijnde wetten en (subsidie)regelingen. Ten aanzien van dit punt heeft de Centrale Accountantsdienst (thans Directie Accountancy Rijksoverheid) zich eerder al afgevraagd of dergelijke verklaringen «voldoende zijn voor het vaststellen, door het departement, van de rechtmatigheid van de overheidsuitgaven»¹. Ook de Rekenkamer heeft in haar Rapport bij de financiële verantwoording 1993 aandacht aan deze problematiek besteed met betrekking tot de cultuurfondsen van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. De minister heeft daarop actie ondernomen door controleprotocollen op te stellen voor alle onder de Wet op het specifiek cultuurbeleid vallende cultuurfondsen.

5.5. Periodieke informatievoorziening in de praktijk

De periodieke informatievoorziening over het zelfstandige bestuursorgaan in de vorm van evaluatierapporten dient volgens de Rekenkamer te voldoen aan een aantal eisen². Deze houden onder meer in, dat het onderzoek dat aan het evaluatierapport ten grondslag ligt niet slechts op een marginaal onderdeel van het orgaan gericht mag zijn en dat het onderzoek betrekking heeft op (de taakuitvoering door) het orgaan en niet slechts op het beleidsterrein waarop het orgaan werkzaam is.

De Rekenkamer constateerde dat slechts voor 42 (30%) van de 142 vóór 1990 opgerichte zelfstandige bestuursorganen bij de ministeries evaluatierapporten van na 1988 aanwezig waren die voldeden aan de door de Rekenkamer gestelde eisen.

Vooral bij de ministeries van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Financiën, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Verkeer en Waterstaat waren weinig toereikende evaluatierapporten van na 1988 over zelfstandige bestuursorganen aanwezig.

In 14 van de 28 aangetroffen rapporten met evaluaties van de taakuitoefening werd aandacht besteed aan het bereiken van de gestelde doelen door het zelfstandig bestuursorgaan.

Een aantal rapporten over de taakuitvoering van zelfstandige bestuursorganen is voor de minister interessant vanuit het gezichtspunt van zijn relatie met het zelfstandige bestuursorgaan.

Zo kwam uit het evaluatierapport over het bestuur en de organisatie van de reclassering naar voren dat de effectiviteit van het overleg met het Ministerie van Justitie gering was.

5.6. Stellen van bekostigingsvoorwaarden

Door het stellen van bekostigingsvoorwaarden kan de minister waarborgen dat organen begrotingsgeld rechten doelmatig besteden. De

¹ Centrale Accountantsdienst, Vrijheid in gebondenheid, 1991, blz 14

² De volgende criteria voor evaluatieonderzoek naar zelfstandige bestuursorganen zijn gehanteerd

a het onderzoek mag niet slechts betrekking hebben op een marginaal onderdeel van het orgaan en/of klein gedeelte van de publieke taak van het orgaan en/of (bij privaatrechtelijke organen) niet betrekking hebben op de niet publieke taak,
b het onderzoek dient expliciet op (de taakuitvoering van) het orgaan betrekking te hebben, met andere woorden het mag niet gaan over de evaluatie van een beleidsterrein zonder dat de rol die het orgaan daarin speelt in het onderzoek aan de orde komt,
c het dient om een ex-post evaluatie te gaan en niet om een ex ante evaluatie,
d het onderzoek dient een doelstelling, probleemstelling of onderzoeksopzet te bevatten,
e het onderzoek dient te zijn gebaseerd op empirische gegevens,
f het onderzoek dient aandacht te besteden aan tenminste een van de volgende aspecten uitvoeringswijze, doelbereiking, effectiviteit en/of neveneffecten

Rekenkamer is voor begrotingsgefinancierde organen nagegaan in hoeverre door de ministeries voorwaarden zijn gesteld aan de bekostiging van deze organen. Bij deze inventarisatie zijn commissies en raden buiten beschouwing gelaten, omdat de meeste daarvan vrijwel alleen kosten maken in verband met vergoedingsregelingen voor het bestuur.

Ten aanzien van 14 (23%) van de 62 begrotingsgefinancierde organen hebben de ministeries aangegeven geen voorwaarden te hebben gesteld aan de bekostiging van deze organen. Het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur hanteerde ten aanzien van alle 15 organen die geheel of gedeeltelijk bekostigd worden uit begrotingsgeld, bekostigingsvoorwaarden. Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij had slechts bij 7 van de 12 begrotingsgefinancierde organen bekostigingsvoorwaarden gesteld.

De inhoud van de gestelde voorwaarden liep sterk uiteen. Enerzijds trof de Rekenkamer bij bijvoorbeeld de cultuurfondsen die verbonden zijn met het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur uitgebreide bepalingen aan inzake de inrichting van de administratie en de aan de minister toe te zenden verantwoordingsinformatie. Anderzijds werden door het Ministerie van Economische Zaken ten aanzien van de Stichting Technische Wetenschappen summierere bepalingen gehanteerd. Hier gold als bekostigingsvoorwaarde dat tussentijds een overzicht van geraamde en gerealiseerde uitgaven en na afloop van het kalenderjaar een accountantsverklaring aan het ministerie dienden te worden overlegd. Ook viel het op, dat bij gelijksoortige organen uiteenlopende bekostigingsvoorwaarden werden gesteld. Zo waren bij twee privaatrechtelijke subsidieverstrekende organisaties verbonden met het Ministerie van Economische Zaken in het ene geval geen bekostigingsvoorwaarden gesteld (Stichting Centra voor Micro-electronica) en in het andere geval wel (NOVEM).

5.7. Benoeming bestuurs- en directieleden en vertegenwoordiging

De Rekenkamer stelde vast dat de ministeries voor ruim twee derde van de met hen verbonden organen betrokken waren bij de benoeming van de leden van het bestuur³. De ministeriele betrokkenheid bij de benoeming van leden van het toezichthoudend of adviserend echelon en leden van de directie was geringer (respectievelijk 40% en 21%).

Ambtenaren van de ministeries zijn soms vertegenwoordigd in de directie, het bestuur of in een toezichthoudend/adviserend echelon. Tabel 15 laat zien in hoeveel gevallen sprake was van ministeriele vertegenwoordiging.

³ Onder betrokkenheid van de minister wordt verstaan het benoemen of het voordragen van leden of het goedkeuren van benoemingen. Onder benoeming door de minister wordt ook verstaan benoeming door de Kroon.

tabel 15 ministeriële vertegenwoordiging als lid of als toehoorder / waarnemer in bestuur en in toezichthoudend / adviserend echelon

<i>ministerie</i>	<i>ministeriële vertegenwoordiging</i>					
	<i>in bestuur als</i>			<i>in toezichthoudend / adviserend echelon als</i>		
	<i>lid</i>	<i>toehoorder / waarnemer</i>	<i>geen vert</i>	<i>lid</i>	<i>toehoorder / waarnemer</i>	<i>geen vert</i>
Buitenlandse Zaken	0	0	1	-	-	-
Justitie	1	1	11	-	-	-
Binnenlandse Zaken	3	1	2	-	-	-
Onderwijs en Wetenschappen	0	3	12	2	0	3
Financiën	1	0	5	1	0	3
Defensie	1	0	0	-	-	-
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	2	0	3	1	0	1
Verkeer en Waterstaat	6	2	13	2	0	11
Economische Zaken	6	0	6	4	1	3
Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	15	2	5	0	1	1
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	5	1	12	1	0	2
Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	1	2	24	1	0	6
<i>totaal</i>	41	12	94	12	2	30

Uit tabel 15 blijkt dat bij 28% van de organen met een bestuur tenminste één ambtenaar van het ministerie in het bestuur zitting had. Vooral bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij was dit het geval.

Indien een ministerie vertegenwoordigd is in het bestuur van een orgaan, is de mogelijkheid aanwezig van vermenging van bestuurlijke en toezichthoudende verantwoordelijkheden van de ambtelijke leden van dit bestuur. De Rekenkamer wees reeds eerder in haar onderzoek «Toezicht op de arbeidsvoorzieningsorganisatie» (Decemberverslag 1992) op het belang van het op het ministerie zelf aanbrengen van een duidelijke scheiding tussen toezichthoudende en bestuurlijke taken. In zijn algemeenheid werd in gesprekken met de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van die zijden de opvatting van de Rekenkamer onderschreven dat het niet wenselijk is om deel te nemen aan het bestuur van een op afstand geplaatst orgaan.

5.8. Overige wijzen van ministeriële beïnvloeding

De Rekenkamer heeft bij de ministeries geïnventariseerd van welke andere mogelijkheden tot beïnvloeding van zelfstandige bestuursorganen gebruik is gemaakt ter bevordering van het rechten doelmatig functioneren van deze organen.

Diverse acties werden genoemd. Het instellen van onderzoek was de meest genoemde actie (bij 22 organen). Zo werden onder andere gemeld een onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de OV-Studentenkaart BV en een heroverwegingsonderzoek naar de garantieregelingen bij de Stichting Borgstellingsfonds voor de Landbouw.

Een andere veelgenoemde activiteit was wijziging van de regelgeving waarbij het orgaan is betrokken (bij 21 organen), zoals het wetsvoorstel tot differentiatie van cursusprijzen bij de Open Universiteit.

Ten aanzien van 16 organen werden reorganisatie en herstructureringsoperaties genoemd, zoals de reorganisaties bij het bureau van de Koninklijke Academie van Wetenschappen en bij het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. Ten aanzien van 8 organen werden kwaliteitseisen gesteld aan de werkwijze en de prestaties en werden financiële prikkels gehanteerd. Zo gaf het Ministerie van Economische Zaken als concurrentieprikkel af en toe een opdracht aan een andere organisatie dan de NOVEM. Voorts werden genoemd de inkrimping van personele en financiële middelen (7 maal) en overleg (3 maal).

5.9 Conclusies

De Rekenkamer concludeerde dat met uitzondering van de minister van Buitenlandse Zaken geen enkele minister voor alle met het ministerie verbonden organen over de minimaal noodzakelijke informatie beschikte om zijn of haar toezichhoudende verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken. In het bijzonder op de ministeries van Financien, van Justitie, van Verkeer en Waterstaat, van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontbrak veelvuldig de door de Rekenkamer minimaal noodzakelijk geachte jaarlijkse verantwoordingsinformatie.

Bij de ministeries van Justitie, van Financien, van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer ontbraken voor relatief veel van de met deze ministeries verbonden organen zowel het minimum-pakket aan jaarlijkse verantwoordingsinformatie als evaluatierapporten.

Wanneer wordt uitgegaan van de voorschriften in de regelingen, beschikten vooral de ministeries van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur over minder verantwoordingsinformatie dan de regelingen voorschreven.

Bij een vijfde van de accountantsverklaringen die betrekking hadden op begrotingsgefinancierde organen was het onduidelijk, of deze voldoende waren voor het vaststellen van de rechtmatigheid van de via deze organen uitgegeven begrotingsgelden.

Voor circa drie kwart van de begrotingsgefinancierde organen werden bekostigingsvoorwaarden gehanteerd. Deze liepen overigens qua inhoud sterk uiteen.

De ministeries waren voor ruim twee derde van de met hen verbonden organen betrokken bij de benoeming van leden van het bestuur.

Bij ruim een kwart van de organen had een ambtenaar van het ministerie als lid zitting in het bestuur. Vooral bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij was dit het geval. Indien bestuurlijke en toezichhoudende taken in de organisatie van het ministerie onvoldoende worden gescheiden, kan zich op het ministerie het risico van vermenging van verantwoordelijkheden voordoen.

5.10 Reacties ministers en commentaar Rekenkamer

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen was van mening dat de Rekenkamerrapportage was geschreven vanuit de veronderstelling dat de vakminister altijd geïnformeerd dient te zijn over het totale functioneren van een zelfstandig bestuursorgaan, terwijl sommige organen slechts voor enkele taken als zelfstandig bestuursorgaan zijn aan te merken.

De Rekenkamer merkt op dat zij dit tijdens haar onderzoek wel degelijk heeft onderkend. De minister dient evenwel volgens haar geïnformeerd te zijn over de uitvoering van de publieke taken. Over de uitvoering van

niet publieke taken dient de minister naar het oordeel van de Rekenkamer slechts geïnformeerd te zijn indien deze kunnen interfereren met de publieke taak

Het ontbreken van evaluatierapporten impliceert volgens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen niet dat de voor de evaluatie benodigde informatie niet wordt gevraagd en ontvangen. Ieder jaar wordt door het departement bezien welke informatie benodigd is. Tevens vinden volgens de minister evaluaties plaats door derden waarvan de resultaten ter beschikking van het ministerie staan.

De minister van Financien plaatste naar aanleiding van de constatering dat slechts voor de Verzekeringskamer een evaluatierapport in het bezit van het ministerie was de kanttekening dat de positie van de Nederlandse Bank jaarlijks aan de orde komt in begrotingsbesprekingen in de Algemene vergadering van aandeelhouders en RvC-vergaderingen. Verder meldde hij dat de Stichting Toezicht Effectenverkeer een uitvoeringsorganisatie is waar slechts een gering aantal handelingen omgaat, dat deze stichting en de stichting MOOZ relatief kort bestaan en dat de rol van het Waarborgfonds nog onlangs in de Kamer is besproken.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij plaatste vraagtekens bij de noodzaak tot het opstellen van jaarverslagen. Hij wees erop dat zijn ministerie nauw betrokken is bij een aanmerkelijk aantal zelfstandige bestuursorganen, bijvoorbeeld door een meerderheidsaandeel in het bestuur. Voorzover er met een orgaan een subsidierelatie bestaat, eist het ministerie altijd een begroting en jaarrekening.

De Rekenkamer merkt op dat, anders dan de hiervoor aangehaalde bewindslieden stellen, voor een goed inzicht in de uitvoering van de publieke taak objectieve gegevens in de vorm van jaarverslagen en prestatiegegevens onontbeerlijk zijn.

Naar aanleiding van de conclusie van de Rekenkamer dat niet alle verantwoordingsinformatie van zelfstandige bestuursorganen op het ministerie aanwezig was, zegde de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid toe dat de geconstateerde lacunes naar vermogen zullen worden opgevuld.

6. Ontwikkeling personeelsuitgaven bij zelfstandige bestuursorganen

6.1 Algemeen

In 1985 heeft de regering in de nota «Personele aspecten van privatisering» voor te verzelfstandigen organen het uitgangspunt geformuleerd dat de rechtspositie de eerste jaren na de verzelfstandiging tenminste gelijk moet blijven (Tweede Kamer, vergaderjaar 1985–1986, 17 938, nr 15)

In een brief van 13 mei 1993 schreef de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat er geen algemeen kader is waarin de vakminister verantwoordelijkheid draagt voor de arbeidsvoorwaardenontwikkeling bij een zelfstandig bestuursorgaan. Of het mogelijk is voor een vakminister om invloed op de arbeidsvoorwaarden uit te oefenen, is afhankelijk van de inhoud van de wettelijke regeling waarbij het orgaan is ingesteld. Ook van een coördinerende rol van de minister van Binnenlandse Zaken ten aanzien van de arbeidsvoorwaardenontwikkeling bij zelfstandige bestuursorganen is geen sprake (Tweede Kamer, vergaderjaar 1992–1993, 22 800 VII, nr 43)

In het onlangs verschenen rapport «Verantwoord verzelfstandigen» van de commissie-Sint wordt gepleit voor een zekere koppeling tussen de arbeidsvoorwaarden bij zelfstandige bestuursorganen en die bij de rijksoverheid. «Met nadruk wordt erop gewezen dat ook extern verzelfstandigde eenheden deel blijven uitmaken van de overheidsorganisatie (ook al maken ze geen deel uit van de ministeries). Er is derhalve geen reden om ten principale andere arbeidsvoorwaarden overeen te komen dan die welke gelden voor ambtenaren» (blz. 13)

Voor haar onderzoek naar de ontwikkeling van de personeelsuitgaven bij zelfstandige bestuursorganen heeft de Rekenkamer een selectie gemaakt uit de populatie van 116 zelfstandige bestuursorganen met eigen personeel in 1993, en deze aangevuld met twee in 1994 verzelfstandigde organen.

De totale selectie omvatte 16 organen, verbonden met acht ministeries.

Van de geselecteerde organen behoren er vijf tot het terrein van de sociale zekerheid, te weten

- Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK),
- Sociale Verzekeringsbank (SVB),
- Sociale Verzekeringsraad (SVR),
- Ziekenfonds Amsterdam en omstreken (ZAO),
- Ziekenfondsraad

Zes organen zijn vanuit de rijksoverheid verzelfstandigd

- Facilitair bedrijf Loodswezen BV (Loodswezen),
- Nederlands Meetinstituut NV (NMI),
- Arbeidsvoorzieningsorganisatie (Arbvo),
- Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP),
- Informatie Beheer Groep (IBG),
- Kadaster

De overige vijf geselecteerde zelfstandige bestuursorganen zijn

- Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR),
- Koninklijke Bibliotheek (KB),
- Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van Landbouwgewassen (NAK),
- Nederlandse Onderneming Voor Energie en Milieu BV (NOVEM),
- Stichting Landelijke Mestbank (SLM)

In totaal waren bij de geselecteerde organen eind 1993 circa 39 000 personen werkzaam en bedroegen de gezamenlijke personele uitgaven van deze organen circa f 2,9 miljard

Ter vergelijking de totale personeelsuitgaven van alle zelfstandige bestuursorganen beliepen in 1992 naar schatting f 8,2 miljard

6.2 Invloed minister op personeelsomvang, arbeidsvoorwaarden en bestuursvergoedingen

Bij 16% van de 116 zelfstandige bestuursorganen met personeel in 1993 was de minister direct betrokken bij het vaststellen of goedkeuren van de personeelsomvang

Van de 116 zelfstandige bestuursorganen met eigen personeel in 1993, volgde bijna de helft in meer of mindere mate de arbeidsvoorwaardenontwikkeling van een overheidssector. Het ging hierbij om ongeveer 60% van de 130 000 bij zelfstandige bestuursorganen werkzame personen. 44% van het personeel volgde bijvoorbeeld de sector Onderwijs.

Onder de 116 organen met werknemers waren er in 1992 32 waarvan de werknemers ambtenaar waren in de zin van de Ambtenarenwet 1929. In totaal werkten bij deze 32 organen circa 67 000 ambtenaren.

Bij de 16 geselecteerde organen onderzocht de Rekenkamer in welke mate aan de minister en/of toezichthouder bevoegdheden zijn verleend om directe invloed uit te oefenen op de arbeidsvoorwaarden en bestuursvergoedingen. Van directe beïnvloeding is volgens de Rekenkamer sprake wanneer de minister of toezichthouder de arbeidsvoorwaarden of bestuursvergoedingen goedkeurt of vaststelt. Daarnaast is er een breed scala aan niet-directe beïnvloedingsmogelijkheden. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de minister de begroting goedkeurt, tarieven of budgetten vaststelt of contracten afsluit (zie paragraaf 4.4).

Van de vijf sociale zekerheidsorganen in de selectie kon de minister er bij vier directe invloed uitoefenen op de arbeidsvoorwaarden en bij drie op de bestuursvergoedingen. Bij de zes verzelfstandigde organen in de selectie had de minister in relatief minder gevallen de mogelijkheid tot directe beïnvloeding van de arbeidsvoorwaarden (een orgaan) en de bestuursvergoedingen (drie organen).

Bij twee verzelfstandigde organen (de Informatie Beheer Groep en het Kadaster) heeft de minister wel uitdrukkelijk indirecte beïnvloedingsmogelijkheden toebedeeld gekregen. Zo kan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer bij het Kadaster ingrijpen als de loonontwikkeling zich niet meer in redelijkheid beweegt tussen de overheids- en marktsector.

Wat betreft de overige vijf zelfstandige bestuursorganen in de selectie bleek slechts bij een orgaan (de Koninklijke Bibliotheek) sprake te zijn van directe beïnvloedingsmogelijkheden van de minister ten aanzien van arbeidsvoorwaarden en bestuursvergoedingen.

6.3 Personeelsomvang

De personeelsomvang is in belangrijke mate bepalend voor de hoogte van de totale personeelsuitgaven.

De Rekenkamer onderzocht de ontwikkeling van het personeelsvolume (de feitelijke bezetting uitgedrukt in volledige banen) bij de 16 geselecteerde organen. Tevens onderzocht zij of er waarborgen bestonden voor een beheerste groei. De Rekenkamer achtte het van belang dat bij

personeelsuitbreidingen gebruik werd gemaakt van kengetallen/ ervaringscijfers met betrekking tot de personeelsinzet en vervulling van taken.

De totale personeelsomvang van de 16 door de Rekenkamer onderzochte organen groeide in de periode 1987-1993 met ruim 30% (circa 8 200 volledige banen), vooral als gevolg van uitbreiding van taken en fusies. In dezelfde periode nam de omvang van het burgerlijk rijks personeel met 13% af (van 148 100 tot 129 300 banen). De groei bij de onderzochte organen kwam vooral voor rekening van het Gemeenschappelijk Administratiekantoor (van 13 400 naar 19 600 banen in de periode 1987-1993) en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie (van 4 900 naar 7 700 banen in de periode 1990-1993). Bij de helft van de onderzochte organen was daarentegen sprake van een personeelsafname. Zo namen vier van de vijf onderzochte sociale-zekerheidsorganen in personeelsomvang af.

Van de acht organen waar de personeelsomvang groeide, maakten er vijf gebruik van instrumenten die een beheerste groei moeten waarborgen. Een voorbeeld is de NOVEM. Deze organisatie sluit overwegend jaarcontracten af, zodat jaarlijks evaluatie plaatsvindt van de personeelsinzet en de daarmee samenhangende kosten. Opmerkelijk is dat de Arbeidsvoorzieningsorganisatie, een van de sterkste groeiers qua personeelsomvang, geen gebruik maakte van ervaringscijfers als instrument ter waarborging van een beheerste groei.

6.4 Arbeidsvoorwaarden

Onder primaire arbeidsvoorwaarden verstaat de Rekenkamer het brutosalaris, de vakantietoeslag, de eindejaarsuitkering of dertiende maand en eenmalige uitkeringen. De secundaire arbeidsvoorwaarden zijn alle overige materiele arbeidsvoorwaarden.

De uitgaven voor primaire arbeidsvoorwaarden hadden bij de 16 organen gemiddeld een aandeel van 81% in de totale loonsom. Daarmee bepaalde de ontwikkeling van de uitgaven voor primaire arbeidsvoorwaarden, naast het personeelsvolume, grotendeels de ontwikkeling van de loonsom.

In tabel 16 worden de loonindexcijfers voor de 16 organen weergegeven, met als basisjaar 1987. De loonontwikkeling van de verzelfstandigde organen volgt tot het jaar van verzelfstandiging de ontwikkeling bij het Rijk.

tabel 16

loonindexcijfers periode 1987 - 1993; 1987 = 100

<i>sector</i>	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	
Rijk	100	100,3	101,0	103,6	106,5	110,3	113,2	
Bank- en verzekeringswezen ¹	100	100,5	101,5	104,3	106,4	110,5	114,4	
Marktsector ¹	100	100,8	102,2	105,2	108,8	113,5	117,5	
Sociale-zekerheidsorganen								<i>loonstijging t.o.v.</i>
<i>orgaan</i>	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	<i>loonstijging bij het Rijk</i>
GAK	100	102,1	103,3	106,2	109,5	113,6	116,7	+ 27%
SVB	100	101,5	103,2	105,4	109,6	113,0	115,8	+ 20%
SVR	100	101,0	101,8	104,6	107,8	111,0	113,9	+ 5%
ZAO	100	100,8	102,3	105,3	110,3	115,7	118,0	+ 36%
Ziekenfondsraad	100	100,8	101,8	104,0	107,8	112,3	116,9	+ 28%
Verzelfstandigde organen								<i>loonstijging t.o.v.</i>
<i>orgaan</i>	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	<i>loonstijging bij het Rijk</i>
Loodswezen	100	100,3	109,9	111,7	115,7	119,2	123,4	+ 77%
NMi	100	100,3	101,0	103,3	106,7	110,9	113,7	+ 4%
Arbvo	100	100,3	101,0	103,6	106,5	111,0	112,9	- 2%
LSOP	100	100,3	101,0	103,6	106,5	110,3	113,2	0%
IBG	100	100,3	101,0	103,6	106,5	110,3	113,2	0%
Kadaster	100	100,3	101,0	103,6	106,5	110,3	113,2	0%
Overige organen								<i>loonstijging t.o.v.</i>
<i>orgaan</i>	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	<i>loonstijging bij het Rijk</i>
CBR	100	100,8	101,0	102,3	104,0	107,3	111,4	- 14%
KB	100	100,3	101,0	103,6	106,5	110,3	112,3	- 7%
NAK	100	100,2	103,9	106,5	109,5	114,3	117,2	+ 30%
Novem	100	99,8	100,0	102,2	106,0	110,5	111,7	- 11%
SLM	100	100,8	101,8	105,3	108,5	112,8	115,0	+ 14%

¹ Ontleend aan de jaarlijkse rapportages van de dienst voor Inspectie en Informatie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

De laatste kolom in de tabel geeft aan in welke mate de stijging van de lonen bij de geselecteerde organen afweek van de stijging bij het Rijk. Zo blijkt uit de tabel bijvoorbeeld dat de loonstijging bij de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaai- en pootgoed van Landbouwgewassen 30% sterker was dan de loonstijging bij het Rijk. Dit betekent dat bij een gemiddelde jaarlijkse loonstijging bij het Rijk van 2,1%, de gemiddelde stijging bij de NAK jaarlijks 2,7% (30% meer) was.

Uit de tabel blijkt dat bij zeven van de geselecteerde organen sprake was van een loonstijging die meer dan 10% sterker was dan bij het Rijk. Onder de organen met een sterkere loonontwikkeling dan bij het Rijk waren alle onderzochte sociale-zekerheidsorganen. Deze kenden gemiddeld ook een sterkere ontwikkeling dan de sector Bank- en Verzekeringswezen (een belangrijk referentiekader voor deze organen). Bij twee organen, waarvan één verzelfstandigd orgaan, ging de loonontwikkeling zelfs boven de gemiddelde loonontwikkeling in de marktsector uit (Loodswezen en Ziekenfonds Amsterdam en omstreken). De gegevens

over het Loodswezen betreffen uitsluitend het Facilitair bedrijf Loodswezen. Het norminkomen van de loodsen zelf steeg vanaf het moment van verzelfstandiging (1988) tot eind 1993 met 52%.

De verhouding tussen de uitgaven voor primaire arbeidsvoorwaarden en secundaire arbeidsvoorwaarden was bij het Rijk in 1993 85/15. Bij de organen was de gemiddelde verhouding 87/13. Slechts bij een orgaan (het Loodswezen) lag het aandeel van secundaire arbeidsvoorwaarden hoger dan bij het Rijk, als gevolg van een hoge post voor ploegentoeslagen.

De uitgaven voor arbeidsvoorwaarden worden overigens niet alleen beïnvloed door de loonontwikkeling zoals die is weergegeven in de loonindexcijfers en door de secundaire arbeidsvoorwaarden. Daarnaast spelen structureffecten (verandering van de samenstelling van het personeelsbestand door in- en uitstroom), salarisherstructureringen en incidentele loonmutaties (periodieken en promoties) een rol.

6.5 Salarissen en vergoedingen management en besturen

Bij het Rijk was het hoogste salaris eind 1993 f 193 065 per jaar, exclusief toelagen (schaal 21 volgens het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984).

Van de 16 geselecteerde organen waren er eind 1993 5 waarbij de hoogste functionaris een salaris had van meer dan f 200 000 (exclusief toelagen). Bij 2 organen lag dit salaris boven de f 250 000 (exclusief toelagen).

Wat de verzelfstandigde organen betreft kan worden opgemerkt dat het salaris van de hoogste functionaris bij de Informatie Beheer Groep en het Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie op het moment van de verzelfstandiging ongewijzigd bleef. Bij het Kadaster, het Nederlands Meetinstituut en de Arbeidsvoorzieningsorganisatie steeg het salaris van de hoogste functionaris op het moment van de verzelfstandiging.

De Rekenkamer onderzocht tevens de hoogte van de vergoedingen voor de leden van het bestuur of het toezichthoudend echelon (raad van commissarissen, raad van toezicht) in 1993.

De vergoedingen voor de voorzitters van de sociale zekerheidsorganen liepen uiteen van f 18 000 tot f 200 000 per jaar, afhankelijk van het tijdsbeslag van de functie. De leden van het bestuur van vier sociale-zekerheidsorganen ontvingen een vergoeding per vergadering van gemiddeld f 508. Van een orgaan ontvingen de bestuursleden f 10 000 per jaar.

De voorzitters van het bestuur of toezichthoudend echelon van de verzelfstandigde organen ontvingen vergoedingen die varieerden van f 20 000 met een tijdsbeslag van 15 dagen per jaar tot f 300 000 voor een tijdsbeslag van drie dagen per week. De leden ontvingen gemiddeld f 15 000 per jaar.

De voorzitters van de overige organen ontvingen vergoedingen tot maximaal f 25 000.

6.6 Loonsom

De totale personeelsuitgaven komen tot uitdrukking in de loonsom. De loonsom geeft de directe loonkosten voor de werkgever weer. Deze kosten bestaan uit het totale brutosalaris (inclusief toeslagen, vergoedingen en werkgeversbijdragen) en de sociale lasten van werkgevers (de door de werkgever te betalen premies voor sociale verzekeringen).

De ontwikkeling van de loonsom wordt grotendeels bepaald door de ontwikkeling van het personeelsvolume en van de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.

In de tabellen 17, 18 en 19 is de totale loonsomontwikkeling van de 16 organen in de onderzochte periode weergegeven. De Rekenkamer heeft afgezien van een vergelijking tussen de organen van de gemiddelde loonsom per medewerker in absolute bedragen. Een dergelijke vergelijking is alleen zinvol wanneer er sprake is van organen die qua opbouw van het personeelsbestand, takenpakket en zwaarte van de functies volstrekt gelijkwaardig zijn. De 16 organen verschillen echter op deze punten sterk van elkaar.

tabel 17 loonsomontwikkeling 1987-1993 geselecteerde sociale-zekerheidsorganen

<i>orgaan</i>	<i>mutatie loonsom 1987-1993</i>
GAK	+ 80%
SVB	+ 8%
SVR	+ 23%
ZAO	- 26%
Ziekenfondsraad	+ 15%
Rijk (<i>schatting</i>)	+ 8%

Uit de tabel blijkt dat bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor sprake is geweest van een grote stijging van de totale loonsom. Deze stijging hing samen met de sterke stijging van de personeelsomvang en, in mindere mate, met de groei in de primaire arbeidsvoorwaarden.

tabel 18 loonsomontwikkeling geselecteerde verzelfstandigde organen, gerekend vanaf één jaar na de verzelfstandiging tot het jaar 1993

<i>orgaan</i>	<i>datum van verzelfstandiging</i>	<i>mutatie loonsom</i>
Loodswezen	01-09-1988	+ 7%
NMi	01-05-1989	+ 40%
Arbvo	01-01-1991	+ 41%
LSOP	15-06-1992	n v t
IBG	01-01-1994	n.v.t.
Kadaster	01-05-1994	n v t

Bij het Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie, de Informatie Beheer Groep en het Kadaster kon vanwege de recente verzelfstandigingsdatum nog geen ontwikkeling worden waargenomen.

Omdat de onderzochte perioden ongelijk zijn, is afgezien van een vergelijking met het Rijk.

tabel 19 loonsomontwikkeling 1987-1993 overige geselecteerde organen

<i>orgaan</i>	<i>mutatie loonsom 1987-1993</i>
CBR	+ 33%
KB¹	+ 22%
NAK	onbekend
Novem²	+ 245%
SLM²	+ 101%
Rijk	+ 8%

¹ Van de KB zijn voor 1987 alleen de uitgaven voor de primaire arbeidsvoorwaarden beschikbaar. De weergegeven ontwikkeling heeft betrekking op de ontwikkeling van deze uitgaven.

² Bij de Novem en de SLM is het beginjaar 1988.

De gegevens van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaaizaad en pootgoed van Landbouwgewassen over 1987 konden door dit orgaan niet worden opgeleverd. Dit zou, aldus de NAK, een te tijdrovende operatie worden.

De belangrijkste oorzaak voor de sterke stijging van de loonsom bij de NOVEM was de stijging van het personeelsvolume met 175%. Bij de Stichting Landelijke Mestbank werd de verdubbeling van de loonsom veroorzaakt door een stijging van het personeelsvolume met 50% en een loonstijging die 14% sterker was dan bij het Rijk.

Wanneer overigens de groei van de personeelsomvang buiten beschouwing wordt gelaten en de loonsom per medewerker wordt bekeken, blijkt dat de ontwikkeling bij de geselecteerde organen gemiddeld gezien niet sterk afwijkt van de ontwikkeling bij het Rijk. De loonsom per werknemer steeg bij de geselecteerde organen tussen 1987 en 1993 met een percentage tussen de 3 (bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen) en 34 (bij de Stichting Landelijke Mestbank). Bij het Rijk was sprake van een stijging met 24%.

Uit deze cijfers komt een gematigder beeld naar voren dan uit de loonindexcijfers in tabel 16. Dit komt voort uit het feit dat stijging van lonen bij de onderzochte organen vaak door andere factoren, zoals de eerdergenoemde structureffecten en salarisherstructureringen, wordt «gecompenseerd», zodat de loonsom per medewerker een minder sterke stijging te zien geeft. Bovendien bleek bij een aantal organen een deel van de loonruimte te worden gevonden door op een ander onderdeel van de arbeidsvoorwaarden te bezuinigen. Zo werd bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor in 1988 op de VUT-uitgaven bezuinigd.

6.7. Conclusies

De Rekenkamer stelde vast dat bij bijna alle onderzochte organen de totale loonsom in de onderzochte periode steeg. Dit werd grotendeels veroorzaakt door stijging van het personeelsvolume en stijging van de uitgaven voor primaire arbeidsvoorwaarden. De totale personeelsuitgaven bij de 16 onderzochte organen stegen sterker dan die bij het Rijk. Steeg de totale loonsom bij het Rijk met 8%, bij de onderzochte organen was gemiddeld sprake van een loonsomstijging van 49%. Dit grote verschil vond zijn oorzaak in het feit dat de personeelsomvang bij de onderzochte organen gemiddeld met 30% toenam en bij het Rijk met 13% afnam.

De Rekenkamer stelde overigens vast dat de ontwikkeling van de uitgaven per werknemer bij de onderzochte organen niet sterk afweek van die bij het Rijk

Het vermoeden van de secretarissen generaal dat de ontwikkeling van de arbeidskosten bij zelfstandige bestuursorganen de ontwikkeling bij de rijksoverheid overtrof (zie paragraaf 1.2) werd, voor wat betreft de totale arbeidskosten, door het onderzoek bevestigd. Voor wat betreft de arbeidskosten per werknemer was dat niet het geval.

6.8. Reacties ministers en bestuursvoorzitters van enkele onderzochte organen en commentaar Rekenkamer

De minister van Binnenlandse Zaken schreef in zijn reactie dat het beleid ten aanzien van arbeidsvoorwaardenontwikkeling van nieuw te vormen publiekrechtelijke zelfstandige bestuursorganen erop gericht is dat de rechtspositie van de sector waaruit het orgaan verzelfstandigd wordt van overeenkomstige toepassing wordt verklaard.

De ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en voor Ontwikkelingssamenwerking schreven dat de bevindingen van de Rekenkamer hen geen aanleiding gaven tot inhoudelijk commentaar.

De voorzitter van het Centraal Bestuur voor de Arbeidsvoorziening schreef in een reactie dat zijns inziens wel sprake was geweest van een beheerste groei bij de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. De groei betrof voor een deel de opname in de organisatie van functies die voor de verzelfstandiging reeds werden ingehuurd of gesubsidieerd door de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Ook had extern onderzoek plaatsgevonden naar de meest wenselijke organisatiestructuur van de regio's van de Arbeidsvoorziening. Tenslotte gaf de voorzitter aan dat in oktober 1994 een personeelsstop is aangekondigd.

Dit laatste punt werd ook genoemd door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in zijn reactie op de onderzoeksbevindingen.

De Rekenkamer merkt op dat een goede organisatiestructuur een efficiënte inzet van personeel kan bevorderen, maar zonder kennis over de relatie tussen de taakuitvoering en de daarvoor benodigde personele capaciteit nog geen garantie vormt voor een beheerste groei.

De voorzitter van het bestuur van het Gemeenschappelijk Administratiekantoor schreef in zijn reactie dat de vergelijking van de loonindexcijfers van het GAK met die van het Bank- en Verzekeringswezen een incompleet beeld geeft omdat niet de loonsom per medewerker bij het Bank- en Verzekeringswezen is weergegeven.

De voorzitters van de besturen van de Sociale Verzekeringsbank, de Informatie Beheer Groep en de Stichting Landelijke Mestbank gaven aan geen opmerkingen te hebben. De voorzitters van de besturen van de NOVEM en het Kadaster gaven in hun reacties enkele feitelijke aanvullingen.

7. Slotbeschouwing en aanbevelingen

7.1 Slotbeschouwing en aanbevelingen

De laatste decennia is er sprake van een duidelijke toename van het aantal zelfstandige bestuursorganen. De reikwijdte van de ministeriele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van publieke taken is hierdoor afgenomen. Tegelijkertijd is een situatie ontstaan waarin niet precies duidelijk is welke organen gerekend moeten worden tot de zelfstandige bestuursorganen. Het al dan niet aangemerkt worden als zelfstandig bestuursorgaan heeft juridische consequenties. Zo vallen zelfstandige bestuursorganen in principe onder de Algemene wet bestuursrecht. Hierdoor wordt aan burgers en organisaties een bepaalde rechtsbescherming geboden.

De Rekenkamer beval aan om meer helderheid te creëren ten aanzien van de vraag welke organen gerekend moeten worden tot de zelfstandige bestuursorganen, bijvoorbeeld door een overzicht van zelfstandige bestuursorganen vast te leggen in een openbaar register van dergelijke organen. Tevens verdient het aanbeveling om het Aanwijzingsbesluit Wob/WNo daarop af te stemmen en periodiek te actualiseren.

De Rekenkamer stelde vast dat de inrichting van zelfstandige bestuursorganen zeer verschillend is geregeld en in veel gevallen niet in overeenstemming is met het toetsingskader uit het Regeringsstandpunt functionele decentralisatie. In een op de tien gevallen bleek bijvoorbeeld geen wettelijke basis aanwezig te zijn voor de uitoefening van de publieke taak. De Rekenkamer was van mening dat de wildgroei in de inrichting van zelfstandige bestuursorganen dient te worden ingeperkt. Zij beval aan de regelgeving voor deze organen zodanig aan te passen dat duidelijkheid ontstaat over de taken, bevoegdheden, bekostigingswijze en samenstelling ervan. De in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie genoemde uitgangspunten kunnen daarbij een belangrijk hulpmiddel vormen. Zij vormen bovendien een waarborg voor de gewenste eenheid in verscheidenheid.

De Rekenkamer stelde verder vast dat de bevoegdheden die ministers of door hen aangewezen toezichthouders hebben voor het uitoefenen van toezicht zeer uiteenlopend zijn geregeld en gemiddeld genomen niet omvangrijk zijn. Van de door de Rekenkamer minimaal wenselijk geachte bevoegdheden voor toezicht was gemiddeld minder dan de helft gerealiseerd.

De Rekenkamer meende dan ook dat ministers onvoldoende bevoegdheden voor toezicht hebben om hun algemene verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein waarop zelfstandige bestuursorganen actief zijn en voor het met deze organen gemoeide begrotingsgeld (in 1992 bijna f 38 miljard) te kunnen dragen.

De Rekenkamer beval aan de regelgeving voor de betreffende organen zodanig aan te passen dat de ministers of hun toezichthouders over de door de Rekenkamer minimaal noodzakelijk geachte bevoegdheden kunnen beschikken. Daarbij dient de aandacht in de eerste plaats uit te gaan naar de organen waarmee een groot financieel belang is gemoeid, de organen die een monopoliepositie bekleden en de organen die een maatschappelijk belangrijke publieke taak vervullen.

De Rekenkamer beval tevens aan de voorzieningen voor toezicht op organen die Europese regelgeving uitvoeren, waar nodig te verbeteren.

In die gevallen dat er wel voorzieningen voor toezicht in de regelgeving waren opgenomen, bleek dat niet altijd de door de organen krachtens de

regeling aan de ministeries toe te zenden informatie aanwezig was. De Rekenkamer beval de ministers aan hierop scherper toe te zien.

De Rekenkamer stelde ook vast dat de ministers in de praktijk zelden beschikken over de door de Rekenkamer minimaal nodig geachte informatie over de met hen verbonden zelfstandige bestuursorganen. De Rekenkamer beval aan de toezending van de minimaal noodzakelijke informatie door de organen aan de ministeries te formaliseren door opname van de verplichting hiertoe in de desbetreffende regeling. Afhankelijk van factoren als het maatschappelijk belang van de taak van het orgaan, de omvang van het financieel belang en het al dan niet bezitten van een monopoliepositie, zou het minimaal vereiste verantwoordingspakket met extra periodieke verantwoordingsinformatie kunnen worden uitgebreid.

De Rekenkamer achtte het tevens van belang dat ministers zorgvuldig kennisnemen van de hun toegezonden informatie en naar aanleiding daarvan, indien nodig, actie ondernemen. Dit houdt ook in dat op de ministeries voorwaarden dienen te worden geschapen om de binnenkomende informatiestroom te beheren en te bewaken.

De verantwoordingen van de commissies en raden onder de zelfstandige bestuursorganen (die deel uitmaken van de rekeningen van de ministeries) zouden afzonderlijk in de departementale rekeningen tot uitdrukking moeten komen.

De Rekenkamer beval tenslotte aan zelfstandige bestuursorganen regelmatig te evalueren op hun functioneren, taakuitoefening en effectiviteit. Ook evaluatie onderzoeken waarbij de zelfstandige bestuursorganen vergeleken worden met niet-zelfstandige onderdelen van de rijksoverheid of met organen die min of meer vergelijkbare taken uitoefenen onder marktcondities, kunnen belangrijke informatie opleveren over de efficiency en kwaliteit van de publieke taakuitoefening.

Het vermoeden dat de secretarissen-generaal in 1993 hebben geuit dat de arbeidskosten bij zelfstandige bestuursorganen sneller zouden stijgen dan bij het Rijk, werd, voor wat betreft de totale arbeidskosten, door het onderzoek bevestigd. Voor wat betreft de arbeidskosten per werknemer was dit echter niet het geval. De Rekenkamer achtte het gewenst dat de (vak)minister zicht houdt op de ontwikkeling van de arbeidskosten bij zelfstandige bestuursorganen.

7.2 Reacties ministers en commentaar Rekenkamer

De minister van Justitie schreef de aanbeveling om meer helderheid te scheppen ten aanzien van de vraag welke organen tot de zelfstandige bestuursorganen moeten worden gerekend, ten eerste te ondersteunen. De minister zegde toe om de aanbeveling aangaande periodieke evaluaties mee te nemen in de eerstvolgende programmering van evaluatie onderzoek.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gaf aan naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamer te zullen bezien op welke punten en op welke wijze aanpassing van de in het rapport genoemde zelfstandige bestuursorganen geboden is.

De minister van Defensie deelde mee de aanbevelingen in de nota ter harte te zullen nemen in het geval Defensie in de toekomst overgaat tot de oprichting en inrichting van zelfstandige bestuursorganen.

De minister van Economische Zaken zegde toe in 1996 met een nadere rapportage te komen over zelfstandige bestuursorganen. In deze rapportage zal de minister specifiek ingaan op het gebruik van de begrotingswet als basis voor de nadere invulling van financiële relaties met zelfstandige bestuursorganen.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen kondigde aan dat per zelfstandig bestuursorgaan zal worden onderzocht in hoeverre aan de aanbevelingen van de Rekenkamer wordt voldaan en dat zondig voor bestaande zelfstandige bestuursorganen reparatie zal volgen. Ook zal erop worden toegezien dat de instelling van nieuwe zelfstandige bestuursorganen in lijn met de aanbevelingen wordt geregeld en dat er een regelmatige evaluatie van zelfstandige bestuursorganen komt. De minister gaf aan dat een interne richtlijn Administratie Organisatie met betrekking tot verzelfstandigingen wordt ontwikkeld, die zal worden getoetst aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. De realisatie van de noodzakelijke maatregelen zal door de minister aan de Tweede Kamer worden gerapporteerd.

Ten aanzien van een eventuele verandering van regelgeving voor zelfstandige bestuursorganen maakte de minister een kanttekening. De minister wees op het risico van interferentie van een te ontwikkelen algemene kaderwet voor zelfstandige bestuursorganen met andere wetgeving. Tevens wees hij erop dat zijn beleid ten aanzien van de universiteiten gericht zal zijn op een verdere ontstatelijking van de relatie tussen minister en universiteit. Hiermee verdraagt het zich volgens de minister slecht dat er algemene regels voor de aansturing van zelfstandige bestuursorganen van toepassing zouden worden.

De minister van Financien stelde vast dat de aanbevelingen van de Rekenkamer stroken met de inzet van het kabinet om te komen tot wat het Regeerakkoord noemt «het herstel van het politieke primaat». De minister wierp wel de vraag op in welke mate en op welke aspecten de minister toezicht dient te kunnen houden op die zelfstandige bestuursorganen die de functie van financiële toezichthouder uitoefenen en die doelbewust in een onafhankelijke positie zijn gebracht. De minister merkte op dat hij de mogelijkheid dient te hebben om, in overeenstemming met EG richtlijnen, informatie van dit toezichthoudend orgaan te verkrijgen teneinde zich een oordeel te kunnen vormen over het functioneren ervan. De minister van Financien heeft het voornemen om voorstellen te doen om de toezichtswetten op dit punt te wijzigen.

De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij schreef dat uit het Rekenkamerrapport lering valt te trekken, in het bijzonder voor nieuwe organen. Wel wees de minister op het gevaar dat een te ongenueanceerd beeld zou ontstaan omdat niet is onderzocht wat de praktische gevolgen zijn van de wijze waarop de ministerieel verantwoordelijkheid is geregeld. Volgens de minister functioneren in ieder geval de belangrijke zelfstandige bestuursorganen die ressorteren onder zijn ministerie zeer bevredigend.

Verder vroeg de minister zich af of de aanbevelingen van de Rekenkamer gericht op aanpassing van het oude stelsel aan de eisen van nu, in alle gevallen doelmatig zijn. De minister schreef er de voorkeur aan te geven van geval tot geval te bezien of de taken van het desbetreffende orgaan en de manier waarop het orgaan in de praktijk functioneert, aanpassing behoeven.

De Rekenkamer merkt op benieuwd te zijn op grond van welke objectieve informatie de minister heeft kunnen vaststellen dat de organen die verbonden zijn met het ministerie zeer bevredigend functioneren, daar systematische informatie daarover in de vorm van evaluatierapporten op zijn ministerie grotendeels ontbrak.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid onderschreef de aanbeveling van de Rekenkamer dat de ministeriele verantwoordelijkheid en het toezicht ten aanzien van zelfstandige bestuursorganen afdoende dienen te zijn geregeld en dat niet objectief te rechtvaardigen verschillen tussen organen dienen te worden vermeden. Aan een heldere visie en consistente benadering vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ten aanzien van zelfstandige bestuursorganen heeft het volgens de minister in het verleden teveel ontbroken.

De minister gaf aan dat per 1 januari 1995 een ingrijpende herinrichting van het departement zijn beslag heeft gekregen, waarbij de organisatorische voorwaarden voor een adequate aandacht voor de zelfstandige bestuursorganen zijn geschapen, in de vorm van scheiding van beleid en toezicht. Hij kondigde aan een operatie te starten die erop gericht zal zijn om voor alle zelfstandige bestuursorganen die op het terrein van het departement actief zijn na te gaan welke maatregelen nodig zijn om de ministeriele verantwoordelijkheid afdoende tot zijn recht te laten komen. Hierbij zal mede aandacht worden besteed aan organen waarvan de status nog niet geheel helder is en aan organen die niet als zelfstandig bestuursorgaan kunnen worden beschouwd.

Tot slot merkte de minister op dat de Arbeidsvoorzieningswet en organisatie geevalueerd worden door de commissie Van Dijk, waarbij ook de invulling van de ministeriele verantwoordelijkheid kritisch zal worden bezien.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport merkte op dat momenteel binnen het ministerie een discussie plaatsvindt over het (subsidie)beheer bij en toezicht op fondsen en zelfstandige bestuursorganen, waarbij de vaststelling van de ministeriele verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein en de collectieve middelen en de daarop afgestemde bevoegdheden ten aanzien van zelfstandige bestuursorganen centraal staan. Er zal een toereikende toezicht- en controlestructuur worden opgezet, waarbij de problematiek van misbruik en oneigenlijk gebruik wordt meegenomen.

De minister van Verkeer en Waterstaat kon zich in hoofdlijnen vinden in de aanbevelingen van de Rekenkamer en zegde toe te doen nagaan of en in hoeverre de aanbevelingen zullen kunnen leiden tot verbetering en daarop actie te ondernemen. Wel plaatste de minister enige kanttekeningen bij de aanbevelingen.

Zo onderschreef de minister het belang van een minimum pakket aan instrumenten voor toezicht, maar vond zij het hanteren van een standaardpakket dat dwingend aan alle categorieën van zelfstandige bestuursorganen wordt voorgeschreven, te ver gaan. Dit laatste zou bureaucratisering in de hand werken en voorbijgaan aan het feit dat de organen ook binnen de onderscheiden categorieën zeer van elkaar kunnen verschillen. Voorts was de minister van mening dat de instrumenten die door de Rekenkamer worden behandeld te kenschetsen zijn als klassieke beheersinstrumenten, die enkel repressieve werking hebben. Daarbij wordt volgens de minister voorbijgegaan aan de noodzaak van een beleidsmatige aansturing die juist vraagt om nieuwe preventieve instrumenten, zoals het beleidsplan/ondernemingsplan, het informatie statuut, de beleids- en uitvoeringstoets en een interface organisatie.

De minister merkte tenslotte op dat, om een uitspraak te kunnen doen over de effectiviteit van de sturingsrelatie tussen de minister en een zelfstandig bestuursorgaan, het noodzakelijk maar niet voldoende is om een overzicht te hebben van formele bevoegdheden en instrumenten die een minister ter beschikking staan. Het enkel bestaan van een bevoegdheid of instrument zegt immers niets over de intensiteit van het gebruik en de bestuurlijke effectiviteit daarvan. De minister achtte het weliswaar zinvol om minimumvoorwaarden te formuleren teneinde de ministeriele

verantwoordelijkheid te kunnen waarmaken, maar stelde wel dat in de praktijk in alle gevallen maatwerk nodig zal blijven.

8. Kabinetsreactie en nawoord Rekenkamer

8.1 Kabinetsreactie

Naast de reacties van de afzonderlijke ministers, ontving de Rekenkamer van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financien een reactie namens het gehele kabinet

De ministers schreven dat de aanbevelingen van de Rekenkamer omtrent sturingsinstrumenten en verantwoordingsrelaties tussen de verantwoordelijke ministers en zelfstandige bestuursorganen door het kabinet van groot belang werden geacht. Zij stroken geheel met de inzet van het kabinet om te komen tot wat het regeerakkoord noemt «het herstel van het politieke primaat». Ook constateerden de ministers namens het kabinet dat op een aantal punten de bevindingen van de Rekenkamer overeenstemmen met hetgeen verwoord is in het rapport «Verantwoord verzelfstandigen». Dit rapport is onlangs aan de Tweede Kamer gezonden met daarbij de mededeling dat het kabinet de aanbevelingen en conclusies voornamelijk als uitgangspunt voor zijn beleid heeft overgenomen in afwachting van een nadere standpuntbepaling in de bredere context van de staatkundige vernieuwing. Een van de door het kabinet overgenomen aanbevelingen uit het rapport is dat verzelfstandigingsvoorstellen worden ingericht en uitgewerkt langs een vast stramien van denkstappen, waarbij elke stap zorgvuldig gemotiveerd wordt. Dit zal naar verwachting leiden tot verdere stroomlijning van het proces van totstandkoming en invulling van verzelfstandigingen. Hieruit moge blijken dat het kabinet reeds heeft onderkend dat een herbezinning op de wijze waarop met verzelfstandigingen in het algemeen en met zelfstandige bestuursorganen in het bijzonder omgaan moet worden, noodzakelijk is.

De ministers schreven verder dat het kabinet heeft besloten de bevindingen van de Rekenkamer langs te lopen om van geval tot geval na te gaan waar veranderingen noodzakelijk zijn in de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen ministers en zelfstandige bestuursorganen. Hierbij zullen ook de organen worden betrokken die zijn ingesteld na 1993 en de organisaties waarvan ten tijde van het onderzoek van de Rekenkamer onduidelijk was of zij als zelfstandig bestuursorgaan konden worden gekwalificeerd. Tevens zullen de voorzieningen voor toezicht op organen die Europese regelgeving uitvoeren bij deze actie worden betrokken.

In de eerste helft van 1996 zal het kabinet over de gerealiseerde en in gang gezette verbeteringen aan de Tweede kamer rapporteren. Aldus wordt verder uitvoering gegeven aan de wens van de Tweede kamer als verwoord in de motie Van den Berg c.s. uit 1991. Van het empirisch materiaal uit het onderzoek van de Rekenkamer zou het kabinet bij zijn nadere onderzoek goed gebruik kunnen maken, aldus de ministers. Overigens wezen de ministers erop dat in de Ministeriele Commissie Staatkundige Vernieuwing het onderwerp primaat van de politiek in discussie is. Naar verwachting zal in dit verband voor de zomer van 1995 een beleidslijn zijn uitgewerkt ten aanzien van het vraagstuk van de ministeriele verantwoordelijkheid.

De ministers gingen meer specifiek in op enkele aanbevelingen van de Rekenkamer.

Zij lieten weten dat naar de opvatting van het kabinet de definitie van het begrip zelfstandig bestuursorgaan in het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie als beleidsmatig toetsingskader afdoende is. Tegelijkertijd erkenden de ministers dat vaststelling of een orgaan aan de definitie van een zelfstandig bestuursorgaan voldoet, niet altijd even

gemakkelijk is. Dit hangt in belangrijke mate samen met de grote diversiteit in dit soort bestuursorganen. Verder gaven zij aan dat het kabinet niet de opvatting heeft dat de juridische vormgeving van een organisatie bepalend zou kunnen zijn voor de vaststelling of een orgaan een zelfstandig bestuursorgaan is en dus voor het antwoord op de vraag of de uitgeoefende bevoegdheden publiekrechtelijk dan wel privaatrechtelijk van aard zijn.

Tegelijkertijd erkenden de ministers dat er goede beleidsmatige overwegingen kunnen zijn om in de benadering van sommige typen van zelfstandige bestuursorganen nuanceringen aan te brengen.

Ten aanzien van het aanbevolen register van zelfstandige bestuursorganen merkten de ministers op dat de bevindingen van de Rekenkamer zullen kunnen bijdragen aan verdere complementering van het hoofdstuk over zelfstandige bestuursorganen in de Staatsalmanak.

De door de Rekenkamer bepleite afstemming tussen de opsomming van zelfstandige bestuursorganen in de Staatsalmanak en die in het Aanwijzingsbesluit Wob/Wno vindt volgens de ministers reeds geregeld plaats. De praktijk heeft evenwel uitgewezen dat de opsomming in de Staatsalmanak, die een louter informatieve waarde heeft, niet volledig gelijk kan zijn aan die van het Aanwijzingsbesluit Wob/Wno. Dat besluit beoogt een rechtsgevolg en er zijn juridische en beleidsmatige redenen om enkele organen, hoewel zij aan de definitie van zelfstandige bestuursorgaan voldoen, niet aan de werking van de Wob/Wno te onderwerpen.

Ten aanzien van de conclusie van de Rekenkamer dat er sprake is van «wildgroei», merkten de ministers op dat de onderzochte organen zeer uiteenlopende ontstaans- en bestaansgronden hebben en bovendien op zeer verschillende momenten in de geschiedenis zijn ingesteld of door de wetgever zijn bekleed met overheidsgezag. Onderling hebben zij in veel gevallen niets meer gemeen dan de bestuursjuridische kwalificatie «zelfstandig bestuursorgaan». Sinds de totstandkoming van het Regeringsstandpunt Functionele decentralisatie is volgens de ministers belangrijke terreinwinst geboekt met een meer stelselmatige aanpak van verzelfstandigingen.

Het toezicht op de naleving van verplichtingen die voortvloeien uit bestaande regelgeving is in eerste instantie een taak van de betrokken ministers. In de voor de eerste helft van 1996 aangekondigde rapportage aan de Tweede kamer zal dit punt nader aandacht krijgen.

Verder gaven de ministers aan dat het kabinet de aanbeveling onderschreef dat de ministers zorgvuldig kennis moeten nemen van de hun door de zelfstandige bestuursorganen toegezonden informatie, er zonnodig actie op moeten ondernemen en daarop ook de organisatie van het ministerie moeten inrichten. Voor zover mocht blijken dat de betrokken minister de gevraagde gegevens niet nodig heeft voor zijn taakuitoefening, zal bekeken moeten worden of deze informatiestroom moet worden opgeheven. Ook kan het noodzakelijk zijn dat de toegezonden informatie moet worden uitgebreid of dat de sturingsbevoegdheden van de betrokken minister moeten worden uitgebreid. Deze heroverweging zal onderdeel uitmaken van de eerdergenoemde exercitie waarover begin 1996 zal worden gerapporteerd. Overigens schreven de ministers dat het behoort tot de verantwoordelijkheid van een minister om te bepalen of daadwerkelijk op basis van bepaalde informatie actie moet worden ondernomen.

Tenslotte gaven de ministers aan dat het kabinet de aanbeveling onderschreef bestuursorganen regelmatig te evalueren op hun functies, taakuitoefening en effectiviteit. In de eerste plaats is het een taak

van het betrokken orgaan zelf periodiek zijn eigen functioneren te beoordelen. De minister zal over de bevindingen van deze evaluatie moeten worden geïnformeerd en kan op basis hiervan zonnodig actie ondernemen.

8.2 Nawoord Rekenkamer

De Rekenkamer is verheugd over de toezegging van het kabinet om de bevindingen in het onderhavige rapport langs te lopen teneinde te bezien waar veranderingen noodzakelijk zijn en over gerealiseerde en in gang gezette verbeteringen in de eerste helft van 1996 te rapporteren. De catalogus van zelfstandige bestuursorganen die door de minister van Binnenlandse Zaken in september 1993 is toegezegd aan de Tweede Kamer zou daarbij als hulpmiddel kunnen dienen. Deze catalogus kan samengesteld worden met behulp van het feitelijke materiaal over zelfstandige bestuursorganen dat de Rekenkamer in het kader van het onderhavige onderzoek heeft verzameld.

Uit de reactie van het kabinet blijkt volgens de Rekenkamer eens te meer dat meer helderheid gewenst is ten aanzien van een aantal organen waarvan de status niet met zekerheid vastgesteld kon worden. De Rekenkamer merkt hierbij op dat in het verleden de gekozen rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijk) toch bepalend lijkt te zijn geweest voor het door ministeries al dan niet bestempelen van dergelijke organen als zelfstandig bestuursorgaan. Meer helderheid over de door het kabinet bepleite genuanceerde benadering van bepaalde typen zelfstandige bestuursorganen is derhalve zeer gewenst.

De Rekenkamer onderschrijft dat er beleidsmatige redenen kunnen zijn om bepaalde zelfstandige bestuursorganen niet onder de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman te laten vallen. Dit betekent echter niet dat deze organen ook zouden moeten ontbreken in de desbetreffende inventarisatie in de Staatsalmanak. Vergelijking van de inventarisatie in het Aanwijzingsbesluit Wob/WNo en die in de Staatsalmanak wees uit dat er organen ontbreken in de Staatsalmanak.

Het kabinet wees op de zeer uiteenlopende ontstaans- en bestaansgronden van zelfstandige bestuursorganen.

De Rekenkamer merkt op dat de uiteenlopende ontstaansgeschiedenis van zelfstandige bestuursorganen ongetwijfeld een belangrijke verklaring is voor de gesignaleerde diversiteit in organen. Dit neemt echter niet weg dat anno 1995 de vraag kan worden gesteld of de wijze waarop inrichting en vormgeving van oude en nieuwe organen zijn geregeld nog voldoet aan de eisen van deze tijd. De Rekenkamer heeft bovendien geconstateerd dat de wetgever, met name waar het gaat om organen zonder grondslag in een formele wet, zich niet altijd nadrukkelijk heeft kunnen uitspreken over de instelling en inrichting van zelfstandige bestuursorganen.

Overigens heeft de Rekenkamer geconstateerd dat voor zelfstandige bestuursorganen die na 1980 waren ingesteld gemiddeld iets meer aspecten geregeld waren dan voor oudere organen. De Rekenkamer waardeert de inmiddels tot stand gebrachte verbeteringen, maar dringt desondanks aan op een herbezinning op de regelgeving inzake alle zelfstandige bestuursorganen, zowel oude als nieuwe.

Het kabinet wees op de eigen verantwoordelijkheid van zelfstandige bestuursorganen om regelmatig evaluaties te houden. De Rekenkamer waardeert het dat het kabinet de noodzaak onderschrijft van periodieke evaluatie. Wel merkt zij op dat de minister een eigen verantwoordelijkheid heeft waar het gaat om het periodiek evalueren van de doelmatigheid van

het beheer, de organisatie en het onder zijn bewind gevoerde beleid (artikel 17 Comptabiliteitswet) Evaluatie onderzoek waarbij een onafhankelijke uitvoering gewaarborgd is, vormt een van de voornaamste instrumenten voor de minister om zicht te houden op de kwaliteit van de producten en diensten van zelfstandige bestuursorganen, alsmede op de maatschappelijke effecten ervan en de potentiële knelpunten in de relatie tussen het ministerie en het orgaan Het opnemen van een verplichting tot periodieke evaluatie in de regelgeving is in de ogen van de Rekenkamer een minimale waarborg voor de uitvoering van dergelijk onderzoek

Het kabinet gaf aan dat het toezicht op de naleving van verplichtingen die voortvloeien uit bestaande regelgeving in eerste instantie een zaak is voor de betrokken ministers De Rekenkamer wil beklemtonen dat daar waar een bepaalde handelwijze dwingend wordt voorgeschreven in een (grond)wettelijke regeling, hetzij aan ministers, hetzij aan zelfstandige bestuursorganen, gewaarborgd dient te zijn dat deze handelwijze ook daadwerkelijk gevolgd wordt Een van de uitkomsten van het onderzoek was immers dat het bestaan van een goede regeling nog geen garantie biedt voor een praktijk die daarmee in overeenstemming is

Het geheel van reacties overziende, stelt de Rekenkamer vast dat haar onderzoek een breed scala aan initiatieven bij de ministeries tot gevolg zal hebben Zij hoopt dat de coördinerende rol van de ministers van Financien en van Binnenlandse Zaken zodanig ingevuld zal worden dat dit leidt tot de gewenste «eenheid in verscheidenheid» in de vormgeving en inrichting van zelfstandige bestuursorganen, alsmede tot een beter toezicht op deze organen De effecten van de verschillende aangekondigde initiatieven hoopt zij over enige jaren in een vervolgonderzoek positief te kunnen waarderen

Lijst van gebruikte afkortingen

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
Arbvo	Arbeidsvoorzieningsorganisatie
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BIG	Beroepen in de individuele gezondheidszorg
CBR	Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen
DGVP	Dienst Geneeskundige Verzorging Politie
GAK	Gemeenschappelijk Administratiekantoor
IBG	Informatie Beheer Groep
KB	Koninklijke Bibliotheek
KPN NV	Koninklijke PTT Nederland NV
LSOP	Landelijke Selectie- en Opleidingsinstituut Politie
MOOZ	Stichting Medefinanciering Oververtegenwoordiging Oudere Ziekenfondsverzekerden
NAK	Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor zaai- en pootgoed van Landbouwgewassen
NMI	Nederlands Meetinstituut NV
NOVEM	Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu BV
SLM	Stichting Landelijke Mestbank
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVR	Sociale Verzekeringsraad
WNo	Wet Nationale ombudsman
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
ZAO	Ziekenfonds Amsterdam en omstreken
zbo's	zelfstandige bestuursorganen

BIJLAGEN

Bijlage 1	Overzicht van de in het onderzoek betrokken ministeries en de met hen verbonden zelfstandige bestuursorganen	65	
Bijlage 2	Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die in 1993 bestonden, maar niet zijn meegenomen in het onderzoek	71	
Bijlage 3	Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die niet meegenomen zijn in het onderzoek van de Rekenkamer omdat zij na 31-12-1993 zijn ingesteld of vermoedelijk zullen worden ingesteld	73	
Bijlage 4	Overzicht van beschrijvende kenmerken van de zelfstandige bestuursorganen, betrokken in het onderzoek	74	
Bijlage 5	Overzicht van organisaties die in de loop van het onderzoek onder de aandacht zijn gekomen, maar die niet meegenomen zijn in het onderzoek. Van deze organen is het niet duidelijk of het zelfstandige bestuursorganen betreft	81	
Bijlage 6	Overzicht van aspecten die zijn geregeld met betrekking tot de inrichting en de vormgeving van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen	85	
Bijlage 7	Overzicht van minimaal wenselijk geachte aspecten die zijn geregeld met betrekking tot het toezicht op zelfstandige bestuursorganen	91	
Bijlage 8	Overzicht van verplichte en feitelijk aanwezige documenten op het ministerie	98	

Bijlage 1 **Overzicht van de in het onderzoek betrokken ministeries en de met hen verbonden zelfstandige bestuursorganen# (peiljaar 1993)**

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan
Buiza	0501	Stichting Nationale Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontwikkelingssamenwerking (NCO)
Justitie	0601.0	Stichtingen Bureau's voor Rechtshulp (19) ^{1 **}
	0601.1	Stichting Rechtsbijstand/Bureau voor Rechtshulp Amsterdam
	0602.0	Reclasseringsstichtingen (19)*
	0602.1	Stichting Reclassering Den Haag
	0603.0	Raden voor de Kinderbescherming (19)* ^{2 **}
	0603.2	Raad voor de Kinderbescherming Maastricht
	0605	Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven
	0606	Registratiekamer
	0607	Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA)
	0608	Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing
	0609	College van Advies voor de Justitiele Kinderbescherming (CVA)
	0610.0	Kamers van Toezicht op het notarisambt (19)*
	0610.2	Kamer van Toezicht op het notarisambt Arnhem
	0618	Regeringscommissaris voor de Vereniging BUMA
	0619	College van Toezicht voor de Stichting Reprorecht
	0620	Regeringscommissaris voor de Stichting Thuiskopie
	0621	College van Toezicht voor de Stichting ter exploitatie van naburige rechten
Biza	0701	Kiesraad
	0702	Commissie, belast met de algemene leiding en het beheer van de Dienst geneeskundige verzorging politie
	0703	Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds voor de Overheid ^{3 **}
	0704	Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP)
	0705	Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)
	0761	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP) ^{4 **}
O&W	0801	Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten (CCAP) ^{5 **}
	0802	Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO)
	0803	Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)
	0804	Instituut voor Onderzoek van het Onderwijs (SVO)
	0805	Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO)
	0806	Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO)
	0807	Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO)
	0808.0	Staatsexamencommissies (4)*
	0808.1	Staatsexamencommissie m.a.v.o.
	0809	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)
	0810.0	Landelijke organen voor het leerlingwezen (34)*
	0810.2	Stichting Vakopleiding Bouwbedrijf
	0811	Koninklijke Bibliotheek
	0812	Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD)
	0813	OV-Studentenkaart BV ^{6 **}
	0864	Open Universiteit
	0865.0	Openbare Universiteiten (12)*
	0865.2	Universiteit Utrecht
0866.0	Openbare Hogescholen (3)*	
0866.1	Rijkshogeschool IJsselland	

Onderzoek is verricht op basis van informatie van de ministeries, respectievelijk van de organen waar de Algemene Rekenkamer controlebevoegdheden heeft

* Het getal tussen haakjes representeert het totaal aantal organen in een cluster, organen die op basis van dezelfde wet of regeling een gelijksoortige taak verrichten

** Verwijzing naar de noot aan het eind van dit overzicht

<i>Ministerie</i>	<i>Nummer</i>	<i>Naam van het orgaan</i>
Financien	0901	De Nederlandsche Bank NV (DNB)
	0902	Stichting Waarborgfonds Motorverkeer
	0903	Stichting Verzekeringskamer ⁷ **
	0904	Stichting Effectenvernieuwingsbureau
	0905	Stichting Toezicht Effectenverkeer
	0906	Coöperatieve Centrale Raiffeisen Boerenleenbank BA
	0909	Stichting Medefinanciering Oververtegenwoordiging Oudere Ziekenfondsverzekerden (MOOZ)
Defensie	1001	Nederlandsche Marineraad
VROM	1101 0	Huurcommissies (62)*
	1101 1	Huurcommissie Amsterdam
	1102	Reconstructiecommissie 'Midden Delfland
	1104	Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting
	1105	Stichting Bureau Architectenregister
	1106	Keuringsinstelling in het kader van de Wet Geluidhinder (Stichting ABOMA + KEBOMA)
	1108	Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)
	1110	Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen NV (KIWA)
V&W	1201	Commissie Binnenvaartrampenwet
	1202	Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)
	1204	Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO)
	1205	Stichting Inschrijving Eigen Vervoer (SIEV)
	1207	Raad voor de Luchtvaart
	1208	Raad voor de Scheepvaart
	1209	Spoorwegongevallenraad
	1210	Facilitair Bedrijf Loodswezen B V
	1211	Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie
	1212	Havenschap Terneuzen
	1213	Havenschap Vlissingen
	1214	Instantie voor het afnemen van examens en de afgifte klein vaarbewijs (ANWB examensecretariaat)
	1220	Instantie voor het afnemen van examens voor radardiploma's en voor de afgifte van radardiploma's (Koninklijk Onderwijsfonds voor de Scheepvaart)
	1221	Nederlandse Loodsencorporatie (NLC)
	1222	Regionale Loodsencorporaties
	1224	Commissie van advies omtrent de geschiktheid als scheepsbevrachter
	1226	Erkend particulier onderzoekingsbureau ex artikel 3 Schepenbesluit 1965 (Register Holland)
	1231	Instelling voor het afnemen van het examen voor de afgifte van diploma s vervoer binnenvaart (Koninklijk Onderwijsfonds voor de Scheepvaart)
	1232	Stichting Bureau Examens voor het Beroepsvervoer
	1233	Stichting Examens Personenvervoer
1234	Spoorwegpensioenfond	
1235	Aangemelde instantie in het kader van de Europese Richtlijn Randapparatuur (N V KEMA)	
1236	Stichting Bureau Internationale Vaart ⁸ **	
1238	Instantie voor de afgifte van het certificaat Vervoer Gevaarlijke Stoffen (Koninklijk Onderwijsfonds voor de Scheepvaart)	

Onderzoek is verricht op basis van informatie van de ministeries respectievelijk van de organen waar de Algemene Rekenkamer controlebevoegdheden heeft

* Het getal tussen haakjes representeert het totaal aantal organen in een cluster organen die op basis van dezelfde wet of regeling een gelijksoortige taak verrichten

** Verwijzing naar de noot aan het eind van dit overzicht

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan
EZ	1301	Raad voor de Casinospelen
	1302.0	Kamers van Koophandel en Fabrieken (34)*
	1302.1	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken
	1303	IJkwezen B.V
	1304	Octrooraad
	1305	Orde van Octrooigemachtigden
	1306	Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA)
	1309	Stichting Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart
	1310	Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu BV (NOVEM)
	1312	Nederlandse Orde van Accountants-administratieconsulenten (NOvAA)
	1316	Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.
	1318	Stichting Coördinatie Maritiem Onderzoek (CMO)
	1322	Stichting Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf Nederland
	1323	Centrale Commissie voor de Statistiek
	1324	Nederlandse Stichting voor de Erkenning van Kalibratie- en Testlaboratoria en Inspectie-Instellingen (NKO/STERIN/STERLAB)
	1327	Stichting Centra voor Micro-electronica (CME)
	1328	Stichting voor de Technische Wetenschappen (STW)
	LNV	1401.0
1401.3		Stichting Nederlandse Algemene Keuringsdienst voor Zaaizaad en Pootgoed van Landbouwgewassen (NAK)
1402.0		Controle-instellingen voor de kwaliteit van landbouwproducten excl.plantaardig uitgangsstof/teeltmateriaal (17)*
1402.7		Stichting Centraal Orgaan Zuivelcontrole (COZ)
1403		Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector
1404		Rijkscommissie voor de keuring van niet-stamboekhengsten
1405		Commissie van Beroep (art. 19 Paardenwet)
1406		Stichting Borgstellingsfonds voor de landbouw
1407.0		Grondkamers (12)*
1407.1		Grondkamer Zuid-Holland
1408		Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVV)
1409		Kamer voor de Binnenvisserij
1410		Raad voor het Kwekersrecht
1411		Jachtfonds
1412		Commissie/Bureau Beheer Landbouwgronden
1414		Centrale Landinrichtingscommissie
1415		Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw
1416		Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij
1417.0		Commissies voor de samenstelling van rassenlijsten (5)*
1417.1		Commissie voor de samenstelling van de rassenlijst voor bosbouwgewassen
1419.0		Erkende stamboekverenigingen voor paarden (17)*
1419.2		Koninklijke Vereniging 'Het Nederlandsche Trekpaard' (KVNT)
1420		Stichting Fonds Nederlandse Veefokkerij ⁹ **
1421		Natuur- en recreatiegebied De Grevelingen
1423		Stichting Gezondheidszorg voor Dieren
1425	Stichting registratie gezelschapsdieren Nederland	
1427	Herinrichtingscommissie 'Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veenkolonien'	

Onderzoek is verricht op basis van informatie van de ministeries, respectievelijk van de organen waar de Algemene Rekenkamer controlebevoegdheden heeft

* Het getal tussen haakjes representeert het totaal aantal organen in een cluster, organen die op basis van dezelfde wet of regeling een gelijksoortige taak verrichten

** Verwijzing naar de noot aan het eind van dit overzicht

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan
	1429	Stichting Landelijke Mestbank
	1430	Stichting tot Ontwikkeling van Agrarische Onderwijskunde en Scholing (STOAS)
SZW	1501	Sociaal Economische Raad (SER)
	1502.0	Keuringsinstellingen als bedoeld in artikel 5 van de Wet op de gevaarlijke werktuigen (16)*
	1502.5	Stichting Nederlands Instituut voor Lijfttechniek (Lijftinstituut)
	1505	Stichting Zeemanswelzijn Nederland
	1506	Pensioenkamer
	1507.0	Bedrijfslichamen (39)*
	1507.2	Hoofdbedrijfschap Ambachten
	1509	Erkende instelling als bedoeld in artikel 141, vijfde lid van het Veiligheidsbesluit voor Fabrieken of Werkplaatsen 1938 (Stichting KEBOMA)
	1561	Toeslagenfonds ¹⁰ **
	1562.0	Administratiekantoren als bedoeld in de Organisatiewet Sociale Verzekering (2)* ¹⁰ **
	1562.1	Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK)
	1563.0	Bedrijfsverenigingen (21)*
	1563.3	Bedrijfsvereniging voor de Gezondheid, Geestelijke en Maatschappelijke Belangen (BVG)
	1565	Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds ¹⁰ **
	1566	Algemeen Werkloosheidsfonds ¹⁰ **
	1568	Arbeidsongeschiktheidsfonds ¹⁰ **
	1569	Arbeidsvoorzieningsorganisatie
	1572	Fonds Voorheffing Pensioenverzekering
	1573	Herkeuringscommissie Arbeidsomstandighedenwet
	1576	Stichting Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven in Nederland
	1578	Sociale Verzekeringsraad ¹⁰ **
	1579	Sociale Verzekeringsbank
WVC	1601	Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesie (CAOR)
	1602	College ter beoordeling van geneesmiddelen
	1604.0	Commissies voor Gebiedsaanwijzing (12)*
	1604.1	Commissie voor Gebiedsaanwijzing Noord-Brabant
	1607	Commissie Sanering Ziekenhuisvoorzieningen
	1608	Praeventiefonds
	1609	Bedrijfsfonds voor de Pers
	1610	Stichting Fonds voor de Letteren
	1611	Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst
	1612	Stichting Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst
	1613	Stichting Fonds voor de Nederlandse Film ¹¹ **
	1614	Stichting Productiefonds voor Nederlandse Films ¹¹ **
	1615	Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds
	1616	Mondriaan Stichting
	1617	Stichting Stimuleringsfonds voor de Architectuur
	1618	Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars (VVK)
	1621	Nederlandse Filmkeuring
	1623.0	Keuringsinstellingen Wet medische hulpmiddelen (5)*
	1623.1	Kunststoffen en Rubber Instituut TNO
	1631	Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)

Onderzoek is verricht op basis van informatie van de ministeries, respectievelijk van de organen waar de Algemene Rekenkamer controlebevoegdheden heeft

* Het getal tussen haakjes representeert het totaal aantal organen in een cluster organen die op basis van dezelfde wet of regeling een gelijksoortige taak verrichten

** Verwijzing naar de noot aan het eind van dit overzicht

<i>Ministerie</i>	<i>Nummer</i>	<i>Naam van het orgaan</i>
	1632	College voor de Bloedtransfusie van het Nederlandse Rode Kruis
	1633	Stichting Fonds voor de Podiumkunsten
	1635.0	Registratiecommissies (4)*
	1635.1	Specialisten Registratie Commissie van de KNMG
	1661	Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties
	1664	Dienst Omroepbijdragen van de Koninklijke PTT Nederland NV
	1665	Commissariaat voor de Media
	1668	Stichting Centraal Administratie Kantoor Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
	1670 0	Ziekenfondsen (26)*
	1670 1	Ziekenfonds Amsterdam en Omstreken (ZAO)
	1671	Ziekenfondsraad
	1673	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)
	1674	Stichting Uitvoering Omslagregeling Wet op de Toegang Ziektekostenverzekering (WTZ)

Onderzoek is verricht op basis van informatie van de ministeries, respectievelijk van de organen waar de Algemene Rekenkamer controlebevoegdheden heeft

* *Het getal tussen haakjes representeert het totaal aantal organen in een cluster, organen die op basis van dezelfde wet of regeling een gelijksoortige taak verrichten*

** *Verwijzing naar de noot aan het eind van dit overzicht*

Noten bij bijlage 1

- ¹ De Stichtingen Bureau's voor Rechtshulp voerden de taken uit van de Bureau's voor Consultatie en van de Raden van Rechtsbijstand. Met de inwerkingtreding van de Wet op de Rechtsbijstand kregen de publieke taken in de rechtsbijstand een wettelijke basis (nr 0601 0)
- ² De minister van Justitie merkte op dat de Raden voor de Kinderbescherming worden hervormd tot een Raad en komen onder directe verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris. Hiertoe is een wetsvoorstel naar de Ministerraad gestuurd, Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van enige andere wetten in verband met de reorganisatie van de Raden voor de Kinderbescherming (nr 0603)
- ³ De minister van Binnenlandse Zaken merkte op dat de Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds voor de Overheid feitelijk per 1 november 1994 niet meer bestaat (nr 0703)
- ⁴ Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zal volgens de minister van Binnenlandse Zaken per 1 januari 1996 formeel geen zelfstandig bestuursorgaan meer zijn (nr 0761)
- ⁵ Bij de inwerkingtreding van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) op 1 september 1993 is de Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing aanstaande eerstejaarsstudenten komen te vervallen. De taken worden vanaf dat moment uitgevoerd door de Productgroep Plaatsing, Gegevensbestanden en Diplomawaardering (PGD) van de Informatie Beheer Groep. De Productgroep neemt ook de beslissing op bezwaarschriften en beroepszaken (nr 0801)
- ⁶ Per 1 november 1994 is de verstrekking van de OV Studentenkaart overgenomen door de Informatie Beheer Groep (nr 0813)
- ⁷ De Stichting Verzekeringskamer is in de loop van 1993 heffingsgefinancierd geworden (nr 0903)
- ⁸ De Stichting Bureau Internationale Vaart is per 1 januari 1994 opgeheven en heeft de afgifte van het olie afgifte-boekje overgedragen aan de Stichting Scheepsafvalstoffen Binnenvaart (nr 1236)
- ⁹ De minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij merkte op dat de Stichting Fonds Nederlandse Vee fokkerij opgeheven is (nr 1420)
- ¹⁰ Opgeheven per 01 01 1995 met de herziene Organisatiewet sociale verzekeringen (nr 1561, 1562, 1565, 1566, 1568, 1578)
- ¹¹ Per 31 oktober 1993 zijn de Stichting Fonds voor de Nederlandse Film en de Stichting Productiefonds voor Nederlandse Films gefuseerd tot de Stichting Nederlands Fonds voor de Film (nr 1613 en 1614)

Bijlage 2 **Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die in 1993 bestonden, maar niet zijn meegenomen in het onderzoek**

Ministerie	Naam van het orgaan	Wob/WNo #	
Justitie	Raden van Rechtsbijstand in strafzaken * 1	Ja	
	Bureau's voor consultatie * 2	Ja	
O&W	Onderwijsraad	Nee	
	Algemene academische ziekenhuizen *	Nee	
V&W	Havenbeheerders (bedoeld in artikel 12 van het Besluit voorkoming olieverontreiniging door schepen) *	Ja	
	Havenbeheerders (bedoeld in art. 7 Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke stoffen) *	Ja	
	Havenbeheerders (bedoeld in artikel 7 van het Besluit voorkoming olieverontreiniging door vuilnis van schepen) *	Ja	
	Bevoegde autoriteiten (als bedoeld in art. 1, onderdeel a van het Voorschriftenbesluit Registerloodsen) *	Ja	
	Bevoegde autoriteiten (bedoeld in art. 1, lid 1a, Loodsplichtbesluit) *	Ja	
	Instanties (als bedoeld in art. 5 en 8 Scheepvaartverkeerswet, etc) *	Ja	
	Commissie van beroep voor de loodsenexamens 3	Ja	
	Commissie voor de landelijke loodsenexamens 3	Ja	
	Commissie voor de regionale loodsenexamens 3	Ja	
	Examencommissie Certificaatloodsen 3	Ja	
	Erkende installateurs en reparateurs van tachografen *	Ja	
	Schoolcommissies als bedoeld in art. 2.3 van de Wet op de zeevaartdiploma's en art. 3.1 Examenbesluit Zeevaartdiploma's * 4	Ja	
	APK-keuringsstations *	Ja	
	EZ	Industriefaciliteit	Nee
	LNV	Stichting examens vakbekwaamheid Honden- en Kattenbesluit	Nee
Stichting Uitvoering Landbouwmaatregelen '74 5		Ja	
SZW	Emigratiebestuur 5	Nee	
	Gemeenschappelijke Medische Dienst 6	Ja	
WVC	Centraal College ex art. 3 van de Wet bevolkingsonderzoek op tuberculose 5	Ja	
	Commissie ex art. 14 van het Sera- en Vaccinsbesluit 5	Ja	
	Fonds voor bijzondere journalistieke projecten	Nee	
	Nationaal Comité 4 en 5 mei	Nee	
	Particuliere ziektekostenverzekeraars *	Nee	

Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen, als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo, Stb 1993,535)

Noten bij bijlage 2

* *Cluster van organen*

¹ *Voornemen tot opheffing. Taken werden uitgevoerd door Stichtingen Bureau's voor Rechtshulp (nr. 0601.0).*

² *Voornemen tot opheffing. Taken werden uitgevoerd door Stichtingen Bureau's voor Rechtshulp (nr. 0601.0).*

³ *Publieke neventaak van de in het onderzoek betrokken Nederlandse Loodsencorporatie (nr. 1221)*

⁴ *Publieke neventaak van het in het onderzoek betrokken Koninklijk Onderwijsfonds voor de Scheepvaart (nr. 1220)*

⁵ *Orgaan niet meer actief in 1993.*

⁶ *Orgaan in 1993 opgegaan in GAK (nr. 1562.1).*

Bijlage 3 **Overzicht van zelfstandige bestuursorganen die niet meegenomen zijn in het onderzoek van de Rekenkamer omdat zij na 31-12-1993 zijn ingesteld of vermoedelijk zullen worden ingesteld**

Ministerie	Naam van het orgaan	Wob/WNo*	Opmerkingen
Justitie	College van toezicht op de kansspelen	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Koninklijke Notariele Broederschap	Nee	Wordt bij wet een publiekrechtelijk zbo; dat was op 31-12-1993 nog niet het geval
	Raden voor Rechtsbijstand	Ja	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Stichting Reclassering Nederland	Nee	Op 31-12-1993 nog niet met openbaar gezag bekleed
Biza	Fonds Arbeidsongeschiktheidsverzekering Overheidspersoneel (FAOP)	Nee	Fonds op 31-12-1993 nog niet afgesplitst van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
	Nederlands Bureau Brandweerexamens	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Politieregio's	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Stichting Fonds Vrijwillig Vervroegd Uittreden Overheidspersoneel (VUT-Fonds)	Nee	Het fonds was op 31-12-1993 nog niet afgesplitst van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
	O&W	Informatie Beheer Groep	Ja
Financien	Waarderingskamer	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
VROM	Kadaster	Nee	Ingesteld per 1-6-1994
	Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Commissie van beroep als bedoeld in art. 3 van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993	Ja	Wet was op 31-12-1993 nog niet in werking getreden
	Instituut als bedoeld in art. 2 van de Wet rijonderricht motorrijtuigen 1993	Ja	Wet was op 31-12-1993 nog niet in werking getreden
	Rijksdienst voor het Wegverkeer	Nee	Op 31-12-1993 nog niet verzelfstandigd
EZ	Fonds voor economische structuurversterking	Nee	Fonds verrichtte op 31-12-1993 nog geen werkzaamheden
	Stichting Innovatie Centrum Netwerk	Nee	Op 31-12-1993 nog niet verzelfstandigd
LNV	Bureau Bijwerkingen Diergeneesmiddelen	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Groenfondsen	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Staatsbosbeheer	Nee	Op 31-12-1993 nog niet verzelfstandigd
SZW	Stoomwezen B.V.	Nee	Deels geprivatiseerd per 1-6-1994
	College van Toezicht Sociale Verzekeringen	Nee	Ingesteld per 1-1-1995
	Tijdelijke Instituut voor Coördinatie en Afstemming (TICA)	Nee	Ingesteld per 1-1-1995
WVC	Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA)	Nee	Vzelfstandigd per 1-7-1994
	Organisatie voor verstrekking van subsidiegelden voor internaten voor kinderen van binnenschippers en kermisexploitanten	Nee	Op 31-12-1993 nog niet verzelfstandigd
	Stichting Registratie Orgaandonatie	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld
	Topsportfonds	Nee	Op 31-12-1993 nog niet ingesteld

* Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo, Stb 1993,535)

Bijlage 4 **Overzicht van beschrijvende kenmerken van de zelfstandige bestuursorganen, betrokken in het onderzoek**

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****	
Buza	0501	NCO	stichting	02	1974	17200	-	15	
Justitie	0601.0	Stichtingen Bureaus voor Rechtshulp -	-	08	-	49 120	-	751	
	0601.1	St. Bur. voor Rechtshulp Amsterdam	stichting	08	1974	4 983	-	54	
	0602.0	Reclasseringsstichtingen	-	01	-	119 459	-	900	
	0602.1	Reclasseringsstichting Den Haag	stichting	01	1986	8 300	-	70	
	0603 0	Raden voor de Kinderbescherming	-	08	-	99 516	7 199	1 226	
	0603.2	Raad voor de Kinderbescherming Maastricht	geen rechts- persoonlijk- heid	08	1956	4 460	-	60	
	0605	Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven	sui generis	02	1976	5 000	-	18	
	0606	Registratiekamer	geen rechts- persoonlijk- heid	01	1989	4 500	-	28	
	0607	Ned. orde van advocaten (NOVA)	openb. lichaam art 134 Grondwet	01	1952	750	-	31	
	0608	Centrale Raad voor Strafrechts- toepassing	geen rechts- persoonlijkheid	01	1953	1 178	-	0	
	0609	Col.van Advies voor de Justitiele Kinderbescherming	geen rechts- persoonlijkheid	09	1989	29	-	0	
	0610.0	Kamers van Toezicht (notarisambt)	-	01	-	-	-	0	
	0610.2	Kamer van Toezicht Arnhem	geen rechts- persoonlijkheid	01	1842	-	-	0	
	0618	Regeringscommissaris BUMA	geen rechts- persoonlijkheid	01	1933	-	-	0	
	0619	College van Toezicht voor de Stichting Reprorecht	geen rechts- persoonlijkheid	01	1989	-	-	0	
	0620	Regeringscommissaris Stichting Thuiskopie	geen rechts- persoonlijkheid	01	1991	-	-	0	
	0621	College van toezicht voor de Stichting ter exploitatie van naburige rechten	geen rechts- persoonlijkheid	01	1993	-	-	0	
	Biza	0701	Kiesraad	geen rechts- persoonlijkheid	09	1951	10	9	0
		0702	Commissie belast met algemene leiding en beheer DGVP	geen rechts- persoonlijkheid	02	1949	100 000	-	(3)#
		0703	Stichting Arbeidsmarkt- en opleidingsfonds	stichting	02	1987	68 000	-	(16)
0704		LSOP	sui generis	09	1992	10 000	-	892	
0705		Stichting Administratie Indonesische Pensioenen	stichting	02	1951	222 761	-	0	
0761		ABP	sui generis	02	1922	5 021 601	-	3 386	

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak	Datum van oprchtng of aanwijzing **	Begrotings uitgaven 1993 (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten 1993 (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
O&W	0801	CCAP	geen rechts- persoonlijkheid	09	1972	40	-	0
	0802	Inst v. leerplanontwikkeling	sui generis	09	1975	28 521	-	282
	0803	KNAW	sui generis	09	1851	105 200	-	958
	0804	SVO	sui generis	09	1986	18 187	-	45
	0805	TNO	sui generis	10	1932	360 901	220 567	4 800
	0806	Instituut v Toetsontwikkeling	sui generis	09	1968	23 091	-	330
	0807	CEVO	geen rechts- persoonlijkheid	05	1981	4 210	-	0
	0808.0	Staatsexamencommissies	-	03	-	2 453	531	0
	0808.1	Staatsexamencommissie MAVO	geen rechts- persoonlijkheid	03	1971	1 130	104	0
	0809	NWO	sui generis	02	1950	416 392	-	4 251
	0810.0	Organen v het leerlingwezen	-	03	-	146 100	-	14 120
	0810.2	St. Vakopl. Bouwbedrijf	stichting	03	1946	11 000	-	84
	0811	Koninklijke Bibliotheek	sui generis	09	1798	25 773	-	219
	0812	RIOD	geen rechts- persoonlijkheid	10	1945	2 799	236	24
	0813	OV-Studentenkaart BV	BV	04	1989	2 000	3 500	67
	0864	Open Universiteit	sui generis	09	1985	71 802	-	664
	0865.0	Openbare Universiteiten	-	09	-	3 050 000	-	36 172
	0865.2	Universiteit Utrecht	sui generis	09	1636	644 500	-	5 688
	0866 0	Openbare Hogescholen	-	09	-	130 622	33 900	1 815
	0866.1	Rijkshogeschool IJselland	sui generis	09	1987	33 060	10 000	374
Financien	0901	De Nederlandsche Bank NV	NV	01	1814	-	1 953 500	1 612
	0902	Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	stichting	02	1965	122	-	69
	0903	Stichting Verzekeringskamer	stichting	01	1923	2 887	11 977	114
	0904	Stichting Effectenvernieuwings- bureau	stichting	08	1941	-	-	0
	0905	Stichting Toezicht Effectenverkeer	stichting	01	1988	-	-	10
	0906	Coöperatieve Centrale Raiffeisen- Boerenleenbank BA	coöperatie	01	1992	-	-	-
	0909	Stichting MOOZ	stichting	07	1986	-	-	(3)
Defensie	1001	Marineraad	geen rechts- persoonlijkheid	10	1928	-	-	0
VROM	1101.0	Huurcommissies	-	08	-	10 877	100	270
	1101.1	Huurcommissie Amsterdam	geen rechts- persoonlijkheid	08	1979	729	20	0
	1102	Reconstructiecommissie 'Midden Delfland'	geen rechts- persoonlijkheid	09	1978	-	-	-

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d. die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven 1993 (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten 1993 (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
	1104	Centraal Fonds voor de Volkshuis- vesting	sui generis	02	1988	-	-	3
	1105	Stichting Bureau Architectenregister	stichting	06	1988	225	-	5
	1106	ABOMA en KEBOMA	stichting	03	1984	-	-	(3)
	1108	IMAG	stichting	03	1974	-	-	-
	1110	KIWA	NV	03	1986	-	-	368
V&W	1201	Commissie Binnenvaartrampenwet	geen rechts- persoonlijkheid	10	1931	151	-	0
	1202	CBR	stichting	03	1927	-	-	876
	1204	NIWO	stichting	04	1954	-	-	72
	1205	St. Inschrijving Eigen Vervoer	stichting	06	1954	-	-	16
	1207	Raad voor de Luchtvaart	geen rechts- persoonlijkheid	10	1993	1 925	-	0
	1208	Raad voor de Scheepvaart	geen rechts- persoonlijkheid	10	1909	250	-	(3)
	1209	Spoorwegongevallenraad	geen rechts- persoonlijkheid	10	1915	109	-	0
	1210	Facilitair Bedrijf Loodswezen	BV	07	1988	-	61 600	577
	1211	Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie	sui generis	09	1993	32 486	28 103	821
	1212	Havenschap Terneuzen	sui generis	09	1971	-	-	17
	1213	Havenschap Vlissingen	sui generis	09	1970	1 929	-	27
	1214	ANWB-examensecretariaat	vereniging	03	1986	-	350	(3)
	1220	Inst afnemen examens/afgifte radardiploma's (Kon. Onderwijs fonds voor de Scheepvaart)	stichting	03	1921	-	-	(63)
	1221	Nederlandse Loodsencorporatie (NLC)	openb.lichaam art 134 Grondwet	05	1988	-	-	0
	1222	Regionale loodsencorporaties	sui generis	09	1988	-	-	0
	1224	Commissie van advies omtrent geschiktheid als scheepsbevrachter	geen rechts- persoonlijkheid	03	1954	-	-	0
	1226	Stichting Register Holland	stichting	03	1988	-	-	10
	1231	Instituut afgifte diploma's vervoer binnenvaart	stichting	03	1921	-	-	zie 1220
	1232	Stichting Bureau Examens voor het Beroepsvervoer (SBE)	stichting	03	1947	-	-	0
	1233	Stichting Examens Personenvervoer (SEP)	stichting	03	1978	-	-	(3)
	1234	Spoorwegpensioenfonds	sui generis	02	1925	-	-	135
	1235	KEMA	NV	03	1993	-	-	(3)
	1236	Instituut afgifte olie-afgifte boekje (Stichting Bureau Internationale Vaart)	stichting	08	1991	-	-	(3)
	1238	Inst. afgifte certificaat Vervoer Gevaarlijke Stoffen	stichting	03	1921	75	-	zie 1220

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven 1993 (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten 1993 (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
EZ	1301	Raad voor de Casinospelen	geen rechts- persoonlijkheid	04	1975	-	-	0
	1302.0	Kamers van Koophandel en Fabrieken -		06	-	-	-	1 924
	1302 1	Kamer van Koophandel en Fabr. Utrecht en Omstreken	sui generis	06	1852	-	-	104
	1303	IJkwezen BV	BV	03	1989	13 480	5 023	(63)
	1304	Octrooiraad	geen rechts- persoonlijkheid	08	1910	12 814	42 500	(151)
	1305	Orde van Octrooigemachtigden	sui generis	01	1936	-	-	0
	1306	NIVRA	openb. lichaam art 134 Grondwet	05	1962	-	-	87
	1309	St. Ned Inst voor Vliegtuigont- wikkeling en Ruimtevaart	stichting	02	1947	27 900	-	25
	1310	NOVEM	BV	02	1988	180 751	-	258
	1312	NOvAA	openb. lichaam art 134 Grondwet	05	1993	-	-	-
	1316	Waarborg platina, goud en zilver, N.V. NV		03	1986	-	-	70
	1318	CMO	stichting	02	1980	8 874	-	21
	1322	Instituut voor het midden- en kleinbedrijf Nederland	stichting	02	1991	28 492	-	380
	1323	Centrale Commissie voor de Statistiek	geen rechts- persoonlijkheid	09	1899	50	-	0
	1324	NKO/STERIN/STERLAB	stichting	03	1992	219	-	(16)
	1327	SCME	stichting	02	1982	6 400	-	29
	1328	STW	stichting	02	1981	19 009	-	0
LNV	1401.0	Keuringsinstituut voor teeltmateriaal	-	03	-	7 107	-	751
	1401.3	NAK	stichting	03	1932	4 173	-	37
	1402 0	Controle-instellingen voor de kwaliteit van landbouwprod.	-	01	-	6 632	-	351
	1402 7	Stichting Centraal Orgaan Zuivel- controle (COZ)	stichting	01	1975	1 103	-	130
	1403	Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector	stichting	01	1990	500	-	7
	1404	Rijkscommissie voor de keuring van niet-stamboekhengsten	geen rechts- persoonlijkheid	03	1939	-	-	0
	1405	Commissie van Beroep (art. 19 Paardenwet)	geen rechts- persoonlijkheid	08	1939	-	-	0
	1406	Stichting Borgstellingsfonds voor de Landbouw	stichting	02	1951	4 600	-	0
	1407.0	Grondkamers	-	08	-	3 455	2 400	0
	1407.1	Grondkamer Zuid-Holland	geen rechts- persoonlijkheid	08	1958	854	504	0
	1408	OVB	sui generis	02	1952	-	-	47
	1409	Kamer voor de Binnenvisserij	geen rechts- persoonlijkheid	04	1955	473	26	(3)

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven 1993 (x 1000) ****	Begrotings- ontvangsten 1993 (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
	1410	Raad voor het Kwekersrecht	geen rechts- persoonlijkheid	04	1942	64	4 430	(3)
	1411	Jachtfonds	sui generis	02	1954	4 280	-	(3)
	1412	Commissie/Bureau Beheer Landbouwgronden	sui generis	09	1983	88 004	-	0
	1414	Centrale Landinrichtingscommissie	geen rechts- persoonlijkheid	08	1985	-	-	0
	1415	St. Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw	stichting	02	1963	45 967	-	0
	1416	St. Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij	stichting	02	1975	1 650	-	0
	1417.0	Commissies Rassenlijsten	-	06	-	498	-	0
	1417.1	Commissie voor de Samenstelling van de rassenlijst voor bosbouw- gewassen	geen rechts- persoonlijkheid	06	1967	-	-	0
	1419.0	Erkende Stamboekverenigingen voor Paarden	-	03	-	-	-	131
	1419.2	KVNT	vereniging	03	1914	-	-	0
	1420	Stichting Fonds Nederlandse Veefokkerij	stichting	02	1944	-	-	0
	1421	Natuur- en recreatiegebied De Grevelingen	sui generis	09	1987	1 413	-	5
	1423	Stichting Gezondheidszorg voor Dieren	stichting	05	1971	34 633	-	172
	1425	Stichting Registratie Gezelschaps- dieren Nederland	stichting	06	1981	-	-	26
	1427	Herinrichtingscie. "Oost-Gr. en de Gr.-Dr. Veenkolonien	geen rechts- persoonlijkheid	09	1977	-	-	0
	1429	Stichting Landelijke Mestbank	stichting	06	1987	16 964	1 837	67
	1430	STOAS	stichting	02	1981	17 621	-	209
SZW	1501	SER	sui generis	05	1950	-	-	159
	1502.0	Keuringsinstituut Wet op de Gevaarlijke werktuigen	-	03	-	-	-	120
	1502.5	Stichting Ned. Instituut voor Lifttechniek	stichting	03	1956	-	-	108
	1505	Stichting Zeemanswelzijn Ned	stichting	02	1956	1 387	-	0
	1506	Pensioenkamer	sui generis	01	1984	-	-	2
	1507.0	Bedrijfslichamen	-	05	-	57 244	10 922	1 530
	1507.2	Hoofdbedrijfschap Ambachten	openb. lichaam art 134 Grondwet	05	1956	-	-	29
	1509	Stichting Keboma	stichting	03	1982	-	-	(16)
	1561	Toeslagenfonds	sui generis	02	1987	672 200	-	0
	1562.0	Gemeensch. uitvoeringsorganen	-	09	-	-	-	20 646
	1562.1	GAK	sui generis	09	1953	-	-	16 823
	1563.0	Bedrijfsverenigingen	-	02	-	-	-	7 727

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels-omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar-verslagen e d. die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven 1993 (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten 1993 (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
	1563	3 Bedrijfsvereniging voor gezondheid, geestelijke en maatschappelijke belangen	sui generis	02	1952	-		2 374
	1565	Algemeen Arbeidsongeschikt heidsfonds	sui generis	02	1976	10 891 000		0
	1566	Algemeen Werkloosheidsfonds	sui generis	02	1949		-	0
	1568	Arbeidsongeschiktheidsfonds	sui generis	02	1967		-	0
	1569	Arbeidsvoorzieningsorganisatie	sui generis	09	1991	1 712 800	129 400	5 336
	1572	Fonds Voorhef Pensioenverzek	sui generis	02	1989			0
	1573	Herkeuringscommissie Arbeids- omstandighedenwet	geen rechts persoonlijkheid	03	1952			0
	1576	Stichting Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven	stichting	04	1990		-	1
	1578	Sociale Verzekeringsraad	sui generis	01	1952			322
	1579	Sociale Verzekeringsbank	sui generis	02	1956	9 583 000		3 696
WVC	1601	CAOR	geen rechts persoonlijkheid	02	1954			0
	1602	College ter beoordeling van Geneesmiddelen	geen rechts- persoonlijkheid	06	1963	441		0
	1604	0 Cies voor Gebiedsaanwijzing		04	-	80		0
	1604	1 Cie Gebiedsaanwijzing Noord Brabant	geen rechts persoonlijkheid	04	1968			0
	1607	Commissie Sanering Ziekenhuis voorzieningen	geen rechts persoonlijkheid	02	1981			(16)
	1608	Praeventiefonds	sui generis	02	1950		-	8
	1609	Bedrijfsfonds voor de Pers	sui generis	02	1974			(3)
	1610	St Fonds voor de Letteren	stichting	02	1965	7 462		5
	1611	Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst	stichting	02	1982	2 799		2
	1612	Stichting Fonds voor Beeldende Kunsten Vormgeving en Bouwkunst	stichting	02	1987	24 690	-	21
	1613	Stichting Fonds voor de Nederlandse Film	stichting	02	1983	6 801		6
	1614	Stichting Productiefonds voor de Nederlandse Films	stichting	02	1956	5 601		3
	1615	Stichting Literaire Productie- en Vertalingenfonds	stichting	02	1991	3 278		5
	1616	Mondriaan Stichting	stichting	02	1993	4 186		(16)
	1617	Stichting Stimuleringsfonds voor de Architectuur	stichting	02	1993	4 500		4
	1618	Stichting Voorzieningsfonds voor Kunstenars (VVK)	stichting	02	1935	275		6
	1621	Nederlandse Filmkeuring	geen rechts persoonlijkheid	03	1977	373	50	3

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Ministerie	Nummer	Naam *	Rechtsvorm **	Code hoofdtak ***	Datum van oprichting of aanwijzing **	Begrotings uitgaven (x 1000) ****	Begrotings ontvangsten (x 1000) ****	(geschat) aantal personeels leden *****
	1623.0	Keuringsinstellingen Wet medische hulpmiddelen	-	03	-	-	-	(63)
	1623.1	Kunststoffen en Rubber Instituut TNO	sui generis	03	1980	-	-	16
	1631	Pensioen- en Uitkeringsraad	sui generis	02	1990	899 280	-	(351)
	1632	Het College voor de Bloedtransfusie van het Ned Rode Kruis	vereniging	05	1993	475	-	2
	1633	Fonds voor de Podiumkunsten	stichting	02	1993	8 089	-	9
	1635.0	Registratiecommissies	-	06	-	600	-	-
	1635.1	Specialisten Registratie Commissie der KNMG	vereniging	06	1955	-	-	-
	1661	Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties	stichting	02	1988	28 000	-	9
	1664	Dienst Omroepbijdragen	NV	07	1941	-	931 968	284
	1665	Commissariaat voor de Media	sui generis	01	1988	6 395	-	45
	1668	Centraal Administratiekantoor	stichting	02	1983	-	-	43
	1670.0	Ziekenfondsen	-	02	-	-	-	9 000
	1670.1	Ziekenfonds Amsterdam en Omstreken (ZAO)	privaatrechtelijke rechtspersoon	02	1984	-	-	468
	1671	Ziekenfondsraad	sui generis	01	1949	3 048 230	-	320
	1673	COTG	sui generis	08	1982	-	-	78
	1674	Stichting Uitvoering Omslagregeling WTZ	stichting	07	1989	-	-	13

* Zie voor de volledige namen van de organen bijlage 1 met corresponderende nummering van de zelfstandige bestuursorganen

** Voor de clusters van organen (nummers eindigend op 0) zijn de kolommen 'rechtsvorm' en 'datum' niet ingevuld daar zij divers kunnen zijn

*** Code van de hoofdtak die het orgaan als zelfstandig bestuursorgaan uitvoert

01 = uitoefenen van toezicht

02 = toekennen of weigeren van geldelijke uitkeringen

(verlenen van subsidies, garanties, kredieten, tegemoetkomingen in kosten, verzekeringen)

03 = beoordelen van kwaliteit, gevolgd door het geven van bindende uitspraken daarover

(keuren, certificeren, examineren, erkennen)

04 = verlenen van vergunningen

05 = opstellen van bindende regelgeving en/of voorschriften

06 = registreren

07 = innen van premies, heffingen, wettelijke bijdragen

08 = nemen van overige bindende beslissingen (in individuele gevallen)

09 = adviseren, stimuleren, ondersteunen, coördineren, opleiden, voorlichten, etc

10 = onderzoeken

11 = anders

N B Taak 03 en 04 hebben betrekking op individuele gevallen

Taak 05 betreft regelgeving voor groepen van personen/organisaties

Taak 08 betreft o a 'quasi' rechtspraak (bijv door huurcommissies)

**** Vermelding is voorlopige uitkomst 1993

***** Vermeld is het aantal fte, indien dit niet bekend was, is het (geschatte) aantal personeelsleden vermeld

Aan de Rekenkamer zijn slechts aantallen in bepaalde klassen opgegeven. De tussen haakjes geplaatste aantallen zijn de klassegemiddelden

N B Gegevens over het financieel belang van de in het onderzoek betrokken zelfstandige bestuursorganen en informatie wat betreft hun taken en personeels omvang konden voor een deel worden ontleend aan de door de ministeries verstrekte informatie. De informatie is aangevuld met gegevens uit jaar verslagen e d die bij de organen zelf zijn opgevraagd

Bijlage 5 **Overzicht van organisaties die in de loop van het onderzoek onder de aandacht zijn gekomen, maar die niet meegenomen zijn in het onderzoek. Van deze organen is het niet duidelijk of het zelfstandige bestuursorganen betreft.**

Ministerie	Naam van het orgaan	Wob/WNo*	Toelichting
Buiza	Netherlands University Foundation for International Cooperation (NUFFIC)	Nee	Ontvangt Rijksgeld. Beslist zelfstandig over de verstrekking van beurzen aan studenten. Beslist over de toekenning van ontwikkelingsgelden voor universiteiten in ontwikkelingslanden. Voert (aan het NUFFIC uitbestede) programma's uit. Geeft informatie en adviezen.
	Nederlandse Financieringsmaatschappij voor ontwikkelingslanden NV (FMO)	Nee	De FMO is een Nederlandse ontwikkelingsbank die zich toelegt op de verstrekking van lange-termijn financieringen aan particuliere bedrijven in ontwikkelingslanden. De Nederlandse Staat bezit 51% van de aandelen van de FMO.
	Medefinancieringsorganisaties (CEBEMO, HIVOS, ICCO, NOVIB)	Nee	Verlenen van financiële hulp aan particuliere organisaties in ontwikkelingslanden, waartoe de MFO's ook een bijdrage ontvangen in het kader van het medefinancieringsprogramma van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Dat deel van hun werkzaamheden lijkt kenmerken van openbaar gezag te vertonen.
Justitie	Stichting Buma/Stemra	Nee	Zijn bij of krachtens wet met de bevoegdheid bekleed tot het vaststellen en heffen van auteursrechtelijke vergoedingen. Het betreft (privaatrechtelijke) rechtsbetrekkingen tussen burgers. Het collectief beheer van auteursrecht is in de wet vastgelegd tot steun van rechtshabbers. Door de minister van Justitie benoemde toezichthouders brengen verslag uit. De minister keurt statuten en reglementen goed. De toezichthouders zijn in het AR-onderzoek betrokken.
	Stichting Reprerecht	Nee	
	Stichting Thuiskopie	Nee	
	Stichting Onderhandelingen Thuiskopie-vergoeding (SONT)	Nee	
	Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (SENA)	Nee	
	Instellingen voor (gezins)voogdij	Nee	Voeren door de rechter gedelegeerde taken uit.
	Spoorwegpolitie	Nee	Heeft opsporingsbevoegdheid onder verantwoordelijkheid van de betrokken officier van Justitie.
Biza	Stichting Nationaal Rampenfonds	Nee	Verleent financiële steun aan particulieren die getroffen zijn door een (nationale) ramp, op basis van een reglement dat door de ministerraad is goedgekeurd. De stichting heeft bij (recente) rampen een gift respectievelijk een bijdrage ontvangen van de rijksoverheid.
O&W	Besturen van onderwijsinstellingen	Nee	Examineren en afgeven van door de overheid erkende diploma's.
	Participatiefonds	Nee	Beoordeelt door schoolbesturen voorgenomen ontslagen. Is verantwoordelijk voor de wachtgelduitgaven in het basis-, voortgezet en beroepsonderwijs. De scholen zijn verplicht lid van het fonds.
	Stichting voor Vluchteling Studenten (University Assistance Fund)	Nee	Ontvangt subsidie ter ondersteuning van vluchtelingen en asielzoekers bij hun studie.

* Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen, als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo, Stb. 1993 535)

Ministerie	Naam van het orgaan	Wob/WNo*	Toelichting
	Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs	Nee	Beheert het Vervangingsfonds. Scholen voor primair en voortgezet onderwijs zijn verplicht bij dit fonds aangesloten en betalen daarvoor een premie. De stichting vergoedt uit het fonds de kosten van vervanging van zieke leerkrachten.
	Waarborgfonds hogescholen	Nee	De hogescholen hebben het fonds gezamenlijk opgericht en zijn erbij aangesloten. Het fonds staat borg voor de nakoming van rente- en aflossingsverplichtingen van door de hogescholen opgenomen leningen.
Financien	Nederlandsche Credietverzekering-maatschappij NV (NCM)	Nee	De maatschappij is bij beschikking gemachtigd om namens de Staat contracten af te sluiten. Er zijn regels voor bekostiging overeengekomen. Er is een regerings-commissaris benoemd. De minister van Financien beslist over de risico's van herverzekering.
Defensie	Commissie gewetensbezwaren immunisatie militairen	Nee	Externe adviesorganen met mandaat. Adviezen van deze organen worden (vrijwel) altijd opgevolgd. De minister neemt formeel de eindbeslissingen.
	Commissie van advies inzake gewetensbezwaren militaire dienst	Nee	
VROM	Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Nee	Eigen vermogen is opgebracht door woningcorporaties. Rijksoverheid staat garant.
	Stichting Garantie Instituut Woningbouw (GIW)	Nee	Garantstelling van het Rijk is in 1993 beëindigd.
V&W	Commissie voor de zeevisvaartexamens	Ja	Ambtenaren, hiërarchisch ondergeschikt aan de minister van Verkeer en Waterstaat.
	Commissie voor de stuurliedenexamens	Ja	Ambtenaren, hiërarchisch ondergeschikt aan de minister van Verkeer en Waterstaat.
	Commissie voor de examens van scheepwerktuigkundigen	Ja	Ambtenaren, hiërarchisch ondergeschikt aan de minister van Verkeer en Waterstaat.
	Commissie van Deskundigen voor de Rijnvaart als bedoeld in art. 3 van het Besluit Reglement onderzoek schepen op de Rijn	Ja	Bestaat geheel uit ambtenaren. Voorzitter is het hoofd van de Scheepvaartinspectie (min. van V&W).
	Erkende classificatiebureaus als bedoeld in art. 2.12 van het Reglement onderzoek schepen op de Rijn	Ja	Ministerie geeft uiteindelijk zelf het Certificaat van onderzoek af.
	Onderzoekingsbureaus als bedoeld in art. 27.5 van de Binnenschepenwet, juncto art. 21 van het Binnenschepenbesluit	Ja	Ministerie geeft uiteindelijk zelf het Certificaat van onderzoek af.
	Bevoegde autoriteiten (als bedoeld in art. 2 van het Besluit Reglement Rijnschipperspatenten (Commissie van Deskundigen))	Ja	Bestaat geheel uit ambtenaren. Voorzitter is het hoofd van de Scheepvaartinspectie.
	Bevoegde autoriteiten (als bedoeld in artikel 3 van het Besluit Rijnvaartpolitie-reglement (Commissie van Deskundigen))	Ja	Bestaat geheel uit ambtenaren. Voorzitter is het hoofd van de Scheepvaartinspectie.
	Rijkshavenmeester Westerschelde	Ja	Rijksambtenaar.
	Bevoegde autoriteit (bedoeld in Scheepvaart-reglement Eemsmonding)	Ja	Rijksambtenaar.

* Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen, als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wo's en WNo Stb 1993, 535)

Ministerie	Naam van het orgaan	Wob/WNo*	Toelichting
EZ	Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen	Nee	Leveren een bijdrage aan de versterking van de regionale economische structuur en verbetering van de werkgelegenheidssituatie d m v promotie, acquisitie, innovatiebevordering, financiering bedrijfsbegeleiding en voorlichting
	Nederlands Normalisatie Instituut (NNI)	Nee	Stelt NEN normen op Geeft algemene voorschriften af Niet bindende marktordening
	Stichting Economische samenwerking Nederland Oost Europa (SENO)	Nee	Dit is een revolving fund, dat verzekeringsovereenkomsten m b t leaseconstructies in herverzekering laat nemen SENO geeft NCM toestemming een dekkingtoezegging te doen
	Stichting Raad voor de Certificatie	Nee	Verricht niet wettelijk verplichte certificeringen Beslissingen van groot belang voor marktpartijen Om aangemerkt te kunnen worden als notified body zal in de toekomst certificering van de RVC noodzakelijk zijn, de RVC zal dan wel worden aangemerkt als zelfstandig bestuursorgaan
LNV	College voor de Toelating van Bestrijdingsmiddelen (CTB)	Nee	Toetst toelatingsaanvragen aan de hand van normen en criteria, opgesteld door het ministerie Neemt namens de betrokken ministers een beslissing omtrent de toe of afwijzing van de aanvraag tot toelating
	Stichting Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID)	Nee	Inspecteurs hebben opsporingsbevoegdheid gekregen van het Openbaar Ministerie Staan onder toezicht van de commandanten van de regionale Politiekorpsen
WVC	Keuringsraad aanprijzing medische aspecten (KAMA)	Nee	Wetsartikel is nooit van kracht geworden Bestaande KOAG functioneert naar het oordeel van de minister naar behoren Zelfregulering Geen financiële of personele binding met de rijksoverheid Vrijwillige aansluiting
	Keuringsraad voor de Openlijke Aanprijzing van Geneesmiddelen (KOAG)	Ja	
	Raad van Toezicht van Videovoorlichting	Nee	Geen overheidsinvloed (zelfregulering) Houdt toezicht op het naar leeftijdsgroep classificeren van videofilms door de producent of importeur zelf Beperkt bereik, geen sanctiemogelijkheid
	Stichting Comite Kinderpostzegels	Nee	Verdeelt opcenten van de kinderpostzegels, waarvan het de vraag is of dat rijksgeld is Het verdeelplan van deze opcenten moet volgens een Koninklijk Besluit van 1968 door WVC worden goedgekeurd Van ambtelijke zijde werd gesteld dat het besluit sinds de privatisering van de PTT ingetrokken had moeten zijn

* Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo Stb 1993 535)

<i>Ministerie</i>	<i>Naam van het orgaan</i>	<i>Wob/WNo*</i>	<i>Toelichting</i>
	Stichting Reclame Code (Reclame Code Commissie/College van Beroep)	Nee	Zelfregulering. In principe geen binding met het ministerie. Sinds 1992 is het volgens het Mediabesluit voor commerciële omroepen die reclame willen maken verplicht zich bij de Stichting Reclame Code aan te sluiten en zich te onderwerpen aan de opgestelde Reclame Code.
	Nationaal Restauratiefonds (NRF)	Nee	Verschaft subsidies en laagrentende hypotheeklen aan monumenteneigenaren. Vervult een loketfunctie, omdat de Rijksdienst voor de Monumentenzorg de toekenning bepaalt. Beheren het revolving fund en bepalen de besteding van de opbrengsten. Werkzaamheden zijn uitbesteed.
	Aids-fonds	Nee	Tussen het Aids fonds en het ministerie van WVC is een overeenkomst gesloten, waarbij het ontwikkelingsbudget aan het Aids fonds is overgedragen. Onduidelijk is, of het Aids-fonds een bepaalde subsidieregeling voor WVC uitvoert.

** Deze kolom betreft het al dan niet vermeld zijn van de organen in de bijlage van het Aanwijzingsbesluit bestuursorganen als bedoeld in de Wet openbaarheid van bestuur en de Wet Nationale ombudsman (Aanwijzingsbesluit bestuursorganen Wob en WNo. Stb. 1993/535)*

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	toedeling publieke taak bij of krachtens wet	bepalen over nevenwerkzaamheden	bevestigingswijze bij of krachtens wet	bepalen over jaarverslag	bepalen over jaartekening	bepalen over accountantsverklaring	bepalen over evaluatie onderzoek	bepalen over de benoeming van het bestuur	bepalen taken/bevoegd i g v meer echelons	bepalen totstandkoming arbeidsvoorwaarden	bepalen openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WNO	bepalen over klachten
Buza	0501	St Nat Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontw -samenwerking															
Justitie	0601 1	Stichting Rechtsbijstand / Bureau voor Rechtshulp Amsterdam															
	0602 1	Stichting Reclassering Den Haag															
	0603 2	Raad voor de Kinderbescherming Maastricht															
	0605	Commissie Schedefonds Geweldsmisdrijven															
	0606	Registratiekamer															
	0607	Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA)															
	0608	Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing															
	0609	College van Advies voor de Justitiele Kinderbescherming (CVA)															
	0610 2	Kamer van Toezicht op het notarisambt Arnhem															
	0618	Regeringscommissaris voor de Vereniging BUMA															
	0619	College van Toezicht voor de Stichting Reprorecht															
0620	Regeringscommissaris voor de Stichting Thuiskopie																
0621	College van Toezicht voor de St exploitatie van naburige rechten																
Biza	0701	Kiesraad															
	0702	Commissie algemene leiding en beheer van de DGVP															
	0703	Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds voor de Overheid															
	0704	Landelijk Selectie en Opleidingsinstituut Politie (LSOP)															
	0705	Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)															
	0761	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)															
O&W	0801	Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing a s eerstejaarsstudenten															
	0802	Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO)															
	0803	Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)															
	0804	Instituut voor Onderzoek van het Onderwijs (SVO)															
	0805	Ned Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek															
	0806	Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO)															

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	bepalingen over nevenwerkzaamheden	bekostigingswijze bij of krachtens wet	bepaling over jaarverslag	bepaling over jaarrekening	bepaling over accountantsverklaring	bepaling over evaluatie onderzoek	bepaling over de benoeming van het bestuur	bepaling taken/bevoegd i g v meer echelons	bepaling totstandkoming arbeidsvoorwaarden	bepaling openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WvO	bepaling over klachten
Financien	0807	Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO)														
	0808 1	Staatsexamencommissie M A V O														
	0809	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)														
	0810 2	Stichting Vakopleiding Bouwbedrijf														
	0811	Koninklijke Bibliotheek														
	0812	Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD)														
	0813	OV Studentenkantoor BV														
	0864	Open Universiteit														
	0865 2	Universiteit Utrecht														
	0866 1	Rijks Hogeschool IJsseland														
	0901	De Nederlandsche Bank NV (DNB)														
	0902	Stichting Waarborgfonds Motorverkeer														
	0903	Stichting Verzekeringkamer														
	0904	Stichting Effectenvernieuwingsbureau														
0905	Stichting Toezicht Effectenverkeer															
0906	Coöperatieve Centrale Raiffeisen Boerenleenbank BA															
0909	St Medefin Oververteenwoordiging Oudere Ziekenfondsverzekerden															
Defensie	1001	Nederlandsche Manneraad														
VROM	1101 1	Huurcommissie Amsterdam														
	1102	Reconstructiecommissie 'Midden Delfland'														
	1104	Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting														
	1105	Stichting Bureau Architectenregister														
	1106	Keuringsinstelling Wet Geluidhinder (Stichting ABOMA + KEBOMA)														
	1108	Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)														
	1110	Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen NV (KIWA)														
	V&W	1201	Commissie Binnenvaartrampenwet													
1202	Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)															
1204	Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO)															

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	toedeling publieke taak bij of krachtens wet	bepalingen over nevenwerkzaamheden	bekostigingswijze bij of krachtens wet	bepaling over jaarverslag	bepaling over jaartekening	bepaling over accountantsverklaring	bepaling over evaluatie onderzoek	bepaling over de benoeming van het bestuur	bepaling taken/bevoegd i g v meer echelons	bepaling totstandkoming arbeidsvoorwaarden	bepaling openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WNO	bepaling over klachten
	1205	Stichting Inschrijving Eigen Vervoer (SIEV)															
	1207	Raad voor de Luchtvaart															
	1208	Raad voor de Scheepvaart															
	1209	Spoorwegongevallenraad															
	1210	Facilitair Bedrijf Loodswezen B V															
	1211	Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie															
	1212	Havenschap Terneuzen															
	1213	Havenschap Vlissingen															
	1214	Instantie examen en afgifte klein vaarbewijs/ANWB examensecretariaat															
	1220	Instantie examen en afgifte van radardiploma's (KOF)															
	1221	Nederlandse Loodsencorporatie (NLC)															
	1222	Regionale Loodsencorporaties															
	1224	Commissie van advies omtrent de geschiktheid als scheepsbevrachter															
	1226	Erkend part onderzoeksbureau Schepenbesluit 1965 (Register Holland)															
	1231	Instelling examen en afgifte van diploma's vervoer binnenvaart (KOF)															
	1232	Stichting Bureau Examen voor het Beroepsvervoer															
	1233	Stichting Examen Personeelvervoer															
	1234	Spoorwegpensioenfonds															
	1235	Aangemeelde instantie Europese Richtlijn Randapparatuur (N.V. KEMA)															
	1236	Stichting Bureau Internationale Vaart															
	1238	Instantie afgifte certificaat Vervoer Gevaarlijke Stoffen (KOF)															
EZ	1301	Raad voor de Casinospelen															
	1302 1	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken															
	1303	IJkwezen B V															
	1304	Octrooiraad															
	1305	Orde van Octrooigemachtigden															
	1306	Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA)															
	1309	St. Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart															
	1310	Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu NV (NOVEM)															

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Ministère	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	toedeling publieke taak bij of krachtens wet	bepalen over nevenwerkzaamheden	bekostigingswijze bij of krachtens wet	bepalen over jaarverslag	bepalen over jaarrekening	bepalen over accountantsverklaring	bepalen over evaluatie onderzoek	bepalen over de benoeming van het bestuur	bepalen taken/bevoegd i g v meer echelons	bepalen totstandkoming arbeidsvoorwaarden	bepalen openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WNO	bepaling over klachten
	1312	Nederlandse Orde van Accountants administratieconsulenten (NOvAA)															
	1316	Waarborg Platina, Goud en Zilver N V															
	1318	Stichting Coördinate Maritiem Onderzoek (CMO)															
	1322	Stichting Instituut voor het Midden- en Kleimbedrijf Nederland															
	1323	Centrale Commissie voor de Statistiek															
	1324	NKO/STERIN/STERLAB															
	1327	Stichting Centra voor Micro electronica (CME)															
	1328	Stichting voor de Technische Wetenschappen (STW)															
LNV	1401 3	St Ned Alg Keuringsdienst Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen															
	1402 7	Stichting Centraal Orgaan Zuivelcontrole (COZ)															
	1403	Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector															
	1404	Rijkscommissie voor de keuring van niet-stamboekhengsten															
	1405	Commissie van Beroep (art 19 Paardenwet)															
	1406	Stichting Borgstellingsfonds voor de landbouw															
	1407 1	Grondkamer Zuid-Holland															
	1408	Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVV)															
	1409	Kamer voor de Binnenvisserij															
	1410	Raad voor het Kwekersrecht															
	1411	Jachtfonds															
	1412	Commissie/Bureau Beheer Landbouwgronden															
	1414	Centrale Landinrichtingscommissie															
	1415	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw															
	1416	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij															
	1417 1	Commissie samenstelling van de rassenlijst voor bosbouwgewassen															
	1419 2	Koninklijke Vereniging 'Het Nederlandsche Trekpaard' (KVNT)															
	1420	Stichting Fonds Nederlandse Veefokkerij															
	1421	Natuur- en recreatiegebied De Grevelingen															
	1423	Stichting Gezondheidszorg voor Dieren															

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	toedeling publieke taak bij of krachtens wet	bepalen over nevenwerkzaamheden	bekostigingswijze bij of krachtens wet	bepalen over jaarverslag	bepalen over jaarrekening	bepalen over accountantsverklaring	bepalen over evaluatie onderzoek	bepalen over de benoeming van het bestuur	bepalen taken/bevoegdth 1 g v meer echelons	bepalen totstandkoming arbeidsvoorwaarden	bepalen openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WNO	bepalen over kichten
	1425	Stichting registratie gezechapsdieren Nederland															
	1427	Herinrichtingscommissie 'Oost Gr en de Gr. Dr. Veenkoloniën'															
	1429	Stichting Landelijke Mestbank															
	1430	St Ontwikkeling van Agrarische Onderwijskunde en Scholing (STOAS)															
SZW	1501	Sociaal Economische Raad (SER)															
	1502 5	Stichting Nederlands Instituut voor Lifftechniek (Liftnsttuut)															
	1505	Stichting Zeemansweilzjn Nederland															
	1506	Pensioenkamer															
	1507 2	Hoofdbedrijfschap Ambachten															
	1509	Erk inst art 141 Veiligheidsbesl Fabrieken/Werkplaatsen (KEBOMA)															
	1561	Toeslagenfonds															
	1562 1	Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK)															
	1563 3	Bedrijfsvereniging Gezondheid, Geestelijke en Maatschap Belangen															
	1565	Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds															
	1566	Algemeen Werkloosheidsfonds															
	1568	Arbeidsongeschiktheidsfonds															
	1569	Arbeidsvoorzieningsorganisatie															
	1572	Fonds Voorheffing Pensioenverzekering															
	1573	Herkeuringcommissie Arbeidsomstandighedenwet															
	1576	Stichting Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven in Nederland															
	1578	Sociale Verzekeringsraad															
1579	Sociale Verzekeringsbank																
WVC	1601	Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesie (CAOR)															
	1602	College ter beoordeling van geneesmiddelen															
	1604 1	Commissie voor Gebiedsaanwijzing Noord Brabant															
	1607	Commissie Sanering Ziekenhuisvoorzieningen															
	1608	Praeventiefonds															
1609	Bedrijfsfonds voor de Pers																

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	motivering	doelstelling	toedeling publieke taak bij of krachtens wet	bepalingen over nevenwerkzaamheden	bekostigingswijze bij of krachtens wet	bepaling over jaartelag	bepaling over jaartekening	bepaling over accountantsverklaring	bepaling over evaluatie onderzoek	bepaling over de benoeming van het bestuur	bepaling taken/bevoegdheid i g v meer echelons	bepaling totstandkoming arbeidsovereenkomsten	bepaling openbaarheid vergadering van bestuur	aangewezen in Aanw besluit Wob en WNO	bepaling over klachten
	1610	Stichting Fonds voor de Letteren															
	1611	Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst															
	1612	Stichting Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst															
	1613	Stichting Fonds voor de Nederlandse Film															
	1614	Stichting Productiefonds voor Nederlandse Films															
	1615	Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds															
	1616	Mondraan Stichting															
	1617	Stichting Stimuleringsfonds voor de Architectuur															
	1618	Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars (VVK)															
	1621	Nederlandse Filmkeuring															
	1623 1	Kunststoffen en Rubber Instituut TNO															
	1631	Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)															
	1632	College voor de Bloedtransfusie van het Nederlandse Rode Kruis															
	1633	Stichting Fonds voor de Podiumkunsten															
	1635 1	Specialisten Registratie Commissie van de KNMG															
	1661	Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties															
	1664	Dienst Omroepbijdragen van de Koninklijke PTT Nederland NV															
	1665	Commissariaat voor de Media															
	1668	Centraal Administratiekantoor															
	1670 1	Ziekenfonds Amsterdam en Omstreken (ZAO)															
	1671	Ziekenfondsraad															
	1673	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)															
	1674	St Uitvoering Omslagregeling Wet Toegang Ziektekostenverzekering															

○ = aspect is geregeld ● = aspect is niet geregeld nvt = aspect is niet van toepassing

Bijlage 7 **Overzicht van minimaal wenselijk geachte aspecten die zijn geregeld met betrekking tot het toezicht op zelfstandige bestuursorganen**

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	Type orgaan *	betrokken bij uitvoering EG-regelgeving	algemeen inlichtingrecht van de minister	specifiek inlichtingrecht van de minister	verplichte toezending jaarverslag	verplichte toezending strategegevens	verplichte toezending jaarrekening	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	bevoegd min vaststellen/goedk jaarrekening	bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	bevoegd minister om aanwijzingen te geven	bevoegd min geven van aanw bij taakverwaanzing	bevoegd min stellen nadere regels
Buiza	0501	St. Nat. Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontw.-samenwerking	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○
Justitie	0601.1	Stichting Rechtsbijstand/Bureau voor Rechtshulp Amsterdam	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0602.1	Stichting Reclassering Den Haag	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0603.2	Raad voor de Kinderbescherming Maastricht	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0605	Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0606	Registratiekamer	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0607	Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0608	Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0609	College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming (CVA)	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0610.2	Kamer van Toezicht op het notarisambt Arnhem	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0618	Regeringscommissaris voor de Vereniging BUMA	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0619	College van Toezicht voor de Stichting Reprorecht	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0620	Regeringscommissaris voor de Stichting Thuiskopie	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0621	College van Toezicht voor de St. exploitatie van naburige rechten	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	Biza	0701	Kiesraad	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
0702		Commissie algemene leiding en beheer van de DGVP	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
0703		Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds voor de Overheid	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
0704		Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
0705		Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
0761		Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
O&W	0801	Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing a.s. eerstejaarsstudenten	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0802	Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0803	Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	type orgaan *	betrokken bij uitvoering Eg-regelgeving	algemeen inlichtingrecht van de minister	specifiek inlichtingrecht van de minister	verplichte toezending jaarverslag	verplichte toezending prestatiegegevens	verplichte toezending jaarrekening	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	bevoegd minister om aanwijzingen te geven	bevoegd min geven van aanw bij taakverwaarlozing	bevoegd min stellen nadere regels
	0804	Instituut voor Onderzoek van het Onderwijs (SVO)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0805	Ned. Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0806	Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0807	Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO)	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0808.1	Statsexamencommissie M.A.V.O.	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0809	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0810.2	Stichting Vakopleiding Bouwbedrijf	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0811	Koninklijke Bibliotheek	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0812	Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD)	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0813	OV-Studentenkaart BV	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0864	Open Universiteit	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0865.2	Universiteit Utrecht	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0866.1	Rijks Hogeschool IJsseland	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Financien	0901	De Nederlandsche Bank NV (DNB)	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0902	Stichting Waarborgfonds Motorverkeer	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0903	Stichting Verzekeringkamer	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0904	Stichting Effectenvernieuwingsbureau	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0905	Stichting Toezicht Effectenverkeer	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0906	Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank BA	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	0909	St. Medefin. Oververenwoordiging Oudere Ziektenfondsverzekerden	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Defensie	1001	Nederlandsche Marineraad	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
VROM	1101.1	Huurcommissie Amsterdam	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1102	Reconstrucommissie 'Midden Delfland'	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	type orgaan *	betrokken bij uitvoering EG regelgeving	algemeen inlichtingenrecht van de minister	specifiek inlichtingenrecht van de minister	verplichte toezending jaartekening	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	Bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd minister om aanwijzingen te geven	Bevoegd min geven van aanw bij taakverwaarlozing	Bevoegd min stellen nadere regels
	1104	Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1105	Stichting Bureau Architectenregister	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1106	Keuringsinstelling Wet Geluidhinder (Stichting ABOMA + KEBOMA)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1108	Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1110	Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen NV (KIWA)	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
V&W	1201	Commissie Binnenvaartrampwet	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1202	Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1204	Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1205	Stichting Inschrijving Eigen Vervoer (SIEV)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1207	Raad voor de Luchtvaart	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1208	Raad voor de Scheepvaart	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1209	Spoorwegongevallenraad	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1210	Facilitair Bedrijf Loodswezen B.V.	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1211	Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1212	Havenschap Terneuzen	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1213	Havenschap Vlissingen	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1214	Instantie examen en afgifte klein vaarbewijs/ANWB-examensecretariaat	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1220	Instantie examen en afgifte van radardiploma's (KOF)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1221	Nederlandse Loodsencorporatie (NLC)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1222	Regionale Loodsencorporaties	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1224	Commissie van advies omtrent de geschiktheid als scheepsbevrachter	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1226	Erkend part. onderzoekbureau Schepenbesluit 1965 (Register Holland)	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1231	Instelling examen en afgifte van diploma's vervoer binnenvaart (KOF)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1232	Stichting Bureau Examen voor het Beroepsvervoer	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1233	Stichting Examen Personeelvervoer	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister * 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	Type orgaan *	betrokken bij uitvoering EG-regelgeving	algemeen inlichtingenrecht van de minister	specifiek inlichtingenrecht van de minister	verplichte toezending jaarverlag	verplichte toezending prestatiegegevens	verplichte toezending jaarrekening	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	bevoegd minister om aanwijzingen te geven	bevoegd min geven van aanw bij taakverwaarlozing	bevoegd min stellen nadere regels
	1234	Spoorwegpensioenfonds	4	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1235	Aangemelde instantie Europese Riechtlijn Randapparatuur (N.V. KEMA)	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1236	Stichting Bureau Internationale Vaart	4	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1238	Instantie afgifte certificaat Vervoer Gevaarlijke Stoffen (KOF)	3	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
EZ	1301	Raad voor de Casinospelen	4	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1302.1	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1303	IJkwezen B.V.	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1304	Octroiraad	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1305	Orde van Octrooigemachtigden	4	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1306	Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1309	St. Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1310	Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu NV (NOVEM)	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1312	Nederlandse Orde van Accountants-administratieconsulenten (NOvAA)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1316	Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.	4	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1318	Stichting Coördinatie Maritiem Onderzoek (CMO)	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1322	Stichting Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf Nederland	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1323	Centrale Commissie voor de Statistiek	2	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1324	NKO/STERIN/STERLAB	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1327	Stichting Centra voor Micro-electronica (CME)	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1328	Stichting voor de Technische Wetenschappen (STW)	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
LNV	1401.3	St. Ned. Alg. Keuringsdienst Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1402.7	Stichting Centraal Orgaan Zuivelcontrole (COZ)	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1403	Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector	1	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1404	Rijkscommissie voor de keuring van niet-stamboekhengsten	2	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1405	Commissie van Beroep (art.19 Paardenwet)	2	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tanieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tanieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	type orgaan *	betrokken bij uitvoering EG regelgeving	algemeen inlichtingenrecht van de minister	specifiek inlichtingenrecht van de minister	verplichte toezending jaarrapport	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	bevoegd min vaststellen/goedkuren jaarrekening	bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	bevoegd minister om aanwijzingen te geven	bevoegd min geven van aanw bij taakverwaarlozing	bevoegd min stellen nadere regels
	1406	Stichting Borgstellingsfonds voor de landbouw	1	●	○	○	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○
	1407.1	Grondkamer Zuid-Holland	2	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1408	Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVb)	4	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1409	Kamer voor de Binnenvisserij	2	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1410	Raad voor het Kwekersrecht	2	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1411	Jachtfonds	1	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1412	Commissie/Bureau Beheer Landbouwgronden	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1414	Centrale Landinrichtingscommissie	2	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○
	1415	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1416	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1417.1	Commissie samenstelling van de rassenlijst voor bosbouwgewassen	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1419.2	Koninklijke Vereniging 'Het Nederlandsche Trekpaard' (KVNT)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1420	Stichting Fonds Nederlandse Veefokkerij	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1421	Natuur- en recreatiegebied De Grevelingen	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1423	Stichting Gezondheidszorg voor Dieren	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1425	Stichting registratie gezelschapsdieren Nederland	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1427	Herinrichtingscommissie 'Oost-Gr. en de Gr.-Dr.Veenkolonien'	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1429	Stichting Landelijke Mestbank	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1430	St. Ontwikkeling van Agrarische Onderwijskunde en Scholing (STOAS)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
SZW	1501	Sociaal Economische Raad (SER)	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1502.5	Stichting Nederlands Instituut voor Lijftechniek (Lifinstituut)	4	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1505	Stichting Zeemanswelzijn Nederland	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1506	Pensioenkamer	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1507.2	Hoofdbedrijfschap Ambachten	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1509	Erk. inst. art. 141 Veiligheidsbesl. Fabrieken/Werkplaatsen (KEBOMA)	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1561	Toeslagenfonds	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministere	Nummer	Naam van het orgaan	type orgaan *	Betrokken bij uitvoering EG regelgeving	algemeen inlichtingrecht van de minister	specifiek inlichtingrecht van de minister	Verplichte toezending jaarrapport	Verplichte toezending accountantsverklaring	Verplichte toezending evaluatierapport	Verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	Bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	Bevoegd min stellen nadere regels
	1562.1	Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK)	4	●	t	t	●	●	nvt	●	●	○	○	○	○	○	○
	1563.3	Bedrijfsvereniging Gezondheid, Geestelijke en Maatschap. Belangen	4	●	○	○	○	●	nvt	○	○	○	○	○	○	○	○
	1565	Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds	4	●	○	○	○	●	nvt	○	○	○	○	○	○	○	○
	1566	Algemeen Werkloosheidsfonds	4	●	○	○	○	●	nvt	○	○	○	○	○	○	○	○
	1568	Arbeidsongeschiktheidsfonds	4	●	○	○	○	●	nvt	○	○	○	○	○	○	○	○
	1569	Arbeidsvoorzieningsorganisatie	1	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1572	Fonds Voorheffing Pensioenverzekering	3	●	○	○	○	○	nvt	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1573	Fonds Voorheffing Pensioenverzekering	2	●	○	○	○	○	○	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1573	Herkeuringcommissie Arbeidsomstandighedenwet	3	●	○	○	○	○	○	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1576	Stichting Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven in Nederland	3	●	○	○	○	○	○	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1578	Sociale Verzekeringsraad	3	●	○	○	○	○	○	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1579	Sociale Verzekeringsbank	1	●	○	○	○	○	○	○	nvt	○	○	○	○	○	○
	1601	Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesie (CAOR)	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
WVC	1602	College ter beoordeeling van geneesmiddelen	2	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1604.1	Commissie voor Gebiedsaanwijzing Noord-Brabant	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1607	Commissie Sanering Ziekenhuisvoorzieningen	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1608	Praeventiefonds	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1609	Bedrijfsfonds voor de Pers	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1610	Stichting Fonds voor de Letteren	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1611	Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1612	Stichting Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1613	Stichting Fonds voor de Nederlandse Film	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1614	Stichting Productiefonds voor Nederlandse Films	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1615	Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1616	Mondriaan Stichting	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1617	Stichting Stimuleringsfonds voor de Architectuur	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	type orgaan *	betrokken bij uitvoering EG regelgeving	algemeen inlichtingenrecht van de minister	specifiek inlichtingenrecht van de minister	verplichte toezending jaarslag	verplichte toezending prestatiegegevens	verplichte toezending jaarrekening	verplichte toezending accountantsverklaring	verplichte toezending evaluatierapport	verplichte toezending vergoedingsregeling bestuur	bevoegd min vaststellen/goedk begroting/jaarplan	bevoegd min vaststellen/goedk taakverantwoording	bevoegd min vaststellen/goedk tarieven/heffingen	bevoegd minister om aanwijzingen te geven	bevoegd min geven van aanw bij taakverantwoording	bevoegd min stellen nadere regels
	1618	Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars (VVK)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1621	Nederlandse Filmkeuring	2	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1623.1	Kunststoffen en Rubber Instituut TNO	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1631	Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1632	College voor de Bloedtransfusie van het Nederlandse Rode Kruis	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1633	Stichting Fonds voor de Podiumkunsten	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1635.1	Specialisten Registratie Commissie van de KNMG	3	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1661	Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1664	Dienst Omroepbijdragen van de Koninklijke PTT Nederland NV	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1665	Commissariaat voor de Media	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1668	Centraal Administratiekantoor	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1670.1	Ziekenfonds Amsterdam en Omstreken (ZAO)	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1671	Ziekenfondsraad	1	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1673	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)	4	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
	1674	St. Uitvoering Omslagregeling Wet Toegang Ziektekostenverzekering	3	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

○ = aspect is geregeld, ● = aspect is niet geregeld, nvt = aspect is voor dit orgaan niet vereist, t = andere toezichthouder dan minister *1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, *2 = commissies/raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, *3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, *4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
			Verplichting toezenden begroting	Begroting aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarplan	Jaarplan aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarverslag	Jaarverslag aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarrekening	Jaarrekening aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden accountantsverklaring	Accountantsverklaring aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden prestatiegegevens	Prestatiegegevens aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden evaluatierapport	Evaluatierapport aanwezig op ministerie	Aanwezigheid vergoedingsregeling vereist	Aanwezigheid vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	Aanwezigheid arbeidsvoorw. regeling vereist	Aanwezigheid arbeidsvoorw. regeling aanwezig op ministerie	Arbidsv. regeling aanwezig op ministerie	S	T
																						type orgaan *	
Buiza	0501	St. Nat. Commissie Voorlichting en Bewustwording Ontw.-samenwerking																					1
Justitie	0601.1	Stichting Rechtsbijstand/Bureau voor Rechtshulp Amsterdam																					1
	0602.1	Stichting Reclassering Den Haag																					1
	0603.2	Raad voor de Kinderbescherming Maastricht																					2
	0605	Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven																					1
	0606	Registratiekamer																					2
	0607	Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA)																					1
	0608	Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing																					2
	0609	College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming (CVA)																					2
	0610.2	Kamer van Toezicht op het notarisambt Arnhem																					2
	0618	Regeringscommissaris voor de Vereniging BUMA																					2
	0619	College van Toezicht voor de Stichting Reprorecht																					2
	0620	Regeringscommissaris voor de Stichting Thuiskopie																					2
	0621	College van Toezicht voor de St. exploitatie van naburige rechten																					2
Biza	0701	Kiesraad																					2
	0702	Commissie algemene leiding en beheer van de DGVP																					2
	0703	Stichting Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds voor de Overheid																					1
	0704	Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (LSOP)																					1
	0705	Stichting Administratie Indonesische Pensioenen (SAIP)																					1
	0761	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP)																					1
O&W	0801	Centrale Commissie Aanmelding en Plaatsing a.s. eerstejaarsstudenten																					2
	0802	Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO)																					1

○ = ja; ● = nee, NVT kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), NVT kolom O t/m R = niet van toe
passing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden,
geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de
minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
			verplichting toezenden begroting	begroting aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarpplan	jaarplan aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarverslag	jaarverslag aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarrekening	jaarrekening aanwezig op ministerie	verplichting toezenden accountantsverklaring	accountantsverklaring aanwezig op ministerie	verplichting toezenden prestatiegegevens	prestatiegegevens aanwezig op ministerie	verplichting toezenden evaluatierapport	evaluatierapport aanwezig op ministerie	aanwezigheid vergoedingsregeling verweis	vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	aanwezigheid arbeidsvoorw regeling verweis	arbeidsw regeling aanwezig op ministerie	S	T
																						type orgaan *
	0803	Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW)																				1
	0804	Instituut voor Onderzoek van het Onderwijs (SVO)																				1
	0805	Ned. Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek																				1
	0806	Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO)																				1
	0807	Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO)																				1
	0808.1	Staatsexamencommissie M.A.V.O.																				2
	0809	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)																				2
	0810.2	Stichting Vakopleiding Bouwbedrijf																				1
	0811	Koninklijke Bibliotheek																				1
	0812	Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD)																				1
	0813	OV-Studentenkaart BV																				2
	0864	Open Universiteit																				1
	0865.2	Universiteit Utrecht																				1
	0866.1	Rijks Hogeschool IJsselland																				1
Financien	0901	De Nederlandsche Bank NV (DNB)																				3
	0902	Stichting Waarborgfonds Motorverkeer																				4
	0903	Stichting Verzekeringkamer																				1
	0904	Stichting Effectenvernieuwbureau																				4
	0905	Stichting Toezicht Effectenverkeer																				3
	0906	Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank BA																				3
	0909	St. Medefin. Oververenwoordiging Oudere Ziekenfondsverzekerden																				4
Defensie	1001	Nederlandsche Marineraad																				2

○ = ja; ● = nee, nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), nvt kolom O t/m R = niet van toepassing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	Type orgaan *		
			Verplichting toezenden begroting	Begroting aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarplan	Jaarplan aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarverslag	Jaarverslag aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarrekening	Jaarrekening aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden accountantsverklaring	Accountantsverklaring aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden prestatiegegevens	Prestatiegegevens aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden evaluatierapport	Evaluatierapport aanwezig op ministerie	Aanwezigheid vergoedingsregeling verzet	Vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	Aanwezigheid arbeidsvoorw. regeling verzet	Aanwezigheid arbeidsvoorw. regeling aanwezig op ministerie	Arbidsvoorw. regeling aanwezig op ministerie	Minimumpakket aanwezig		
VROM	1101.1	Huurcommissie Amsterdam	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2		
	1102	Reconstructiecommissie 'Midden Delfland'	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	
	1104	Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	
	1105	Stichting Bureau Architectenregister	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
	1106	Keuringsinstelling Wet Geluidhinder (Stichting ABOMA + KEBOMA)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
	1108	Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
	1110	Keuringsinstituut voor Waterleidingartikelen NV (KIWA)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	
	V&W	1201	Commissie Binnenvaartrampenwet	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2
		1202	Stichting Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBRF)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
		1204	Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
		1205	Stichting Inschrijving Eigen Vervoer (SIEV)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
1207		Raad voor de Luchtvaart	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	
1208		Raad voor de Scheepvaart	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	
1209		Spoorwagengevalleerraad	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	
1210		Facilitair Bedrijf Loodswezen B.V.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
1211		Luchtverkeersbeveiligingsorganisatie	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	
1212		Havenschap Terneuzen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
1213		Havenschap Vlissingen	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	
1214		Instantie examen en afgifte klein vaarbewijs/ANWB-examensecretariaat	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
1220		Instantie examen en afgifte van radardiploma's (KOF)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
1221		Nederlandse Loodsencorporatie (NLC)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	
1222	Regionale Loodsencorporaties	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4		
1224	Commissie van advies omtrent de geschiktheid als scheepsbevrachter	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4		

○ = ja; ● = nee, nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), nvt kolom O t/m R = niet van toe
passing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden,
geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de
minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Numer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
			Verplichting toezenden begroting	Begroting aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarplan	Jaarplan aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarverslag	Jaarverslag aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarrekening	Jaarrekening aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden accountantsverklaring	Accountantsverklaring aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden prestatiegegevens	Prestatiegegevens aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden evaluatierapport	Evaluatierapport aanwezig op ministerie	Aanwezigheid vergoedingsregeling vereist	Vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	Aanwezigheid arbeidsvoorw. regeling vereist	Arbidsvoorw. regeling aanwezig op ministerie	S	T
	1226	Erkend part. onderzoeksbureau Schepenbesluit 1965 (Register Holland)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3
	1231	Instelling examen en afgifte van diploma's vervoer binnenvaart (KOF)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1232	Stichting Bureau Examen voor het Beroepsvervoer	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	nvt	●	3
	1233	Stichting Examen Personenvervoer	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3
	1234	Spoorwegpensioenfonds	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1235	Aangemelde instantie Europese Richtlijn Randapparatuur (N.V.KEMA)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	nvt	3
	1236	Stichting Bureau Internationale Vaart	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1238	Instantie afgifte certificaat Vervoer Gevaarlijke Stoffen (KOF)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3
EZ	1301	Raad voor de Casinospelen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	nvt	4
	1302.1	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en Omstreken	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4
	1303	IJkwezen B.V.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1
	1304	Octroiraad	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2
	1305	Orde van Octrooigemachtigden	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1306	Nederlands Instituut van Registeraccountants (NIVRA)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1309	St. Nederlands Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1
	1310	Nederlandse Onderneming voor Energie en Milieu NV (NOVEM)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1
	1312	Nederlandse Orde van Accountants-administratieconsulenten (NOVAA)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4
	1316	Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4
	1318	Stichting Coördinatie Maritiem Onderzoek (CMO)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1
	1322	Stichting Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf Nederland	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1
	1323	Centrale Commissie voor de Statistiek	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2
	1324	NKO/STERIN/STERLAB	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	nvt
	1327	Stichting Centra voor Micro-electronica (CME)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3
	1328	Stichting voor de Technische Wetenschappen (STW)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1

○ = 'ja'; ● = 'nee'; nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen); nvt kolom O t/m R = niet van toepassing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	
			Verplichting toezenden begroting	Begroting aanwz op ministerie	Verplichting toezenden jaarplan	Jaarplan aanwz op ministerie	Verplichting toezenden jaarverslag	Jaarverslag aanwz op ministerie	Verplichting toezenden jaartekening	Jaartekening aanwz op ministerie	Verplichting toezenden accountantsverklaring	Accountantsverklaring aanwz op ministerie	Verplichting toezenden prestatiegegevens	Prestatiegegevens aanwz op ministerie	Verplichting toezenden evaluatierapport	Evaluatierapport aanwz op ministerie	Verplichting toezenden vergoedingsregeling	Vergoedingsregeling aanwz op ministerie	aanwzheid arbeidsovereenkomst	aanwzheid arbeidsovereenkomst	arbeidsvoorw regeling aanwz op ministerie	S	T
LNv	1401.3	St. Ned. Alg. Keuringsdienst Zaaizaad en Pootgoed Landbouwgewassen																					
	1402.7	Stichting Centraal Orgaan Zuivelcontrole (COZ)																					
	1403	Stichting Kwaliteitsgarantie Vleeskalversector																					
	1404	Rijkscommissie voor de keuring van niet-stamboekhengsten																					
	1405	Commissie van Beroep (art. 19 Paardenwet)																					
	1406	Stichting Borgstellingsfonds voor de landbouw																					
	1407.1	Grondkamer Zuid-Holland																					
	1408	Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVb)																					
	1409	Kamer voor de Binnenvisserij																					
	1410	Raad voor het Kwekersrecht																					
	1411	Jachtfonds																					
	1412	Commissie/Bureau Beheer Landbouwgroonden																					
	1414	Centrale Landinrichtingscommissie																					
	1415	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw																					
	1416	Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Visserij																					
	1417.1	Commissie samenstelling van de rassenlijst voor bosbouwgewassen																					
	1419.2	Koninklijke Vereniging 'Het Nederlandsche Trekpaard' (KVNT)																					
	1420	Stichting Fonds Nederlandse Vee fokkerij																					
	1421	Natuur- en recreatiegebied De Grevelingen																					
	1423	Stichting Gezondheidszorg voor Dieren																					
	1425	Stichting registratie gezelschapsdieren Nederland																					
	1427	Herinrichtingscommissie 'Oost-Gr. en de Gr.-Dr. Veenkolonien'																					
	1429	Stichting Landelijke Mestbank																					
	1430	St. Ontwikkeling van Agrarische Onderwijskunde en Scholing (STOAS)																					

○ = ja; ● = nee, nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), nvt kolom O t/m R = niet van toepassing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T																		
			Verplichting toezenden begroting	begroting aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarpplan	jaarpplan aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarslag	jaarslag aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaarslag	jaarslag aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden jaartekening	jaartekening aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden accountantsverklaring	accountantsverklaring aanwezig op ministerie	Verplichting toezenden prestatiegegevens	prestatiegegevens aanwezig op ministerie	M	Verplichting toezenden evaluatierapport	evaluatieaanwezig op ministerie	O	aanwezigheid vergoedingsregeling	Verplichting toezenden vergoedingsregeling	Verplichting toezenden vergoedingsregeling	aanwezigheid vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	Q	aanwezigheid arbeidsvoorw	aanwezigheid arbeidsvoorw aanwezig op ministerie	R	Verplichting toezenden arbeidsw	arbeidsw aanwezig op ministerie	S	minimumpakket aanwezig	T	type orgaan *						
SZW	1501	Sociaal Economische Raad (SER)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4			
	1502.5	Stichting Nederlands Instituut voor Luchttechniek (Lifnstituut)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4			
	1505	Stichting Zeemanwelzijn Nederland	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1			
	1506	Pensioenkamer	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3			
	1507.2	Hoofdbedrijfschap Ambachten	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3			
	1509	Erk. inst. art. 141 Veiligheidsbesl. Fabrieken/Werkplaatsen (KEBOMA)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3			
	1561	Toeslagenfonds	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1			
	1562.1	Gemeenschappelijk Administratiekantoor (GAK)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1563.3	Bedrijfsvereniging Gezondheid, Geestelijke en Maatschap. Belangen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1565	Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1566	Algemeen Werkloosheidsfonds	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1568	Arbeidsongeschiktheidsfonds	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1569	Arbeidsvoorzieningsorganisatie	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4		
	1572	Fonds Voorheffing Pensioenverzekering	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1		
	1573	Herkeuringcommissie Arbeidsomstandighedenwet	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3		
	1576	Stichting Centraal Bureau voor de Grafische Bedrijven in Nederland	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2	
	1578	Sociale Verzekeringsraad	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3		
1579	Sociale Verzekeringsbank	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	3		
WVC	1601	Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië (CAOR)	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	1	
	1602	College ter beoordeling van geneesmiddelen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2	
	1604.1	Commissie voor Gebiedsaanwijzing Noord-Brabant	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	2
	1607	Commissie Sanering Ziekenhuisvoorzieningen	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4	
	1608	Praeventiefonds	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4	
	1609	Bedrijfsfonds voor de Pers	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	4	

○ = ja; ● = nee, nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), nvt kolom O t/m R = niet van toe passing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt

Ministerie	Nummer	Naam van het orgaan	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
			verplichting toezenden begroting	begroting aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarplan	jaarplan aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarverslag	jaarverslag aanwezig op ministerie	verplichting toezenden jaarrekening	jaarrekening aanwezig op ministerie	verplichting toezenden accountantsverklaring	accountantsverklaring aanwezig op ministerie	verplichting toezenden prestatiegegevens	prestatiegegevens aanwezig op ministerie	verplichting toezenden evaluatierapport	evaluatierapport aanwezig op ministerie	aanwezigheid vergoedingsregeling vereist	vergoedingsregeling aanwezig op ministerie	aanwezigheid arbeidsvoorwaardenregeling vereist	arbeidsvoorwaardenregeling aanwezig op ministerie	U	V
	1610	Stichting Fonds voor de Letteren																				
	1611	Stichting Fonds voor de Scheppende Toonkunst																				
	1612	Stichting Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst																				
	1613	Stichting Fonds voor de Nederlandse Film																				
	1614	Stichting Productiefonds voor Nederlandse Films																				
	1615	Stichting Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds																				
	1616	Mondriaan Stichting																				
	1617	Stichting Stimuleringsfonds voor de Architectuur																				
	1618	Stichting Voorzieningsfonds voor kunstenaars (VVK)																				
	1621	Nederlandse Filmkeuring																				
	1623.1	Kunststoffen en Rubber Instituut TNO																				
	1631	Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR)																				
	1632	College voor de Bloedtransfusie van het Nederlandse Rode Kruis																				
	1633	Stichting Fonds voor de Podiumkunsten																				
	1635.1	Specialisten Registratie Commissie van de KNMG																				
	1661	Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties																				
	1664	Dienst Omroepbijdragen van de Koninklijke PTT Nederland NV																				
	1665	Commissariaat voor de Media																				
	1668	Centraal Administratiekantoor																				
	1670.1	Ziekenfonds Amsterdams en Omstreken (ZAO)																				
	1671	Ziekenfondsraad																				
	1673	Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg (COTG)																				
	1674	St. Uitvoering Omslagregeling Wet Toegang Ziektekostenverzekering																				

○ = ja; ● = nee, nvt kolom A t/m N + S = niet van toepassing (jonge organen), nvt kolom O t/m R = niet van toepassing (organen zonder bestuur / personeel)

* 1 = organen, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, exclusief commissies/raden, * 2 = commissies / raden, geheel of gedeeltelijk bekostigd uit begrotingsgeld, * 3 = organen, uitsluitend bekostigd uit heffingen / tarieven, die de minister niet goedkeurt / vaststelt, * 4 = bekostiging als 3, waarbij de minister wel tarieven/heffingen goedkeurt / vaststelt